

**UCHWAŁA NR XXXIV/228/2017
RADY GMINY PŁUŻNICA**

z dnia 31 maja 2017 r.

**w sprawie przyjęcia Lokalnego Programu Rewitalizacji
dla Gminy Płużnica do roku 2023**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446 z późn. zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Płużnica do roku 2023” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Płużnica.

Przewodniczący Rady Gminy
Płużnica

Szymon Dudzik

Załącznik
do Uchwały Nr XXXIV/228/2017
Rady Gminy Płużnica
z dnia 31 maja 2017 r.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY PŁUŻNICA DO ROKU 2023

kwiecień, 2017 r.

**Fundusze
Europejskie**
Pomoc Techniczna

WOJEWÓDZTWO
KUJAWSKO-POMORSKIE

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Spis treści:

1. Wstęp (strona 4)

1.1. Krótka charakterystyka gminy Płużnica (strona 5)

2. Część diagnostyczna (strona 7)

2.1. Obszar objęty Lokalnym Programem Rewitalizacji (obszar rewitalizacji) (strona 7)

2.2. Przyjęta metodyka wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji (strona 8)

2.3. Przyjęta metoda wyznaczania obszaru zdegradowanego (strona 10)

2.3.1. Przyjęta metoda wyznaczania koncentracji negatywnych zjawisk społecznych (strona 10)

2.3.2. Zjawiska kryzysowe w pozostałych sferach w Gminie Płużnica (strona 11)

2.4. Wyznaczenie obszaru rewitalizacji (strona 12)

2.5. Charakterystyka obszaru rewitalizacji w Gminie Płużnica (strona 12)

2.6. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji (strona 14)

2.6.1. Wprowadzenie metodyczne do diagnozy (strona 14)

2.6.2. Diagnoza negatywnych zjawisk i czynników kryzysowych w obszarze rewitalizacji (strona 14)

2.6.3. Analiza negatywnych zjawisk w sferze społecznej (strona 14)

2.6.4. Analiza negatywnych zjawisk w sferze gospodarczej (strona 27)

2.6.5. Analiza negatywnych zjawisk w sferze przestrzenno – funkcjonalnej i technicznej (strona 29)

2.6.6. Analiza negatywnych zjawisk w sferze środowiskowej (strona 34)

2.6.7. Synteza diagnozy obszaru rewitalizacji – analiza SWOT (strona 36)

3. Część planistyczna (strona 38)

3.1. Wizja i cele rewitalizacji (strona 38)

3.1.1. Opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji (strona 38)

3.1.2. Misja Gminnego Programu Rewitalizacji (strona 39)

3.1.3. Struktura celów rewitalizacji (strona 39)

3.2. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne - przyjęte kierunki działań odpowiadające celom rewitalizacji oraz lista planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych (strona 41)

3.3. Główne przedsięwzięcia rewitalizacyjne (strona 44)

3.4. Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne (strona 68)

3.5. harmonogram i szacunkowe ramy finansowe - główne projekty, przedsięwzięcia rewitalizacyjne (strona 70)

3.6. harmonogram i szacunkowe ramy finansowe - uzupełniające projekty, przedsięwzięcia rewitalizacyjne (strona 76)

4. Mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym programem rewitalizacji (strona 77)

4.1. Koncepcja projektów zintegrowanych (strona 77)

4.2. Komplementarność problemowa (strona 78)

4.3. Komplementarność przestrzenna (strona 78)

4.4. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna (strona 79)

4.5. Komplementarność źródeł finansowania (strona 79)

5. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji (strona 79)

6. System zarządzania realizacją programu rewitalizacji (strona 87)

6.1. Zespół ds. rewitalizacji (strona 88)

7. Monitorowanie programu rewitalizacji (strona 89)

7.1. Monitorowanie realizacji celów rewitalizacji (strona 90)

7.2. Monitorowanie przedsięwzięć (strona 91)

8. Powiązania Programu Rewitalizacji Gminy Płużnica z dokumentami strategicznymi i planistycznymi (strona 92)

8.1. Spójność z dokumentami strategicznymi na szczeblu krajowym (strona 92)

8.2. Spójność z dokumentami strategicznymi na szczeblu regionalnym (strona 95)

8.3. Spójność z dokumentami strategicznymi na poziomie powiatu (strona 98)

8.4. Spójność z dokumentami strategicznymi na poziomie gminy (strona 100)

Spis załączników:

Załącznik 1. Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Płużnica.

1. Wstęp

Niniejszy Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Płużnica jest operacyjnym programem rozwojowym gminy na najbliższe 7 lat z perspektywą na lata kolejne.

Program rewitalizacji został opracowany w oparciu o Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 – 2020 (dalej Wytyczne), Zasady programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 (dalej Zasady) oraz Ustawę o rewitalizacji (Dz.U. 2015 poz. 1777).

1.1. Krótka charakterystyka gminy Płużnica

Gmina Płużnica położona jest w środkowo – północnej części województwa kujawsko - pomorskiego, w powiecie wąbrzeskim. Ma dogodne usytuowanie ze względu na bliskość Torunia, Bydgoszczy i Grudziądz. W skład gminy wchodzi 20 sołectw: Bartoszewice, Bągart, Bielawy, Błędowo, Czaple, Dąbrówka, Działowo, Goryń, Józefkowo, Kotnowo, Mgowo, Nowa Wieś Królewska, Orłowo, Ostrowo, Płużnica, Pólko, Uciąż, Wielzijdz, Wiewiórki.

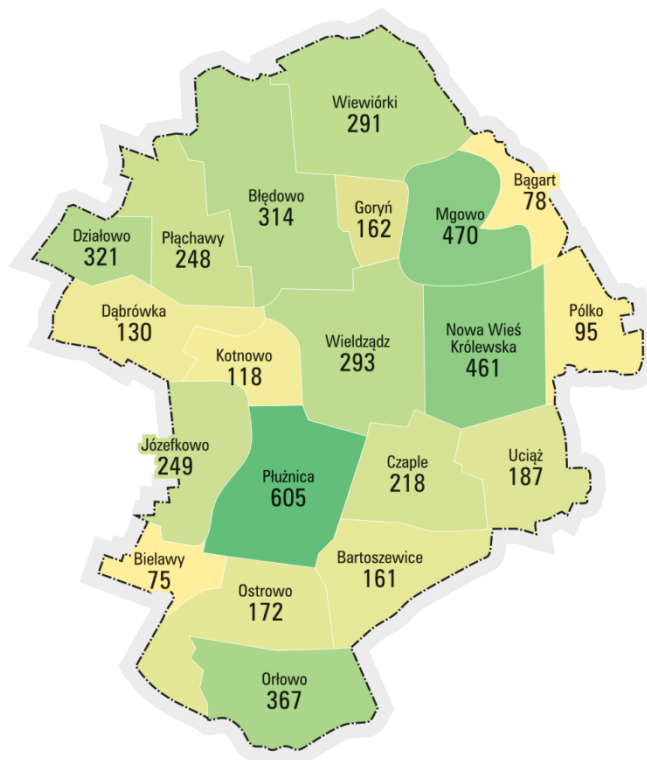
Rysunek 1. Podział gminy Płużnica na sołectwa, źródło: Urząd Gminy w Płużnicy, 2015, opracowanie własne.

Gmina zajmuje niespełna 119,32 km², z czego użytki rolne stanowią ok. 86% powierzchni. Przez teren Gminy przebiega autostrada A-1. Gmina Płużnica jest gminą o charakterze produkcyjno – rolniczym, ze wzrastającym udziałem przedsiębiorczości i produkcji oraz potencjałem turystycznym i rekreacyjnym.

Poszczególne miejscowości gminy można sklasyfikować w następujące grupy:

1. Środowiska popegeerowskie – miejscowości, w których funkcjonowały Państwowe Gospodarstwa Rolne zatrudniające większość mieszkańców miejscowości: Bartoszewice, Goryń, Dąbrówka, Działowo, Mgowo, Orłowo.
2. Obszary o rozproszonej zabudowie – miejscowości, gdzie budynki mieszkalne znajdują się w stosunkowo dalekiej odległości od siebie, a mieszkańcy to w głównej mierze rolnicy, posiadający swoje gospodarstwa: Bagart, Pólko, Bielawy, Ostrowo, Czaple, Uciąż, Józefkowo, Kotnowo, Wielżądź, Wiewiórki.
3. Miejscowości centralne – miejscowości, gdzie znajduje się najwięcej instytucji publicznych (szkoła, urzędy, ośrodek zdrowia) oraz gdzie znajdują się centra z obiektami sportowymi, kulturalnymi itp.: Płużnica, Nowa Wieś Królewska.
4. Pozostałe miejscowości korzystające z infrastruktury i usług z Płużnicy i Nowej Wsi Królewskiej m.in. Błędowo, Płachawy, Pólko, Czaple, Uciąż, Kotnowo, Józefkowo.

W gminie Płużnica na koniec 2015 roku zameldowanych na stałe było łącznie 5015 mieszkańców. Rozkład liczby mieszkańców w poszczególnych sołectwach prezentuje poniższa mapa.

Rysunek 2. Liczba mieszkańców gminy Płużnica w podziale na sołectwa, źródło: Urząd Gminy w Płużnicy, 2015, opracowanie własne

Lokalną gospodarkę tworzy ponad 170 mikroprzedsiębiorstw i kilka średniej wielkości firm. Gmina podejmuje działania dla dalszego rozwoju gospodarczego. Najważniejszym zadaniem planowanym na najbliższe 3 lata jest dalszy rozwój Płużnickiego Parku Inwestycyjnego. Pod Park przeznaczono teren położony we wschodniej części Gminy Płużnica w miejscowości Bartoszewice, w odległości 6 km od węzła autostradowego autostrady A1, przy drodze wojewódzkiej nr 548 Wąbrzeźno-Stolno. Powierzchnia przewidziana do zagospodarowania wynosi 22,20 ha. W ramach projektu na terenie parku wybudowano drogi, oświetlenie, sieć wodociągową, sieć kanalizacji sanitarnej i deszczowej, sieć energetyczną 15 kV, infrastrukturę teletechniczną, sieć gazową oraz wykonano chodniki i ścieżki rowerowe. Przedsiębiorstwa zainteresowane inwestycją na terenie parku, mogą wydzierżawić grunty (2000 zł/ha rocznie) lub nabyć je na własność (cena od 20 zł/m²). Dodatkową zachętą dla inwestorów są zwolnienia z podatku od nieruchomości na okres od 1 do 5 lat, w zależności od liczby utworzonych miejsc pracy oraz ulgi w podatku dochodowym CIT.

Uzupełnieniem tych zadań jest wspieranie rozwoju budownictwa jedno- i wielorodzinnego oraz rozbudowa infrastruktury turystycznej nad jeziorami. W ten sposób gmina zamierza wykorzystać szansę, jaką stwarza przebiegająca przez jej teren autostrada A1.

Znacznym atutem regionu są przyjazne warunki przyrodnicze. W gminie funkcjonują wyspecjalizowane gospodarstwa, wytwarzające produkty rolne wysokiej jakości. Stwarza to duże możliwości w zakresie rozwoju przetwórstwa rolno-spożywczego, przechowalnictwa czy produkcji ekologicznej.

2. Część diagnostyczna

2.1. Obszar objęty Lokalnym Programem Rewitalizacji (obszar rewitalizacji)

Pierwsza część diagnostyczna opisująca wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Płużnica stanowi streszczenie diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji. Pełna diagnoza stanowi Załącznik nr 1 do dokumentu.

Obszar rewitalizacji to obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym, z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju gminy, przygotowywana lub prowadzona jest rewitalizacja.

Obszar rewitalizacji w Gminie Płużnica obejmuje trzy sołectwa: Mgowo, Orłowo oraz Wiewiórki.

Rysunek 3. Obszar rewitalizacji w Gminie Płużnica, opracowanie PZR

Obszar rewitalizacji Gminy Płużnica zajmuje łącznie 19,04 km kw., co stanowi 16% powierzchni gminy.

Obszar rewitalizacji zamieszkiwany jest przez 1130 osób, co stanowi 23% wszystkich mieszkańców gminy.

2.2. Przyjęta metodyka wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji

Przystępując do wyznaczenia obszaru zdegradowanego należało zdiagnozować miejscowości spełniające jednocześnie następujące kryteria:

- a. na terenie miejscowości identyfikuje się co najmniej 2 problemy społeczne mierzone wskaźnikami spośród tych, które określone zostały na liście wskaźników stanu kryzysowego, jednocześnie wskaźniki te przyjmują w miejscowości wartości mniej korzystne od średniej ich wartości dla gminy,
- b. na terenie miejscowości znajdują się przestrzenie zdegradowane lub inne negatywne zjawiska gospodarcze, przestrzenno – funkcjonalne, środowiskowe lub techniczne.

Przyjętą jednostką analizy występowania negatywnych zjawisk w gminie były sołectwa.

Analizując zjawiska kryzysowe w sferze społecznej występujące w Gminie Płużnica wzięto pod uwagę następujące wskaźniki (zgodnie z listą wskaźników dla ujawnienia stanu kryzysowego i macierzą wykluczeń wskaźników zawartą w *Zasadach programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych województwa kujawsko – pomorskiego*):

1. udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze,
2. udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze,
3. stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze,
4. udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze.

Poniższa tabela zestawia wszystkie wartości analizowanych wskaźników w sferze społecznej. W 8 sołectwach wartości wskaźników są niższe niż średnia dla gminy i jednocześnie wskazują na występowanie minimum dwóch problemów społecznych.

Tabela 1. Zestawienie wskaźników sfery społecznej w Gminie Płużnica

Sołectwo	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze	Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze	Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze
Bartoszewice	15,5%	18,4%	0,13	28,6%
Bągart	17,9%	9,1%	0,06	37,2%
Bielawy	20,0%	6,0%	0,02	8,0%
Błędowo	15,6%	6,4%	0,04	10,2%
Czaple	20,2%	8,0%	0,04	5,5%
Dąbrówka	9,2%	6,9%	0,06	19,2%
Działowo	14,3%	7,7%	0,05	17,1%
Goryń	19,1%	23,8%	0,19	17,3%
Józefkowo	14,1%	5,9%	0,03	11,2%
Kotnowo	18,6%	5,6%	0,01	16,1%
Mgowo	15,5%	18,0%	0,06	19,6%
Nowa Wieś Król.	17,4%	6,6%	0,05	11,3%
Orłowo	14,7%	16,9%	0,12	30,2%
Ostrowo	15,7%	1,8%	0,01	5,8%
Płachawy	13,7%	6,3%	0,02	11,7%
Płużnica	20,5%	4,9%	0,03	9,8%

Pólko	20,0%	14,5%	0,11	3,2%
Uciąż	14,4%	10,3%	0,09	12,3%
Wieldzadz	22,2%	11,9%	0,06	24,2%
Wiewiórki	13,4%	17,6%	0,10	25,4%
Średnia dla gminy	16,7%	10,3%	0,06	16,0%

Opracowanie: PZR na podstawie danych Urzędu Gminy Płużnica, 2015. Kolorem czerwonym oznaczono wartości powyżej średniej dla gminy.

2.3. Przyjęta metoda wyznaczania obszaru zdegradowanego

2.3.1. Przyjęta metoda wyznaczania koncentracji negatywnych zjawisk społecznych

W celu wskazania sołectw zdegradowanych społecznie zdecydowano dodać dodatkowe kryteria wyboru (niż sam fakt, że wartość wskaźnika w sołectwie jest niższa niż średnia wartość dla gminy):

- wskaźniki wskazujące na problem bezrobocia i ubóstwa zostały uznane za priorytetowe w stosunku do problemu starzejącego się społeczeństwa i bezrobocia długotrwałego,
- priorytetowo potraktowano sołectwa z największą liczbą mieszkańców – w konsekwencji pozwoli to na większą skalę oddziaływania działań rewitalizacyjnych (w sołectwach o mniejszej liczbie ludności, w której występuje diagnozowany problem nawet na niewielkim poziomie, wartości wskaźników są wyższe).

W wyniku zastosowania przyjętych kryteriów za obszary w największym stopniu zdegradowane społecznie uznano sołectwa Wiewiórki, Orłowo, Mgowo, Bartoszewice oraz Goryń. Są to sołectwa, w których przynajmniej jeden wskaźnik (wskazujący na problem bezrobocia lub ubóstwa) przyjmuje wartość zdecydowanie wyższą niż średnia wartość dla gminy i jednocześnie są to sołectwa z największą liczbą mieszkańców w gminie.

Należy zaznaczyć, że sołectwo Goryń znajduje się w innej sytuacji niż pozostałe miejscowości wskazane jako obszary zdegradowane społecznie. W Goryniu znajdują się budynki socjalne, które zamieszkują osoby bezrobotne (najczęściej długotrwale) oraz trwale korzystające z pomocy społecznej. W zestawieniu z blisko o połowę mniejszą liczbą mieszkańców niż w pozostałych sołectwach wskazanych jako obszary zdegradowane (poza Bartoszewicami) analizowane wskaźniki przyjmują wysokie wartości, znacznie wyższe niż w pozostałych sołectwach. Z tego względu sołectwo Goryń nie zostało włączone w obszar zdegradowany i zostało wykluczone z dalszych analiz.

2.3.2. Zjawiska kryzysowe w pozostałych sferach w Gminie Płużnica

Analizując zjawiska kryzysowe w pozostałych sferach występujące w Gminie Płużnica wzięto pod uwagę autorski zestaw wskaźników, które odzwierciedlają problemy występujące w gminie:

1. w sferze gospodarczej – udział osób z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej wśród ogółu bezrobotnych na danym obszarze,
2. w sferze przestrzenno – funkcjonalnej - dostępność oraz stan publicznej infrastruktury aktywizacji społecznej na danym obszarze,
3. w sferze technicznej – stan infrastruktury drogowej na danym obszarze,
4. w sferze środowiskowej – udział gospodarstw domowych wyposażonych w szamba wśród ogółu gospodarstw domowych na danym obszarze oraz udział azbestu i wyrobów z azbestem wśród ogółu gospodarstw domowych na danym obszarze.

Gmina wykazuje duży potencjał w zakresie zagospodarowania przestrzenno – funkcjonalnego. W prawie całej gminie znajduje się publiczna infrastruktura aktywizacji mieszkańców, zarówno dla działań społecznych, jak i rekreacyjno – sportowych. Dużym problemem jest natomiast niski stopień wykorzystania dostępnych miejsc oraz ich dostępności, zarówno w zakresie możliwości korzystania z miejsc jak i dotarcia do nich. Infrastruktura służąca aktywizacji i integracji mieszkańców w znacznej części sołectw jest niskiej jakości (np. świetlica w Mgowie) oraz wymaga doposażenia (tak jak świetlice w Orłowie czy Wiewiórkach). **Problemy te zdiagnozowano w sołectwach wskazanych jako obszary zdegradowane społecznie – Bartoszewicach, Mgowie, Orłowie i Wiewiórkach.** Warto w tym miejscu zaznaczyć, że sołectwo Mgowo, Wiewiórki oraz Orłowo posiadają dodatkowe potencjalne miejsca aktywizacji mieszkańców, które stanowią duży potencjał aktywizacji mieszkańców, jednak obecnie wykorzystywane są w bardzo ograniczonym stopniu (Mgowo – siedziba Stowarzyszenia Emerytów i Rencistów, Wiewiórki – budynek zamkniętej szkoły podstawowej, Orłowo – Centrum Edukacji Ekologicznej). Wiele sołectw w gminie boryka się także z problemami infrastrukturalnymi, które w dużej mierze obniżają także ich potencjał przestrzenno – funkcjonalny. Największym problemem jest niska jakość dróg oraz brak bezpieczeństwa na drogach (brak przejść dla pieszych, chodników i poboczy, brak bezpiecznego dojścia do miejsc infrastruktury publicznej – świetlic, boisk, placów zabaw). **Problemy te zdiagnozowano w sołectwach wskazanych jako obszary zdegradowane społecznie – Orłowie i Wiewiórkach, w mniejszym zakresie w Mgowie i Bartoszewicach.**

2.4. Wyznaczenie obszaru rewitalizacji

Na podstawie analizy zebranych danych wskazano sołectwa wykazujące stan kryzysowy ze względu na występowanie zdiagnozowanych problemów społecznych oraz w pozostałych aspektach: gospodarczym, przestrzenno – funkcjonalnym, technicznym lub środowiskowym.

Do sołectw tych należą Mgowo, Orłowo, Wiewiórki, Bartoszewice.

Uwzględniając kryteria dotyczące wielkości powierzchni oraz liczby mieszkańców w określeniu obszaru rewitalizacji zdecydowano, że **obszar rewitalizacji Gminy Płużnica stanowią będą sołectwa Mgowo, Orłowo, Wiewiórki.**

Dodatkowym kryterium stanowiącym o wykluczeniu sołectwa Bartoszewice z obszaru rewitalizacji jest duży potencjał rozwojowy miejscowości ze względu na powstanie i rozwój Płużnickiego Parku Inwestycyjnego.

Jednocześnie przy ostatecznym wskazaniu obszaru rewitalizacji zdecydowano o wyborze głównego celu rewitalizacji:

Zwiększenie partycypacji w życiu społecznym dla społeczności w rejonach o wysokim uzależnieniu od świadczeń pomocy społecznej

Za obszar rewitalizacji można uznać miejscowości, w których jednocześnie spełnione są warunki:

- miejscowość wykazuje wyższy od przeciętnej w gminie wskaźnik osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej lub miejscowość znajduje się wśród trzech miejscowości w gminie o największej bezwzględnej liczbie osób objętych sytuacją kryzysową,
- lokalny samorząd może wykazać udokumentowane zainteresowanie prowadzeniem zajęć aktywizujących (np. przez sektor ngo).

2.5. Charakterystyka obszaru rewitalizacji w Gminie Płużnica

Obszar rewitalizacji stanowią w Gminie Płużnica trzy sołectwa Mgowo, Orłowo i Wiewiórki.

Mgowo leży w północno – wschodniej części gminy. Graniczy z następującymi miejscowościami: Bągart, Nowa Wieś Królewska, Goryń, Wiewiórki, Wielzijdz.

Na koniec 2015 roku liczba mieszkańców w Mgowie wynosiła 470 osób, co stanowi 9,37% całej populacji gminy.

Orłowo leży zarówno na południowym skraju gminy jak i powiatu wąbrzeskiego, graniczy z sołectwami: Ostrowo i Bielawy oraz wsią Bocień należącą do gminy Chełmża. Orłowo posiada dogodną lokalizację względem głównych szlaków komunikacyjnych. Na koniec 2015 roku liczba mieszkańców Orłowa wynosiła 367 osób, co stanowi 7,31% całej populacji gminy.

Wiewiórki leżą na północnym skraju gminy, graniczą z sołectwami: Mgowo, Błędowo, Goryń, Bagart oraz z Gminą Grudziądz. Na koniec 2015 roku liczba mieszkańców Wiewiórek wynosiła 291 mieszkańców, co stanowi 5,80% całej populacji gminy.

Pod względem demograficznym obszar rewitalizacji znajduje się w podobnej sytuacji jak cała gmina. Udział osób w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ogółu mieszkańców oscyluje wokół 15%. Choć stosunek liczby osób w wieku poprodukcyjnym względem osób w wieku produkcyjnym jest na poziomie zbliżonym do gminy, to starzenie się społeczeństwa w obszarze rewitalizacji staje się coraz wyraźniejszym zjawiskiem, choć nie jest problemem dominującym.

Tabela 2. Wskaźniki obciążenia demograficznego obszaru rewitalizacji

Nazwa wskaźnika	Mgowo	Orłowo	Wiewiórki	Gmina Płużnica
Stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym względem ludności w wieku produkcyjnym	0,3	0,2	0,2	0,3
Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem	15,5%	14,7%	13,4%	16,7%

Opracowanie PZR na podstawie danych Urzędu Gminy Płużnica, 2015

Mieszkańcy gminy zauważają, że sołectwa w obszarze rewitalizacji różnią się od pozostałych miejscowości w gminie. Szczególnie dotyczy to Mgowo i Orłowa, w których funkcjonowały Państwowe Gospodarstwa Rolne. Mieszkańcy wskazują na większą skalę problemów społecznych występujących w tych miejscowościach.

Dalej funkcjonują miejscowości tak zwane popegeerowskie, tam jest inaczej niż u nas – bloki, wysokie bezrobocie i jest więcej osób ubogich.

Szczególnie dzieci różnią się między sobą z miejscowości popegeerowskich, takich jak Mgowo, Orłowo, Działowo, chociaż z Działowa już mniej widać pozostałości zaniedbania kulturowego, enklawy. Objawia się to specyficznym, ubogim językiem, dzieci mają też mniej ambitne plany na przyszłość.

Natomiast sołectwo Wiewiórki ze względu na swoje peryferyjne położenie również funkcjonuje słabiej na tle pozostałych miejscowości w gminie.

Na wstępie możemy stwierdzić, że sołectwa w obszarze rewitalizacji ze względu na swoje lokalne uwarunkowania historyczne i geograficzne borykają się z większymi problemami niż w skali całej gminy, co jest zauważalne przez mieszkańców.

2.6 Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji

2.6.1 Wprowadzenie metodyczne do diagnozy

Ustawa o rewitalizacji, Wytyczne i Zasady wprowadzają określenie szczegółowej diagnozy obszaru rewitalizacji. Jej opracowanie jest – zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt 2 - konieczne do sporządzenia gminnego programu rewitalizacji. Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 1 powinna ona zawierać obowiązkowo:

- analizę negatywnych zjawisk w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej,
- analizę lokalnych potencjałów występujących na terenie tego obszaru,
- skalę i charakter potrzeb rewitalizacyjnych.

Pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji opierała się na analizie zebranych źródeł wtórnych, dotyczących obszaru rewitalizacji oraz na podstawie przeprowadzonych badań społecznych z mieszkańcami gminy, w tym przede wszystkim obszaru rewitalizacji.

W celu pogłębienia diagnozy przestrzennego rozkładu negatywnych zjawisk zastosowano następujące techniki badawcze:

- wywiady indywidualne z mieszkańcami obszaru rewitalizacji oraz przedstawicielami instytucji publicznych (7 wywiadów indywidualnych),
- wywiady grupowe z sołtysami, uczniami gimnazjum oraz przedstawicielami organizacji pozarządowych (łącznie 4 wywiady grupowe),
- ankieta w formie ankiety bezpośredniej i internetowej (wypełniona przez 61 osób, w tym 19 wypełnionych kwestionariuszy internetowych).

2.6.2. Diagnoza negatywnych zjawisk i czynników kryzysowych w obszarze rewitalizacji

2.6.3. Analiza negatywnych zjawisk w sferze społecznej

Zjawisko bezrobocia

W całej gminie na koniec 2015 roku zarejestrowanych było 327 osób bezrobotnych, natomiast w obszarze rewitalizacji łącznie 127 osób (co stanowi 38,8% wszystkich bezrobotnych w gminie).

Udział osób bezrobotnych wśród mieszkańców w wieku produkcyjnym jest porównywalny dla wszystkich sołectw w obszarze rewitalizacji, wskaźnik we wszystkich rewitalizowanych sołectwach przyjmuje zdecydowanie wyższe wartości niż średnia dla gminy.

Tabela 3. Udział osób bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym

Nazwa wskaźnika	Mgowo	Orłowo	Wiewiórki	Gmina Płużnica
Udział osób bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym	18%	16,9%	17,6%	10,3%

Opracowanie PZR na podstawie danych Urzędu Gminy Płużnica, 2015

Więcej informacji na temat problemu bezrobocia w obszarze rewitalizacji dostarczają dwa kolejne wskaźniki poddane analizie – udział osób długotrwale bezrobotnych oraz udział osób bezrobotnych z najniższym wykształceniem (gimnazjalnym i poniżej). Czynnikiem szczególnie wpływającym na degradację obszaru jest bezrobocie długotrwale, czyli tych mieszkańców, którzy pozostają bez pracy przez minimum 12 miesięcy. To jednocześnie grupa, którą najtrudniej zaktywizować i jednocześnie trzeba ponieść największe koszty tej aktywizacji. W całej gminie na koniec 2015 roku zarejestrowanych było 191 osób długotrwale bezrobotnych, natomiast w obszarze rewitalizacji 64 osoby (co stanowi 33,5% wszystkich długotrwale bezrobotnych w gminie).

Na podstawie zebranych danych można stwierdzić, że bezrobocie długotrwale w obszarze rewitalizacji jest problemem porównywalnym jak zjawisko bezrobocia w ogóle (osoby długotrwale bezrobotne stanowią 50,3% wszystkich bezrobotnych w obszarze rewitalizacji). Problem długotrwałego bezrobocia jest większy w Orłowie i Wiewiórkach niż w Mgowie, a skala zjawiska w tych dwóch miejscowościach jest prawie dwukrotnie większa niż dla gminy.

Tabela 4. Udział osób bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym

Nazwa wskaźnika	Mgowo	Orłowo	Wiewiórki	Gmina Płużnica
Udział osób bezrobotnych powyżej 12 miesięcy w ludności w wieku produkcyjnym	6%	12%	10%	6%

Opracowanie PZR na podstawie danych Urzędu Gminy Płużnica, 2015

Liczba osób bezrobotnych z najniższym wykształceniem (gimnazjalnym i poniżej) w 2015 roku w gminie wyniosła 129 osób. Oznacza to, że 39,4% bezrobotnych mieszkających w gminie posiada najniższe wykształcenie. W obszarze rewitalizacji takich osób jest 47, co stanowi 37% ogółu bezrobotnych, mieszkających w obszarze i 36,4% wśród wszystkich bezrobotnych z najniższym wykształceniem w gminie. Problem niskiego wykształcenia osób bezrobotnych w porównywalnym stopniu determinuje sytuację bezrobocia w obszarze rewitalizacji jak w skali całej gminy. W przypadku Mgowa problem ten jest jednak

zdecydowanie większy niż w stosunku do pozostałych sołectw obszaru rewitalizacji oraz w stosunku do skali problemu w gminie.

Tabela 5. Udział osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej wśród ogółu bezrobotnych

Nazwa wskaźnika	Mgowo	Orłowo	Wiewiórki	Gmina Płużnica
Udział osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej wśród ogółu bezrobotnych	50%	29,3%	26,5%	39,4%

Opracowanie PZR na podstawie danych Urzędu Gminy Płużnica, 2015

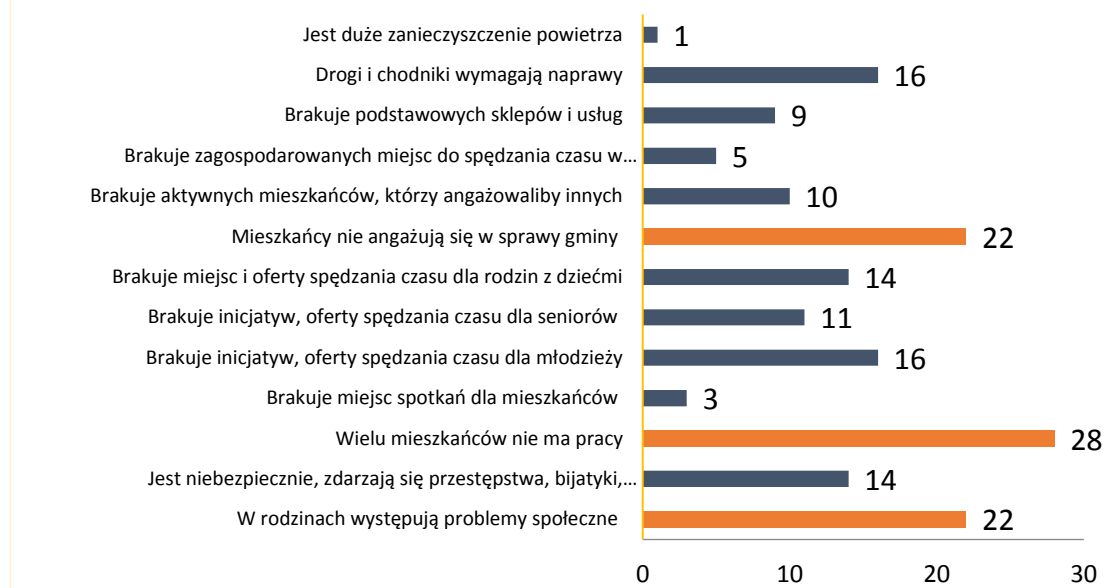
Z przeprowadzonych badań społecznych wynika, że bezrobocie w obszarze rewitalizacji, szczególnie w Mgowie oraz Orłowie jest znaczącym problemem. Ponieważ Gmina Płużnica jest gminą w dużej mierze rolniczą to wielu mieszkańców pracuje w rolnictwie, szczególnie w okresie prac polowych. Duża część mieszkańców znajduje zatrudnienie poza gminą. Z przeprowadzonych badań wynika, że bezrobocie dotyka w dużej mierze mężczyzn, w tym osób w młodym wieku.

Mniej więcej połowa mieszkańców pracuje na roli, a druga połowa pracuje na miejscu w firmach w Płużnicy, w Więdzadzu. Pozostali pracują poza gminą – w Grudziądzu, Wąbrzeźnie, Toruniu.

Są młodzi ludzie, którzy nie pracują, stoją pod sklepem, piją i palą, głównie to mężczyźni. Są nawet dobrze ubrani. Nie chcą pracować, a żyją lepiej niż ja. To jest przykre.

Prawie połowa osób wypełniających ankietę wskazała, że bezrobocie jest jednym z problemów, które występują w gminie.

Które z wymienionych niżej problemów występują w gminie?

Wykres 1. Problemy występujące w Gminie Płużnica N = 61, opracowanie PZR

Wsparcie z zakresu pomocy społecznej

Przedstawienie danych na temat liczby osób korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej (dalej GOPS) w Gminie Płużnica, pozwala określić sytuację społeczną w obszarze rewitalizacji w odniesieniu do średniego stanu w gminie. Analiza wskaźnika obejmuje dane na temat udzielania pomocy w postaci świadczeń pieniężnych, tj. zasiłków oraz różnego rodzaju dodatków dla beneficjentów GOPS spełniających ustalone ustawowo kryterium dochodowe. Jest to jeden z najważniejszych wskaźników obrazujących sytuację kryzysową w gminie, gdyż pozwala zidentyfikować obszary zamieszkałe przez osoby będące w najtrudniejszej sytuacji społeczno-ekonomicznej oraz towarzyszące temu bezrobocie. Ubóstwo jest zjawiskiem szczególnie niepokojącym, prowadzącym często do wykluczenia z życia społecznego.

Z pomocy społecznej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w 2015 roku skorzystały 804 osoby, w samym obszarze rewitalizacji 277 osób (co stanowi 34,4% wszystkich osób korzystających z pomocy społecznej w gminie). Z danych przedstawionych w poniższej tabeli widać, że problem pomocy w obszarze rewitalizacji jest zdecydowanie większy niż w skali całej gminy.

Tabela 6. Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem

Nazwa wskaźnika	Mgowo	Orłowo	Wiewiórki	Gmina Płużnica
Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem	19,6%	30,2%	25,4%	16%

Opracowanie PZR na podstawie danych Urzędu Gminy Płużnica, 2015

Więcej informacji w zakresie problemu ubóstwa dostarczają dane dotyczące liczby osób w rodzinach korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z powodu ubóstwa w Gminie Płużnica. Łącznie takich rodzin w gminie było w 2015 roku 475, natomiast w obszarze rewitalizacji 162 osoby (co stanowi 34,1% wszystkich osób w gminie korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z powodu ubóstwa). W rewitalizowanych sołectwach osób tych jest najwięcej w porównaniu z pozostałymi miejscowościami w gminie, tym w Mgowie 56 osób, w Orłowie 52 osoby, w Wiewiórkach 54 osoby. Można zatem stwierdzić, że ubóstwo jest znaczącym problemem w obszarze rewitalizacji.

Problem ubóstwa skorelowany jest z innymi zjawiskami społecznymi, takimi jak wielodzietność, samotne wychowywanie dzieci czy bezrobocie. W gminie w 2015 roku było 98 rodzin wielodzietnych, w tym 62 rodziny mają 3 dzieci, 26 rodzin posiada 4 dzieci, 8 rodzin po 5 dzieci, 1 rodzina 6 dzieci i 1 rodzina 7 dzieci. Z kolei rodzin wielodzietnych korzystających z pomocy społecznej w 2015 roku było 40, w tym w rewitalizowanych sołectwach Mgowo: 1, Orłowo - 2, Wiewiórki - 1. Z kolei liczba matek samotnie wychowujących dzieci ogółem w gminie w 2015 roku wyniosła 22 samotne matki, w tym w rewitalizowanych sołectwach: Mgowo - 3, Orłowo 1, Wiewiórki 3. Na podstawie przywołanych danych można stwierdzić, że zjawisko wielodzietności i samotnego rodzicielstwa nie determinują problemu ubóstwa w obszarze rewitalizacji. Problem jest natomiast związany ze zjawiskiem bezrobocia.

Dodatkowym wskaźnikiem obrazującym koncentrację ubóstwa jest wyodrębniona całkowitego strumienia świadczeń socjalnych, pomoc w zakresie dożywiania dzieci. Zapewnienie posiłku osobom jego pozbawionym jest obowiązkowym zadaniem własnym gminy, wynikającym z ustawy o pomocy społecznej. W Gminie Płużnica program dożywiania dzieci w roku 2015 objął 339 dzieci i młodzieży, natomiast w obszarze rewitalizacji 118 (co stanowi 34,8% wszystkich dzieci dożywianych w gminie).

Z danych zestawionych w poniższej tabeli wyraźnie widać, że problem ten jest znaczący szczególnie w Orłowie oraz w Wiewiórkach.

Tabela 7. Udział dzieci dożywianych w stosunku do ogółu mieszkańców do 18 roku życia

Nazwa wskaźnika	Mgowo	Orłowo	Wiewiórki	Gmina Płużnica
Udział dzieci dożywianych w stosunku do ogółu mieszkańców do 18 roku życia	32,4%	70,6%	54,7%	33,4%

Opracowanie PZR na podstawie danych Urzędu Gminy Płużnica, 2015

Do pełniejszej analizy występowania problemów społecznych w gminie warto przyrzeć się jeszcze dwóm zjawiskom – bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych oraz problemowi alkoholizmu w gminie. Z danych GOPS za 2015 rok wynika, że w gminie przyznano 46 świadczeń z opieki społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych, z czego 11 w obszarze rewitalizacji: Mgowo – 4, Orłowo – 6, Wiewiórki – 1. W rewitalizowanych sołectwach liczba rodzin, którym przyznano takie świadczenia jest najwyższa w porównaniu z pozostałymi miejscowościami gminy.

Z kolei świadczeń z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu przyznano w gminie w 2015 roku 19, z czego 8 w obszarze rewitalizacji, w tym 6 w Mgowie i 2 w Orłowie.

Problemy związane z bezradnością w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i alkoholizmem nie są głównymi problemami społecznymi w obszarze rewitalizacji, jednak nie należy ich pomijać planując działania rewitalizacyjne.

Mieszkańcy biorący udział w wywiadach zwracają uwagę, że skala pomocy społecznej w gminie jest zauważalna. Wymieniają bezrobocie, ubóstwo i alkoholizm jako główne problemy społeczne w obszarze rewitalizacji. Mieszkańcy dostrzegają też dużą rolę GOPS - u i Urzędu Gminy w zakresie pomocy osobom potrzebującym wsparcia. Zauważają, że pomoc kierowana do osób z problemami nie ogranicza się jedynie do udzielania wsparcia finansowego, ale przyjmuje także aktywne formy.

Jesteśmy gminą opiekuńczą. Może czasami nawet mnie to trochę denerwuje.

GOPS realizował projekty dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Odbływały się szkolenia, rozmowy kwalifikacyjne, wycieczki. Chodziło o to, by im pokazać, jak można inaczej żyć zarabiając pieniądze i by zaczęli mieć inne ambicje.

Badani mieszkańcy i przedstawiciele instytucji zwracają także uwagę na występowanie problemu dziedziczenia ubóstwa, który obserwują wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Mam nawet w rodzinie taki przykład, że matka nie pracowała, ma już trzecią córkę. Córka następna już ma następną rodzinę. Ani żadnego wykształcenia, ani jakichś większych perspektyw i ciągle tylko właśnie GOPS. I to takie właśnie dziedziczenie tej biedy i takiej bezradności.

Kolejna z osób badanych zaznacza, że konieczne jest zwiększenie roli i możliwości pracy asystentów rodzin, którzy pracując w środowiskach wykluczonych społecznie, z problemami wychowawczo – opiekuńczymi i dziedziczeniem ubóstwa powinni móc w aktywny sposób pracować z takimi rodzinami nad zmianą ich sytuacji i postaw życiowych.

Żeby ci asystenci rodziny, to były osoby, które są do tego dobrze przygotowane i żeby one miały na tyle możliwości działania i narzędzia do tego żeby działać, żeby to miało jakiś sens. To nie chodzi o to, żeby tam pojawić się raz w tygodniu i sprawdzić, czy dzieci mają zeszyty, tylko żeby pracować z tą rodziną. Żeby matce, czy ojcu wyjaśnić, że to nie jest tak, że dziecko się urodzi, a potem to się samo wychowa (...). Chodzi o takiego przewodnika, który miałby jakieś doświadczenie, przygotowanie od strony psychologicznej, czy pedagogicznej i żeby tym ludziom pokazał, jak można żyć, jakie są możliwości i że oni też mogą.

Problemy niskiego poziomu edukacji

Analizie poddano wyniki egzaminu szóstoklasisty i gimnazjum dla Gminy Płużnica porównując je z wynikami dla innych gmin w powiecie, wynikami dla powiatu oraz dla województwa. Wskaźnik informuje o średnim wyniku sprawdzianu po 6 klasie szkoły podstawowej i gimnazjum, uzyskanym przez uczniów szkół podstawowych i gimnazjum na danym obszarze. Przedstawiany jest jako procent najlepszego wyniku odnotowanego na poziomie gminy.

Tabela 8. Wyniki egzaminu szóstoklasisty i gimnazjum

Nazwa wskaźnika	Płużnica	Dębowa Łąka	Książki	Powiat wąbrzeski	Województwo kujawsko - pomorskie
Średni wynik sprawdzianu szóstoklasisty (2014)	73,9%	72,7%	75,2%	74,6%	79%
Średni wynik sprawdzianu gimnazjalistów – matematyka (2015)	39%	38%	44%	42%	47%
Średni wynik sprawdzianu gimnazjalistów – język polski (2015)	54%	55%	56%	55%	60%

Opracowanie PZR na podstawie danych Moja Polis, 2014/2015

Na podstawie danych zamieszczonych w tabeli powyżej można stwierdzić, że ogólny poziom nauczania w Gminie Płużnica jest na poziomie porównywalnym dla powiatu wąbrzeskiego oraz innych gmin w powiecie oraz zbliżony do średnich wyników dla województwa.

Więcej informacji na temat poziomu nauczania w gminie oraz w samym poziomie edukacji można uzyskać analizując dane dotyczące liczby uczniów otrzymujących świadectwa z wyróżnieniem oraz nieotrzymujących promocji do następnej klasy.

Analizie poddano dane dla szkoły podstawowej. W roku szkolnym 2015/2016 świadectwo z wyróżnieniem otrzymało 40 uczniów, z czego 8 osób z obszaru rewitalizacji – Mgowo 2 uczniów, Orłowo – 1, Wiewiórki – 5. Z kolei uczniów, którzy nie otrzymali promocji do następnej klasy w roku szkolnym 2015/2016 było 7, w tym 3 osoby z obszaru rewitalizacji – z Mgowo.

Można więc stwierdzić, że w obszarze rewitalizacji występuje potencjał edukacyjny dzieci na średnim poziomie.

Jedna z badanych zaznacza, że trudno, aby szkoły w gminie osiągały wysokie wyniki pracując z młodzieżą, która nie ma aspiracji i z bardzo niskim zaangażowaniem rodziców w edukację dzieci.

Badani wskazują, że w szkole organizowane są zajęcia pozalekcyjne, zarówno wyrównawcze dla słabszych uczniów, jak i rozwijające wiedzę dla uczniów, którzy na przykład chcą startować w konkursach.

Uczniowie gimnazjum, którzy wzięli udział w badaniu wskazują z kolei na niedostateczną ofertę zajęć pozalekcyjnych, które byłyby nastawione na rozwijanie zainteresowań uczniów. Wskazują na potrzebę zajęć, które nie będą dodatkowymi zajęciami z matematyki czy języka polskiego, ale będą nastawione bardziej na poszukiwanie i rozwijanie uzdolnień dzieci i młodzieży, na przykład zajęcia sportowe, teatralne, muzyczne. Młodzież wskazuje również na małą dostępność do infrastruktury szkoły – popołudniami nie można korzystać z siłowni zewnętrznej przy gimnazjum, a za korzystanie z sali gimnastycznej trzeba płacić.

Tylko czekam, żeby wyjść ze szkoły, bo tu nie ma gdzie się rozwijać.

Zarówno młodzi jak i starsi badani dostrzegają aktywne działanie Młodzieżowej Rady Gminy. Jednocześnie zaznaczają, że to jedyny podmiot, który w jakiś sposób angażuje młodych ludzi do działania na rzecz gminy czy swoich miejscowości zamieszkania.

W tej chwili działa dosyć intensywnie Młodzieżowa Rada Gminy i oni naprawdę działają, odnoszą sukcesy. Widzą dobrze, jeśli współpracują z dorosłymi, że ich się traktuje poważnie. Doceniają to, że mogą cokolwiek, że ich zdanie się liczy. No takim sztandarowym sukcesem, to jest ta plaża. To jest taki namacalny

dowód, że jeśli ktoś traktuje młodzież poważnie i młodzież traktuje siebie też poważnie i chce coś zrobić, to można. Tylko trzeba się zaangażować.

Problem niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i społecznym

Kolejną kwestią mówiącą o społecznej kondycji obszaru rewitalizacji jest aktywność społeczna i obywatelska.

Za miarę aktywności na obszarach wiejskich można przyjąć udział mieszkańców w zebraniach wiejskich, których celem był podział środków w ramach funduszu sołectkiego. W 2016 roku we wszystkich zebraniach wiejskich, na których mieszkańcy decydowali o przeznaczeniu środków na rzecz rozwoju swojego sołectwa wzięło udział łącznie 275 mieszkańców, co stanowi 5,48% wszystkich mieszkańców gminy i 8,68% mieszkańców w wieku produkcyjnym. W obszarze rewitalizacji osób uczestniczących w tych spotkaniach było łącznie 34: Mgowo – 11 osób, Orłowo – 11 osób, Wiewiórki – 12, co stanowi 12,3% wszystkich mieszkańców biorących udział w zebraniach. Jednocześnie frekwencja na zebraniach w sołectwach obszaru rewitalizacji jest jedną z najniższych w porównaniu z pozostałymi sołectwami (jedynie w Pólku i Uciążu w zebraniach uczestniczyło mniej mieszkańców -10 osób).

Gmina ma duży potencjał społeczny i aktywizowania mieszkańców. W strukturach urzędu gminy funkcjonuje Pełnomocnik ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi, działa Rada Pożytku Publicznego oraz Młodzieżowa Rada Gminy.

W gminie działają trzy organizacje pozarządowe na skalę regionalną, 6 organizacji działających na skalę gminną i 18 działających lokalnie, na poziomie sołectw, w tym 10 ochotniczych straży pożarnych.

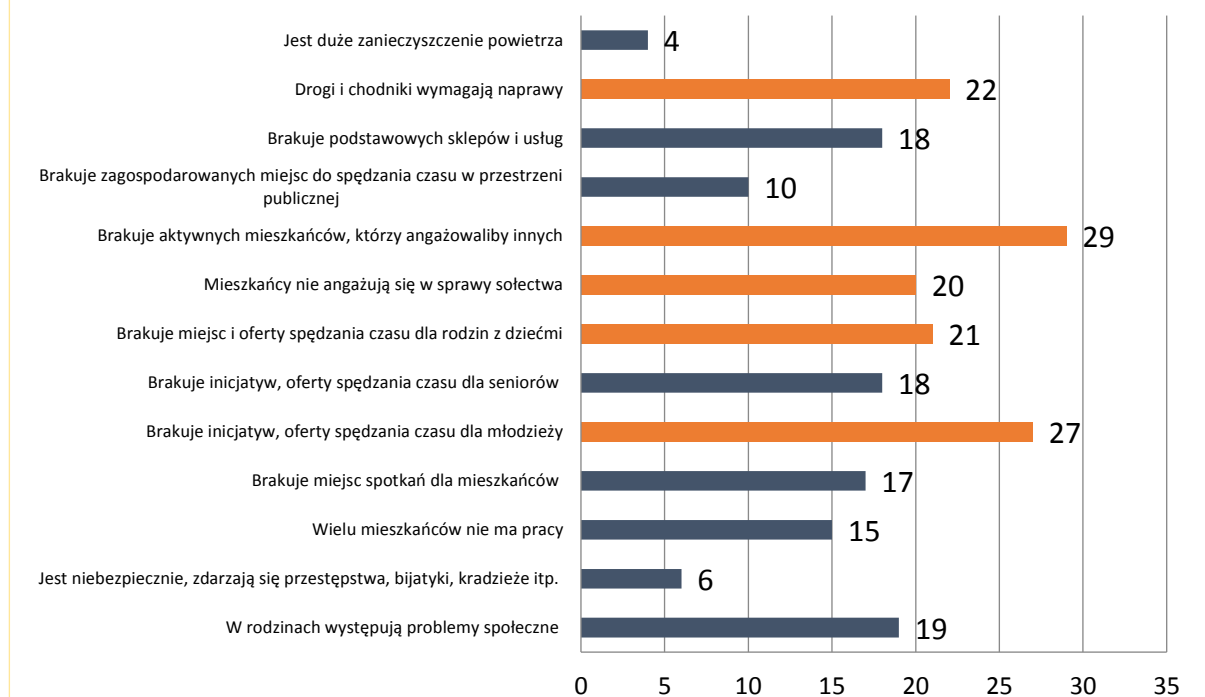
W dwóch sołectwach obszaru rewitalizacji również działają lokalne organizacje – w Mgowie Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów, w Wiewiórkach Stowarzyszenie Kobiet w Wiewiórkach.

W gminie działa także Rada Pożytku Publicznego, a organizacje pozarządowe mogą startować w konkursach na dofinansowanie działań dla organizacji pozarządowych organizowanych przez gminę.

Pomimo tych możliwości badani mieszkańcy wskazują, że w gminie, szczególnie w obszarze rewitalizacji brakuje liderów społecznych oraz zaangażowanych mieszkańców. Te deficyty uznane zostały przez osoby wypełniające ankietę za jedne z najważniejszych problemów sołectw.

Ja bym bardziej potrzebowała takiego wsparcia w różnych stowarzyszeniach czy w zwykłych mieszkańcach. Żeby dali jakiś świeży, fajny pomysł.

Które z wymienionych niżej problemów występują w sołectwach?

Wykres 2. Problemy wstępujące w sołectwach obszaru rewitalizacji N = 61, opracowanie PZR

Jednym ze wskaźników, który w pewien sposób pozwala określić aktywność kulturalną mieszkańców jest poziom czytelnictwa. W bibliotece gminnej w Płużnicy w 2015 roku zapisanych było 169 czytelników, z czego 11 osób stanowią mieszkańcy obszaru rewitalizacji: Mgowo – 0, Orłowo – 9, Wiewiórki – 2 osoby. Niewielka liczba czytelników świadczy o niskim poziomie aktywności kulturalnej mieszkańców obszaru rewitalizacji w tym obszarze.

Należy zaznaczyć, że w Gminie Płużnica centrum społecznego życia i aktywności mieszkańców stanowią świetlice wiejskie. Prawie wszystkie sołectwa w gminie posiadają własne świetlice, znajdują się one również w obszarze rewitalizacji. Badani mieszkańcy wskazują jednak, że potencjał świetlic nie jest w wystarczającym stopniu wykorzystany. W świetlicach brakuje animatora życia społecznego i oferty dla mieszkańców w różnym wieku. Utrudnione korzystanie z dostępnej infrastruktury z pewnością wpływa na obniżenie poziomu zaangażowania społecznego.

To jest chyba wszędzie, w każdym sołectwie taki problem, że nie ma właściciela świetlicy. U nas jest tylko sołtys. Gdyby ktoś chciał iść zagrać w tenisa, zagrać na komputerze, obejrzeć telewizję, to ja muszę to wszystko wydać. Moim zdaniem

Tabela 9. Zestawienie najważniejszych problemów w sferze społecznej obszaru rewitalizacji i ich przyczyn

Problem	Przyczyna
Ubóstwo. Wiele osób korzysta z zasiłków pomocy społecznej	<ul style="list-style-type: none"> ▪ mieszkańcy zatrudnieni w niskopłatnych zawodach i firmach ▪ niskie wykształcenie mieszkańców ▪ dziedziczenie sposobu życia opartego o korzystanie z pomocy społecznej ▪ brak presji wśród mieszkańców na podejmowanie pracy
Bezrobocie długotrwałe	<ul style="list-style-type: none"> ▪ niskie wykształcenie mieszkańców ▪ dziedziczenie sposobu życia opartego o korzystanie z pomocy społecznej ▪ brak presji wśród mieszkańców na podejmowanie pracy
Wykluczenie społeczne obszaru	<ul style="list-style-type: none"> ▪ stygmatyzacja mieszkańców obszaru ▪ ubóstwo
Dziedziczenie systemu opartego o zasiłek	<ul style="list-style-type: none"> ▪ deficyt dobrych wzorców ▪ brak impulsów do zmian wewnątrz społeczności mieszkańców ▪ historycznie ukształtowane skupiska rodzin wymagających wsparcia ▪ brak presji rodziców na zmianę ▪ niskie wykształcenie rodziców
Słabsze wyniki edukacyjne dzieci ze szkół w obszarze rewitalizacji	<ul style="list-style-type: none"> ▪ brak systemu wspierającego szkoły nastawione na Edukacyjną Wartość Dodaną ▪ brak presji rodziców na dobre wyniki w nauce ▪ deficyt dobrych wzorców ▪ niskie wykształcenie rodziców ▪ niskie nakłady rodziców na edukację dzieci
Brak liderów społecznych wśród mieszkańców obszaru	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zbyt małe wsparcie dla aktywności społecznej ▪ deficyt wzorców aktywności społecznej
Niska aktywność obywatelska i społeczna	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nieskuteczne działanie i nieumiejętne wykorzystanie narzędzi wzmacniających partycypację obywatelską na linii samorząd

	<ul style="list-style-type: none"> – mieszkańiec ▪ niewykorzystanie potencjału rad sołeckich i świetlic wiejskich ▪ niewystarczające wsparcie dla liderów społecznych
--	--

2.6.4. Analiza negatywnych zjawisk w sferze gospodarczej

Zapis ustawy oraz Wytycznych zwraca uwagę w szczególności na dwa rodzaje negatywnych zjawisk gospodarczych: **niski stopień przedsiębiorczości**, oraz **słabą kondycję lokalnych przedsiębiorstw**. W odniesieniu do obu zjawisk należy brać pod uwagę, że sama statystyka nie daje pełnej informacji o faktycznym stanie lokalnej gospodarki. Dane zostały przez nas uzupełnione informacjami z badań społecznych przeprowadzonych wśród mieszkańców gminy, w tym obszaru rewitalizacji.

W 2015 roku w Gminie Płużnica zarejestrowanych było 160 podmiotów gospodarczych, z czego w obszarze rewitalizacji 22: Mgowo – 5, Orłowo – 11, Wiewiórki – 6.

Poniższa tabela wskazuje na udział podmiotów gospodarczych wśród osób w wieku produkcyjnym, co w pewnym wymiarze świadczy o potencjalne gospodarczym obszarze. Najniższy potencjał gospodarczy można występuje w Mgowie, najwyższy zaś w Orłowie.

Tabela 10. Udział podmiotów gospodarczych wśród osób w wieku produkcyjnym

Nazwa wskaźnika	Mgowo	Orłowo	Wiewiórki	Gmina Płużnica
Udział podmiotów gospodarczych wśród osób w wieku produkcyjnym	1,7%	4,5%	3,1%	5%

Opracowanie PZR na podstawie danych Urzędu Gminy Płużnica, 2015

W przypadku gmin wiejskich sytuację gospodarczą gminy zdecydowanie lepiej obrazuje wskaźnik dotyczący udziału osób bezrobotnych z najniższym wykształceniem wśród ogółu bezrobotnych niż liczba podmiotów gospodarczych na danym terenie, które w gminach wiejskich koncentrują się zazwyczaj w centralnej miejscowości.

Wykształcenie mieszkańców jest jednym z elementów, który świadczy o potencjale pracowniczym gminy, który z kolei przekłada się na potencjał gospodarczy gminy, a w wymiarze indywidualnym na szanse na rynku pracy oraz niejednokrotnie wpływa na poziom przedsiębiorczości mieszkańców.

Wskaźnik ten został przeanalizowany w części dotyczącej negatywnych zjawisk społecznych. Dane te potwierdzają najniższy potencjał gospodarczy sołectwa Mgowo i ogólnie stosunkowo niski potencjał gospodarczy obszaru rewitalizacji.

Badani mieszkańcy obszaru rewitalizacji wskazują, że dostępność do sklepów i usług jest na zadowalającym poziomie, mogą zaspokoić swoje podstawowe potrzeby. Jednocześnie dostrzegają, że sołectwa są zbyt małe, aby mógł utrzymać się w nich jakiś lokalny biznes czy usługi, z których mieliby korzystać jedynie mieszkańcy obszaru rewitalizacji czy gminy.

Takie najbardziej podstawowe potrzeby, to są zaspokojone, jednak tych sklepów jest sporo, są apteki. No i blisko jest do większych ośrodków. Nie ma chyba sensu, żeby tu tworzyć coś większego. Były próby, fryzjer, był nawet gabinet kosmetyczny w Płużnicy, ale jakoś chyba za mało klientów było, bo jednak to się nie utrzymało. Po prostu dookoła jest więcej.

Jednocześnie mieszkańcy zwracają uwagę, że w gminie są miejscowości, w których nie ma sklepów. Brakuje także sklepu mięsnego, warzywnego oraz targowiska.

Negatywne zjawiska w sferze gospodarczej – podsumowanie

Analizy negatywnych zjawisk gospodarczych w obszarze rewitalizacji Gminy Płużnica nie można dokonywać w oderwaniu od analizy społecznej obszaru. Czynnikiem, który zdecydowanie wpływa na kondycję gospodarczą badanego obszaru i jego potencjał jest odsetek osób bezrobotnych z najniższym wykształceniem. W obszarze rewitalizacji dużym problemem jest wysokie natężenie osób bezrobotnych z najniższym wykształceniem. Nisko wykwalifikowani pracownicy pochodzący w dużej mierze z rodzin wykluczonych i dotkniętych problemem ubóstwa nie rokują dobrze w kontekście rozwoju gospodarczego obszaru. Należy także zauważyć, że jednym z problemów, który także wpływa na stan gospodarczy obszaru jest niski stopień przedsiębiorczości mieszkańców. Wynika on w dużej mierze z przekazywania wzorców związanych z dziedziczeniem biedy i braku impulsów do zmian.

W związku ze stosunkowo wysokim poziomem bezrobocia w obszarze rewitalizacji i niskim poziomem wykształcenia osób bezrobotnych należy wzmacniać potencjał przedsiębiorczy mieszkańców i w nim upatrywać potencjału gospodarczego obszaru rewitalizacji.

Tabela 11. Zestawienie najważniejszych problemów obszaru rewitalizacji w sferze gospodarczej i ich przyczyn

Problem	Przyczyna
Niski stopień przedsiębiorczości mieszkańców	<ul style="list-style-type: none"> ▪ deficyt dobrych wzorców ▪ brak impulsów do zmian wewnątrz społeczności mieszkańców ▪ przekazywanie wzorców związanych z życiem opartym o korzystanie z zasiłków
Niski poziom dochodów mieszkańców	<ul style="list-style-type: none"> ▪ niski poziom kompetencji zawodowych mieszkańców ▪ niski poziom wykształcenia mieszkańców ▪ niskie wymagania mieszkańców ▪ wysokie bezrobocie
Ubóstwo. Wiele osób korzysta z zasiłków pomocy społecznej	<ul style="list-style-type: none"> ▪ niski poziom wykształcenia mieszkańców ▪ dziedziczenie sposobu życia opartego o korzystanie z pomocy społecznej ▪ brak presji wśród mieszkańców na podejmowanie pracy
Bezrobocie długotrwałe	<ul style="list-style-type: none"> ▪ niski poziom kompetencji zawodowych mieszkańców ▪ niski poziom wykształcenia mieszkańców ▪ dziedziczenie sposobu życia opartego o korzystanie z pomocy społecznej

2.6.5. Analiza negatywnych zjawisk w sferze przestrzenno – funkcjonalnej i technicznej

Analiza negatywnych zjawisk w sferze przestrzenno – funkcjonalnej oraz technicznej dokonana została pod kątem dostępności oraz stanu publicznej infrastruktury aktywizacji społecznej oraz w zakresie jakości infrastruktury drogowej i bezpieczeństwa na drodze w obszarze rewitalizacji.

Wszystkie sołectwa obszaru rewitalizacji posiadają świetlice wiejskie. Świetlica w Orłowie jest w bardzo dobrym stanie technicznym, natomiast świetlica w Wiewiórkach jest w stanie przeciętnym – pomieszczenia wymagają remontu, a sam budynek termomodernizacji. W najgorszym stanie znajduje się świetlica w Mgowie, która obecnie nie nadaje się do użytkowania – wymaga kapitalnego remontu oraz powiększenia.

Fotografia. 1. Budynek świetlicy wiejskiej w Mgowie

Warto jednak zauważyć, że świetlice nie są w pełni dostępne dla mieszkańców – można z nich korzystać po udostępnieniu lokalu przez sołtysa miejscowości, lokale są także udostępniane okazjonalnie na potrzeby organizacji lokalnych wydarzeń czy imprez okolicznościowych. W przypadku, Wiewiórek i Orłowa świetlice dostępne są również przez 15 godzin w miesiącu jako zorganizowana forma spędzania czasu dla dzieci w wieku szkolnym.

W Mgowie, Orłowie oraz Wiewiórkach dostępne są również inne lokale i instytucje, które mogą stanowić miejsca aktywności i spotkań mieszkańców. W Mgowie jest to lokal Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów - lokal tylko dla członków stowarzyszenia wymaga kapitalnego remontu, w Orłowie – Centrum Edukacji Ekologicznej, w Wiewiórkach - była szkoła podstawowa.

Należy jednak zaznaczyć, że potencjał tych miejsc nie jest wykorzystywany – oferta oraz dostępność miejsc dla mieszkańców jest na niskim poziomie lub miejsca te w ogóle nie są dostępne.

Należy w tym miejscu zauważyć, że brak dostępności do miejsc spotkań mieszkańców może wpływać na poziom ich aktywności i zaangażowania społecznego.

Każde sołectwo w obszarze rewitalizacji wyposażone jest także w siłownię zewnętrzną oraz boisko do piłki nożnej oraz plac zabaw, w Orłowie i Mgowie znajduje się także boisko do piłki siatkowej. Infrastruktura sportowa i rekreacyjna wymaga doposażenia i renowacji, dostosowania na przykład siłowni zewnętrznej do potrzeb seniorów a placów zabaw i boisk w ławki. Gruntownego odnowienia wymaga trawiaste boisko do piłki nożnej w Wiewiórkach.

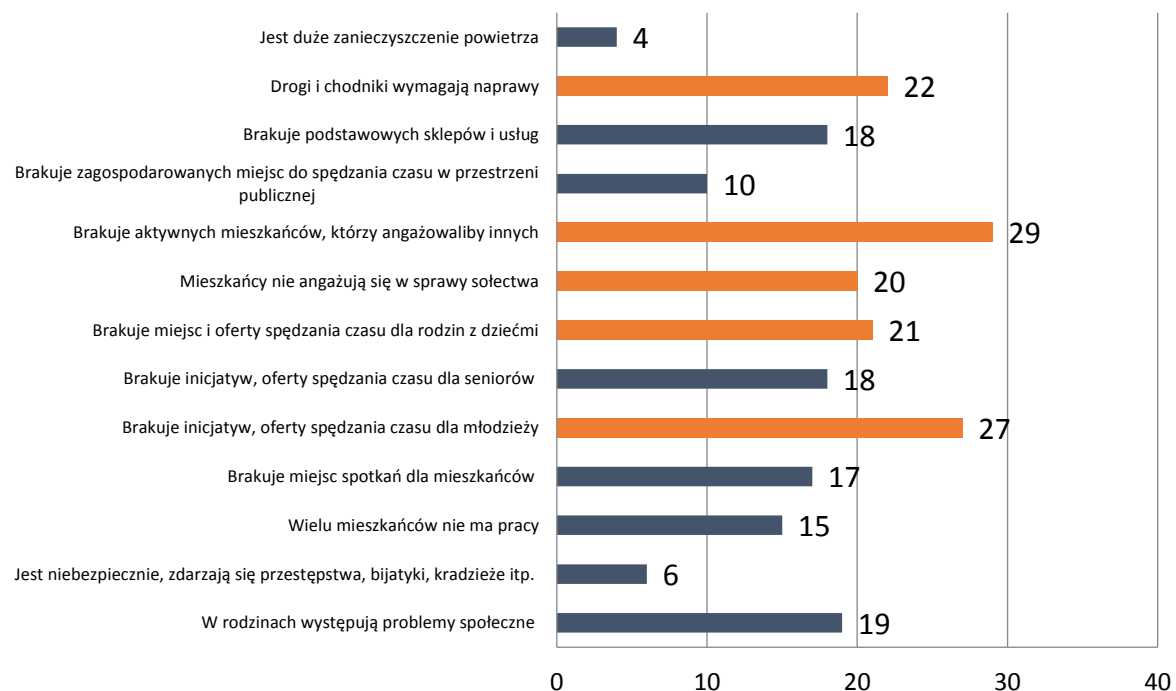
Fotografia. 2. Teren boiska przy szkole w Wiewiórkach

Fotografia. 3. Plenerowe miejsce spotkań mieszkańców w Mgowie

Warto przywołać w tym miejscu jeszcze raz wyniki ankiety, w której mieszkańcy zwrócili uwagę, że dużym problemem jest także stan infrastruktury drogowej oraz brak oferty spędzania czasu dla różnych grup mieszkańców.

Które z wymienionych niżej problemów występują w sołectwach?

Wykres 5. Najważniejsze problemy w sołectwach obszaru rewitalizacji N = 61, opracowanie PZR

Dużym problemem jest dostępność do terenów sportu, rekreacji i miejsc zabaw dla dzieci. W sołectwach obszaru rewitalizacji, szczególnie w Orłowie i Wiewiórkach brakuje przejść dla pieszych i chodnika, aby bezpiecznie dotrzeć do miejsc spotkań mieszkańców. Generalnie mieszkańcy zauważają jednak dużą poprawę w zakresie infrastruktury drogowej w całej gminie.

Od 4 lat wójt działa w sprawie poprawy jakości dróg, idzie to w dobrym kierunku. Parę lat temu było widać różnicę między miejscowościami, natomiast obecnie takie różnice się zacierają. Jedyne charakterystyczna zabudowa często zdradza, że to kolejna gmina. Z drogami zawsze był problem, zawsze był i zawsze jest, zawsze jest co naprawiać.

Dużym problemem, na który zwracają uwagę mieszkańcy jest komunikacja wewnątrz gminy oraz do większych miejscowości. Kwestia komunikacji zdaniem mieszkańców może utrudniać mieszkańcom podejmowanie pracy oraz aktywne uczestnictwo w życiu społecznym.

Mieszkańcy radzą sobie z tym problemem podwożąc się wzajemnie i korzystając z autobusów szkolnych. Wskazują brak komunikacji jako duży problem funkcjonalny nie tylko obszaru rewitalizacji ale całej gminy.

Jak ktoś nie ma samochodu, to nawet trudno mu pracować, bo nie ma jak dojechać do Wąbrzeźna.

Autobus do Wąbrzeźna jedzie rano, później wraca ok 15. To jest autobus dla młodzieży, która chodzi do liceum. Co robić tyle czasu w Wąbrzeźnie.

Negatywne zjawiska przestrzenno – funkcjonalne i techniczne – podsumowanie

Obszar rewitalizacji Gminy Płużnica cechuje wysoki potencjał przestrzenno – funkcjonalny. Dostępna publiczna infrastruktura aktywizacji mieszkańców w dużej mierze wymaga doinwestowania i zagospodarowania a przede wszystkim nowego otwarcia i pokazania nowych możliwości wykorzystania dostępnych miejsc. Negatywne zjawiska przestrzenno-funkcjonalne silnie oddziałują na aspekty społeczne obszaru rewitalizacji – niski poziom integracji, niski poziom przepływu różnych wzorców, dlatego podjęte przedsięwzięcia rewitalizacyjne należy rozpatrywać także w kategoriach dowartościowania mieszkańców oraz zmniejszenia wykluczenia obszaru rewitalizacji w postrzeganiu przez pozostałych mieszkańców gminy.

Zdiagnozowano także deficyty w zakresie infrastruktury drogowej, szczególnie w kwestiach bezpieczeństwa oraz komunikacji obszaru z gminą i miejscowościami ościennymi.

Należy pamiętać, że dobrze zagospodarowana przestrzeń publiczna podnosi jakość życia mieszkańców, zwiększa poczucie bezpieczeństwa w danym obszarze, wzmacnia więzi społeczne i tworzenie wspólnot lokalnych. Dobrze zagospodarowana przestrzeń publiczna zwiększa atrakcyjność danego obszaru poprawiając także jego wizerunek.

Ze względu na występowanie zdiagnozowanych problemów przestrzenno - funkcjonalnych wskazane są działania zwiększające aktywność społeczną i gospodarczą mieszkańców obszaru zdegradowanego, rozumiane jako przywrócenie funkcji społecznych w obszarze zdegradowanym, które zapobiegałyby pogłębieniu dalszej degradacji przestrzenno-funkcjonalnej obszaru oraz w konsekwencji wzmocniły jego funkcje społeczne. Rekomendowane są także działania zwiększające bezpieczeństwo osób poruszających się po drogach w obszarze rewitalizacji, w szczególności pieszych. Poprawi to komfort korzystania z infrastruktury sprzyjającej aktywizacji i integracji mieszkańców.

Tabela 12. Zestawienie najważniejszych problemów obszaru rewitalizacji w sferze przestrzenno - funkcjonalnej i technicznej i ich przyczyn.

Problem	Przyczyna
Niska dostępność miejsc aktywności mieszkańców	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zaniedbania infrastrukturalne ▪ projektowanie ulic bez uwzględnienia nowych standardów projektowania ulic w obszarach zabudowanych
Niewystarczająca jakość przestrzeni publicznej i miejsc aktywności mieszkańców w przestrzeni publicznej	<ul style="list-style-type: none"> ▪ niedostateczne zaangażowanie mieszkańców w dbanie o najbliższe otoczenie ▪ lata zaniedbań inwestycyjnych obszaru ▪ brak zarządzania obszarem
Brak zagospodarowanych miejsc spędzania czasu wolnego w przestrzeni publicznej (szczególnie w kontekście dzieci i młodzieży)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ brak liderów społecznych wewnątrz obszaru rewitalizacji ▪ brak organizacji chcących realizować działania w obszarze ▪ brak chętnych do prowadzenia działań
Niewystarczająca oferta kulturalnej i aktywnego spędzania czasu wolnego (szczególnie w kontekście dzieci i młodzieży)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ deficyty wzorców uczestnictwa w ofercie kulturalnej i aktywnego spędzania czasu ▪ niewystarczające wsparcie dla liderów społecznych zachęcających do aktywności ▪ niedostateczne wykorzystanie potencjału dostępnych miejsc aktywności mieszkańców

2.6.6. Analiza negatywnych zjawisk w sferze środowiskowej

Za wskaźnik w sferze środowiskowej uznano udział gospodarstw domowych wyposażonych w zbiorniki bezodpływowe i przydomowe oczyszczalnie wśród ogółu gospodarstw domowych w Gminie Płużnica. Brak podłączenia budynków mieszkalnych do sieci wodno – kanalizacyjnej lub brak przydomowych oczyszczalni w dużej mierze obniżają jakość środowiska w gminie.

Z instalacji wodociągowej korzysta 99,7% mieszkańców gminy, natomiast z instalacji kanalizacyjnej 42,4%. Wynika z tego, że ponad połowa mieszkańców gminy korzysta z przydomowych oczyszczalni lub szamb.

Wszystkich przydomowych oczyszczalni ścieków w gminie w 2015 roku było 147, w obszarze rewitalizacji 19: 17 w Wiewiórkach, 1 w Mgowie oraz 1 w Orłowie (co stanowi łącznie 12,9% wszystkich przydomowych oczyszczalni w gminie).

Natomiast zbiorników bezodpływowych w gminie było 469, z czego 56 w obszarze rewitalizacji: 53 w Wiewiórkach, 2 w Mgowie i 1 w Orłowie (co stanowi łącznie 11,9% wszystkich przydomowych oczyszczalni w gminie).

Z danych zestawionych w poniższej tabeli wyraźnie widać, że kwestia podłączenia gospodarstw domowych w gminie do kanalizacji jest nadal znaczącym problemem. W Mgowie i Orłowie problem ten właściwie nie występuje, ponieważ w dużej mierze są to miejscowości o zwartej zabudowie, w której znaczną część stanowią bloki mieszkalne. W Wiewiórkach kwestia kanalizacji jest dużym problemem.

Tabela 13. Udział gospodarstw domowych wyposażonych w zbiorniki bezodpływowe i przydomowe oczyszczalnie wśród ogółu gospodarstw domowych

Nazwa wskaźnika	Mgowo	Orłowo	Wiewiórki	Gmina Płużnica
Udział gospodarstw domowych wyposażonych w zbiorniki bezodpływowe wśród ogółu gospodarstw domowych	2%	0,97%	67,9%	35,88%
Udział gospodarstw domowych wyposażonych w przydomowe oczyszczalnie wśród ogółu gospodarstw domowych	1%	0,97%	21,79%	11,24%

Opracowanie PZR na podstawie danych Urzędu Gminy Płużnica, 2015

Ponadto z rozmów z mieszkańcami wynika, że dużym problemem jest zanieczyszczenie powietrza dymami z gospodarstw domowych. Z relacji badanych wynika, że wielu mieszkańców pali śmieciami i plastikiem, niejednokrotnie jest to podyktowane kwestiami ekonomicznymi.

Problem w gminie stanowią także zaśmiecone rowy przydrożne i nieużytki, z których mieszkańcy często robią sobie dzikie wysypiska śmieci.

Kolejnym problemem środowiskowym występującym w gminie jest obecność wyrobów zawierających azbest na terenie gminy.

Na terenie Gminy Płużnica najwięcej azbestu znajduje się w następujących miejscowościach: Płużnica – 29 617,75 m kw., Nowa Wieś Królewska – 23 392,00 m kw., Ostrowo – 21 774,50 m kw. Najmniej natomiast w miejscowości Orłowo – 1 021,00 m kw. Wykaz ilości azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Płużnica przedstawia poniższa tabela.

W sołectwach w obszarze rewitalizacji ilość azbestu jest zróżnicowana. Największy problem z azbestem występuje w Mgowie i jest powyżej średniej ilości dla gminy, natomiast najmniejszy w Orłowie.

Tabela 14. Ilość azbestu i wyrobów zawierających azbest w poszczególnych sołectwach

Sołectwo	Ilość azbestu i wyrobów zawierających azbest (m kw.)
Bartoszewice	6 102,00
Bagart	6 210,00
Bielawy	7 549,00
Błędowo	13 554,00
Czaple	15 656,00
Dąbrówka	5 654,0
Działowo	5 233,00
Goryń	6 268,00
Józefkowo	19 379,00
Kotnowo	8 238,00
Mgowo	19 252,00
Nowa Wieś Król.	23 392,00
Orłowo	1 021,00
Ostrowo	21 774,50
Płachawy	10 572,00
Płużnica	29 617,75
Pólko	7 226,00
Uciąż	10 160,00
Wieldzadz	14 884,00
Wiewiórki	11 092,00
Średnia dla gminy	12 141,71

Źródło: Urząd Gminy w Płużnicy, 2015, opracowanie własne

2.6.7. Synteza diagnozy obszaru rewitalizacji – analiza SWOT

Najczęstszym narzędziem stosowanym w celu syntezy diagnozy wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowań funkcjonowania jednostek samorządu terytorialnego jest **analiza SWOT**. Polega ona na podsumowaniu diagnozy poprzez określenie mocnych stron, słabych stron, szans i zagrożeń mogących wpłynąć na sytuację rozwojową danego obszaru.

Przyjęto, że :

- mocne strony określają wszystko to, co stanowi atut, przewagę, zaletę (aktualna sytuacja obszaru rewitalizacji);
- słabe strony określają wszystko to, co stanowi słabość, barierę, wadę (aktualna sytuacja obszaru rewitalizacji);
- szanse określają wszystko to, co stwarza szansę korzystnej zmiany (perspektywa

zmiany obszaru rewitalizacji);

- zagrożenia określają wszystko to, co stwarza niebezpieczeństwo zmiany niekorzystnej (perspektywa zmiany obszaru rewitalizacji).

Stosując powyższe założenia i interpretując wyniki pogłębionej diagnozy stanu obszaru rewitalizacji bazującej na analizie danych zastanych oraz analizie jakościowej i ilościowej danych uzyskanych w drodze badań społecznych wskazano zestawienie mocnych i słabych stron obszaru rewitalizacji oraz szans i zagrożeń rozwoju obszaru, które przedstawia poniższa tabela.

Tabela.15. Macierz SWOT obszaru rewitalizacji Gminy Płużnica

Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Potencjał publicznej infrastruktury aktywności mieszkańców ▪ Doświadczenie organizacji pozarządowych i liderów społecznych, w tym przede wszystkim sołtysów w pracy ze społecznością ▪ Niezagospodarowany teren zieleni przy szkole w Wiewiórkach ▪ Centrum Edukacji Ekologicznej w Orłowie ▪ Budynek świetlicy w Mgowie 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bezrobocie, w tym bezrobocie długotrwałe ▪ Niski poziom przedsiębiorczości mieszkańców ▪ Niskie dochody mieszkańców ▪ Wysoki udział mieszkańców długotrwałe korzystających z pomocy społecznej ▪ Niskie zaangażowanie społeczne i obywatelskie mieszkańców ▪ Silna tendencja do wyuczania się bezradności i dziedziczenia tego mechanizmu ▪ Niewielu liderów społecznych i niewielka liczba działań integrujących mieszkańców ▪ Niski poziom wykształcenia osób bezrobotnych ▪ Problemy opiekuńczo – wychowawcze ▪ Stosunkowo niski poziom edukacji dzieci i młodzieży ▪ Niedostateczne zagospodarowanie miejsc i przestrzeni spędzania czasu i integracji mieszkańców
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wykorzystanie zewnętrznych źródeł finansowania ▪ Zaangażowanie instytucji publicznych i organizacji pozarządowych w działania na rzecz mieszkańców obszaru 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Niska skuteczność podejmowanych dotychczas działań aktywizujących ▪ Niewielki poziom własnych środków finansowych na działania rewitalizacyjne wobec

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wykorzystanie rekreacyjnego charakteru przestrzeni publicznej obszaru ▪ Wykorzystanie potencjału infrastruktury aktywności mieszkańców ▪ Zmiana wizerunku obszaru 	<p style="text-align: center;">zidentyfikowanych potrzeb inwestycyjnych</p>
---	---

Opracowanie: PZR Consulting

3. Część planistyczna

Część planistyczna programu rewitalizacji jest odpowiedzią na wyniki przeprowadzonej diagnozy. Nie jest ona jednak odpowiedzią bierną. W wielu aspektach nie ogranicza się do tego, co niejako automatycznie wynika z diagnozy problemów, lecz – opierając się o zdiagnozowany potencjał – wychodzi naprzeciw wyzwaniom, podejmując przedsięwzięcia prewencyjne i wyprzedzając powstawanie lub nasilanie się problemów możliwych do przewidzenia w przyszłości.

3.1 Wizja i cele rewitalizacji

Wytyczne, Zasady, Ustawa o rewitalizacji w art. 15 ust 1 p. 3 i 4 stanowi, że Program Rewitalizacji zawiera w szczególności opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji, a także cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służące eliminacji lub ograniczeniu zdiagnozowanych poprzednio negatywnych zjawisk społecznych i powiązanych z nimi problemów gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych.

Wizja i uporządkowany system celów i kierunków działań powinny stanowić spójną całość. Każdy z celów rewitalizacji musi w sposób czytelny i niebudzący wątpliwości przyczyniać się do realizacji określonego fragmentu wizji oraz wizji jako całości.

3.1.1 Opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

WIZJA OBSZARU REWITALIZACJI

W roku 2023 roku sołectwa Mgowo, Orłowo i Wiewiórki w Gminie Płużnica będą prężnie działającymi sołectwami z dostępną i atrakcyjną publiczną infrastrukturą aktywności i integracji mieszkańców, w tym także przyjazną i bezpieczną przestrzenią publiczną.

Mieszkańców obszaru rewitalizacji będzie wyróżniała aktywność społeczna i obywatelska, kreatywność i przedsiębiorczość w wykorzystaniu potencjałów obszaru rewitalizacji.

3.1.2 Misja Gminnego Programu Rewitalizacji

MISJA REWITALIZACJI

Przełamać w obszarze rewitalizacji atmosferę marazmu społecznego i poczucia braku szans. Sprawić, aby jego mieszkańcy poczuli się gospodarzami swego miejsca zamieszkania i aktywnie zaangażowali się w jego poprawianie. Zapewnić spójność społeczną obszaru prowadzącą do powstania wspólnoty wspierających się nawzajem mieszkańców, którzy będą zainteresowani minimalizacją wykluczenia swoich sąsiadów.

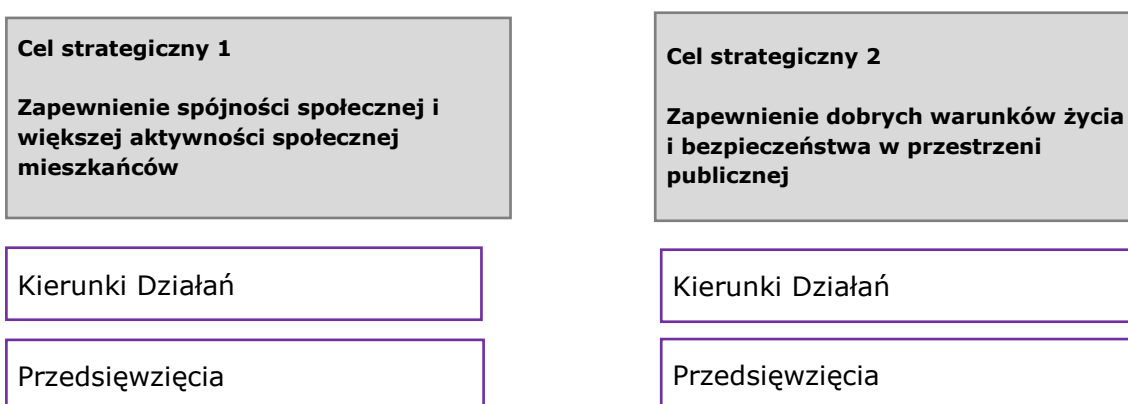
Zwiększyć atrakcyjność publicznej infrastruktury aktywności i integracji mieszkańców, w tym także przestrzeni publicznej.

Sprawić, aby Mgowo, Orłowo i Wiewiórki były jednymi z najbardziej aktywnych sołectw w Gminie Płużnica.

3.1.3 Struktura celów rewitalizacji i kierunków działania

Cele rewitalizacji powinny być wybrane tak, aby implikowały następnie kierunki działań, służące eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk ujawnionych w pierwszej części diagnozy (negatywnych zjawisk społecznych i nakładających się na nie innych negatywnych zjawisk). Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom powinno z kolei polegać na wykorzystaniu potencjałów zidentyfikowanych w drugiej części diagnozy.

W niniejszym Programie definiuje się dwa podporządkowane misji cele strategiczne oraz przypisane im kierunki działań. Cele rewitalizacyjne będą realizowane za pomocą 19 podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Cel strategiczny 1

Zapewnienie spójności społecznej i większej aktywności społecznej mieszkańców

Przez spójność społeczną rozumiemy wysoką jakość życia oraz zmniejszanie różnic między standardami i nierównościami społecznymi. Spójność społeczna pozwala na zwalczanie wykluczenia społecznego i zmniejszanie skali ubóstwa głównie poprzez budowanie więzi społecznych i silnej wspólnoty lokalnej.

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- 1.1. **Zwiększenie zaangażowania społecznego i obywatelskiego** mieszkańców obszaru, poprzez realizację przedsięwzięć budujących i integrujących lokalną wspólnotę oraz wzmacniających liderów społecznych.
- 1.2. **Dostępna oferta kulturalna oraz oferta spędzania czasu wolnego** dla mieszkańców w różnym wieku poprzez wzmocnienie roli świetlic wiejskich w obszarze rewitalizacji oraz stworzenie mieszkańcom warunków i wsparcia do rewitalizacji własnych inicjatyw.
- 1.3. **Zmniejszenie uzależnienia mieszkańców od świadczeń pomocy społecznej** poprzez realizację działań aktywizujących zawodowo i społecznie, włączających mieszkańców do wspólnoty a przez to wpływających na zmianę ich postaw życiowych.
- 1.4. **Zwiększenie dostępu do usług społecznych skierowanych** do osób starszych poprzez usługi świadczone w miejscu zamieszkania.

Cel strategiczny 2

Zapewnienie dobrych warunków życia i bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej

Przez dobre warunki do życia rozumiemy funkcjonalne i współtworzące jakość życia na danym terenie publiczne elementy infrastruktury aktywności społecznej w formie świetlic wiejskich i miejsc w przestrzeni publicznej (boisk, placów zabaw i innych przestrzeni wspólnych).

KIERUNKI DZIAŁAŃ

2.1. **Zagospodarowanie świetlic wiejskich oraz przestrzeni sportowych i rekreacyjnych** poprzez wyposażenie przestrzeni w dodatkowe elementy, które wzmocnią potencjał aktywizacyjny i integracyjny mieszkańców obszaru rewitalizacji.

2.2. **Przebudowa dróg lokalnych** w celu zwiększenia bezpieczeństwa i dostępności do publicznych miejsc aktywności społecznej.

3.2 Lista planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych Przedsięwzięcia rewitalizacyjne - przyjęte kierunki działań odpowiadające celom rewitalizacji oraz lista

Ustawa oraz Zasady programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w województwie kujawsko - pomorskim wskazują także, że obowiązkowym elementem Programu Rewitalizacji jest opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w szczególności o charakterze społecznym oraz gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym lub technicznym, w tym:

- listę planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- charakterystykę pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Lista planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, zgodnie z zapisem Zasad oraz Ustawy, powinna mieć formę opisów zawierających w odniesieniu do każdego przedsięwzięcia **co najmniej**: nazwę, wskazanie realizatora, zakres realizowanych zadań, lokalizację, szacowaną wartość, prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji. W punkcie 3.3. przedstawiono szczegółowy opis planowanych przedsięwzięć.

Tabela 16. Lista przedsięwzięć rewitalizacyjnych w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Płużnica.

l.p.	Cel/Nazwa przedsięwzięcia/projektu	Kierunki działań
Cel 1: Zapewnienie spójności społecznej i większej aktywności społecznej mieszkańców		
Działania obejmujące cały obszar rewitalizacji		
1	Akademia Liderów Lokalnych	Zwiększenie zaangażowania społecznego i obywatelskiego mieszkańców obszaru, poprzez realizację przedsięwzięć budujących i integrujących lokalną wspólnotę oraz wzmacniających liderów społecznych.
2	Akademia Aktywności Zawodowej	Zmniejszenie uzależnienia mieszkańców od świadczeń pomocy społecznej poprzez realizację działań aktywizujących zawodowo i społecznie, włączających

		mieszkańców do wspólnoty a przez to wpływających na zmianę ich postaw życiowych.
3	Mikrowsparcie inicjatyw mieszkańców	Zwiększenie zaangażowania społecznego i obywatelskiego mieszkańców obszaru, poprzez realizację przedsięwzięć budujących i integrujących lokalną wspólnotę oraz wzmacniających liderów społecznych
Działania w sołectwie Orłowo		
4	Centrum Integracji Mieszkańców- działania społeczno-kulturalne w Orłowie	Dostępna oferta kulturalna oraz oferta spędzania czasu wolnego dla mieszkańców w różnym wieku poprzez wzmocnienie roli świetlic wiejskich w obszarze rewitalizacji oraz stworzenie mieszkańcom warunków i wsparcia do rewitalizacji własnych inicjatyw.
5	Asystent seniora	Zwiększenie dostępu do usług społecznych skierowanych do osób starszych poprzez usługi świadczone w miejscu zamieszkania.
Działania w sołectwie Mgowo		
6	Centrum Integracji Mieszkańców- działania społeczno-kulturalne w Mgowie	Dostępna oferta kulturalna oraz oferta spędzania czasu wolnego dla mieszkańców w różnym wieku poprzez wzmocnienie roli świetlic wiejskich w obszarze rewitalizacji oraz stworzenie mieszkańcom warunków i wsparcia do rewitalizacji własnych inicjatyw.
Działania w sołectwie Wiewiórki		
7	Centrum Integracji Mieszkańców- działania społeczno-kulturalne w Wiewiórkach	Dostępna oferta kulturalna oraz oferta spędzania czasu wolnego dla mieszkańców w różnym wieku poprzez wzmocnienie roli świetlic wiejskich w obszarze rewitalizacji oraz stworzenie mieszkańcom warunków i wsparcia do rewitalizacji własnych inicjatyw.
Cel 2: Zapewnienie dobrych warunków życia i bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej		
Działania w sołectwie Orłowo		
8	Dostosowanie infrastruktury sportowo-rekreacyjnej do potrzeb mieszkańców Orłowa	Zagospodarowanie świetlic wiejskich oraz przestrzeni sportowych i rekreacyjnych poprzez wyposażenie przestrzeni w dodatkowe elementy, które wzmocnią potencjał aktywizacyjny i integracyjny mieszkańców obszaru rewitalizacji.
9	Bezpieczna droga - Orłowo	Przebudowa dróg lokalnych w celu zwiększenia bezpieczeństwa i dostępności do publicznych miejsc aktywności społecznej.
Działania w sołectwie Mgowo		

10	Centrum Integracji Mieszkańców- adaptacja budynku szkoły na potrzeby lokalnej społeczności w Mgowie	Zagospodarowanie świetlic wiejskich oraz przestrzeni sportowych i rekreacyjnych poprzez wyposażenie przestrzeni w dodatkowe elementy, które wzmocnią potencjał aktywizacyjny i integracyjny mieszkańców obszaru rewitalizacji.
11	Dostosowanie infrastruktury sportowo – rekreacyjnej w Mgowie	Zagospodarowanie świetlic wiejskich oraz przestrzeni sportowych i rekreacyjnych poprzez wyposażenie przestrzeni w dodatkowe elementy, które wzmocnią potencjał aktywizacyjny i integracyjny mieszkańców obszaru rewitalizacji.
12	Bezpieczna droga	Przebudowa dróg lokalnych w celu zwiększenia bezpieczeństwa i dostępności do publicznych miejsc aktywności społecznej.
Działania w sołectwie Wiewiórki		
13	Centrum Integracji Mieszkańców- adaptacja budynku szkoły na potrzeby lokalnej społeczności w Wiewiórkach	Zagospodarowanie świetlic wiejskich oraz przestrzeni sportowych i rekreacyjnych poprzez wyposażenie przestrzeni w dodatkowe elementy, które wzmocnią potencjał aktywizacyjny i integracyjny mieszkańców obszaru rewitalizacji.
14	Zielone Wiewiórki- zagospodarowanie terenu przyległego do budynku byłej szkoły w Wiewiórkach	Zagospodarowanie świetlic wiejskich oraz przestrzeni sportowych i rekreacyjnych poprzez wyposażenie przestrzeni w dodatkowe elementy, które wzmocnią potencjał aktywizacyjny i integracyjny mieszkańców obszaru rewitalizacji.
15	Bezpieczna droga w Wiewiórkach	Przebudowa dróg lokalnych w celu zwiększenia bezpieczeństwa i dostępności do publicznych miejsc aktywności społecznej.

3.3. Główne przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Typ projektu: S (społeczny), T (techniczny), PF (przestrzenno-funkcjonalny)

Opis projektu									
Obszar rewitalizacji (nr, nazwa)	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Cel 1: Zapewnienie spójności społecznej i większej aktywności społecznej mieszkańców									
1. Orłowo 2. Mgowo 3. Wiewiórki	1. Akademia Liderów Lokalnych	1. Akademia Liderów Lokalnych	S	Towarzystwo Rozwoju Gminy Płużnica – ngo, Gmina Płużnica	Podniesienie aktywności społecznej i obywatelskiej obszaru rewitalizacji poprzez wzmocnienie lokalnych liderów. Działania: 1. Diagnoza potencjału lokalnych liderów i osób posiadających cechy lidarskie. 2. Realizacja programu wspierającego liderów. Cykl szkoleń warsztatów, wsparcie mentorskie, coaching	obszar rewitalizacji - Orłowo, Mgowo, Wiewiór + pozostała część gminy	240 000 zł	45 przeszkolonych osób posiadających kompetencje lidarskie 45 inicjatyw aktywizujących i integrujących mieszkań	listy obecności w trakcie szkoleń i warsztatów , sprawozdania ze zrealizowanych inicjatyw

					<p>dla liderów, wizyty studyjne.</p> <p>3. Działania włączające Liderów do współpracy z lokalną społecznością. Realizacja wspólnych działań we współpracy z animatorem społeczno-kulturalnym, NGO z Gminy Płużnica. Włączanie w realizację działań angażujących społeczność lokalną – np. zaprogramowanie i realizacja procesów związanych z partycypacyjnym planowaniem przestrzeni do wspólnego spędzania czasu i planowania programu rocznego dla świetlic wiejskich.</p> <p>4. Mikrogrant na realizację pierwszego projektu lidera.</p>			ców, w tym co najmniej 50 % w obszarze rewitalizacji	
1. Orłowo 2. Mgowo	2. Akademia Aktywności Zawodowej	2. Akademia Aktywności Zawodowej	S	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Przedsięwzięcie zakłada wsparcie osób bezrobotnych w aktywnym	obszar rewitalizacji - Orłowo, Mgowo,	720 000 zł	30 os./rok łącznie 90 osób	listy obecności w trakcie trwania

3. Wiewiórki				<p>poszukiwaniu pracy w oparciu o współpracę trenera z osobą bezrobotną i pracę nad mocnymi stronami osoby bezrobotnej. Przeznaczony jest w szczególności dla osób długotrwale bezrobotnych i długotrwale korzystających ze wsparcia pomocy społecznej.</p> <p>Program wsparcia obejmie:</p> <ol style="list-style-type: none"> uczestnictwo w warsztatach poświęconych m.in. określeniu mocnych stron, zainteresowań i talentów osoby bezrobotnej, przełożenia tych umiejętności na cechy poszukiwane na rynku pracy, umiejętności poszukiwania spotkania z osobami bezrobotnymi, które odniosły sukces w tym 	Wiewiórki + pozostała część gminy		<p>objętych wsparciem, w tym co najmniej 50 % osób z obszaru rewitalizacji</p> <p>50% uczestników Akademii podejmujących pracę, w tym co najmniej 25 % z obszaru rewitalizacji</p>	<p>szkoleń i warsztatów</p> <p> sprawozdania z odbytych staży zawodowych</p> <p>raporty trenerów z pracy z uczestnikami Akademii</p> <p>badanie losów uczestników w Akademii</p>
-----------------	--	--	--	--	-----------------------------------	--	--	--

					<p>przede wszystkim z osobami pochodzącymi z gminy;</p> <p>3. pomoc i doradztwo trenera w poszukiwaniu pracy i składaniu dokumentów aplikacyjnych bądź podejmowaniu własnej działalności;</p> <p>4. pracę trenera z osobą bezrobotną opartą na mentoringu i coachingu;</p> <p>5. staże zawodowe u lokalnych przedsiębiorców.</p>				
1. Orłowo 2. Mgowo 3. Wiewiórki	3. Mikrowsparcie inicjatyw mieszkańców	3. Mikrowsparcie inicjatyw mieszkańców	S	Urząd Gminy Płużnica we współpracy z ngo's	Działanie wspierające aktywność i integrację mieszkańców. Przeznaczone na realizację działań kulturalnych, animacyjnych, rozrywkowych, integracyjnych i innych (w zależności od potrzeb mieszkańców).	cała gmina, szczególnie obszar rewitalizacji : Orłowo, Mgowo, Wiewiórki	120 000 zł	20 minigrantów / rok, z czego min. 50% z obszaru rewitalizacji	sprawozdania ze zrealizowanych przez mieszkańców w inicjatyw

				<p>Zgłoszone przedsięwzięcie powinno służyć innym mieszkańcom. Nie można przeznaczyć tego grantu np. na indywidualny kurs nauki na gitarze, ale na grupowy już tak. Wysokość grantu 500 zł - 2000 zł.</p> <p>Przyznanie grantu odbywać się będzie w procedurze uproszczonego konkursu dla grup nieformalnych mieszkańców.</p> <p>W konkursie będą mogli brać udział wszyscy mieszkańcy gminy, preferencyjnie mieszkańcy obszaru rewitalizacji.</p> <p>Dodatkowe punkty będą przyznawane za działania skierowane do młodzieży.</p>				
--	--	--	--	---	--	--	--	--

Cel 1: Zapewnienie spójności społecznej i większej aktywności społecznej mieszkańców

1. Orłowo	4. Centrum Integracji Mieszkańców - działania społeczno-kulturalne	4. Centrum Integracji Mieszkańców - działania społeczno-kulturalne	S	Urząd Gminy Płużnica, Sołectwo Orłowo, ngo's	<p>Wdrożenie działań w obszarze społeczno - kulturalnym poprzez działania realizowane w budynku świetlicy wiejskie.</p> <p>Funkcjonowanie budynku oraz oferta działań będą dostosowane do potrzeb różnych grup wiekowych np. poranne zajęcia dla seniorów, popołudniowe dla młodzieży czy dorosłych.</p> <p>Szczegółowy zakres planowanych przedsięwzięć powinien być ustalany podczas corocznych spotkań z odbiorcami działań. Budynek powinien mieć swojego gospodarza i być ogólnodostępny.</p> <p>Zakres działań: 1. Zatrudnienie animatora społeczno kulturalnego na ok. 1/2</p>	obszar rewitalizacji - świetlica wiejska	133 200 zł	80 zorganizowanych wydarzeń rocznie 1200 osób uczestniczących w działaniach (łącznie na rok)	sprawozdanie animatora z realizacji działań w świetlicy
--------------	---	---	---	--	---	--	------------	---	---

				<p>etatu. Animator wyłoniony ze społeczności lokalnej, przygotowanie merytoryczne do pracy poprzez udział w kursach animacji społeczno- kulturalnej na terenach wiejskich.</p> <p>Działania podejmowane w świetlicy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kursy i warsztaty, np.: komputerowe, kulinarne, językowe, taneczne, kursy pierwszej pomocy (odbiorcy- wszystkie grupy), - zajęcia wyrównawcze, edukacyjne i rozwojowe dla młodzieży szkolnej mającej problemy w nauce lub która chce podnosić swoją wiedzę (we współpracy ze szkołą podstawową), - organizacja wydarzeń kulturalnych (koncerty, spotkania z ciekawymi 				
--	--	--	--	--	--	--	--	--

					<p>ludźmi, wydarzenia plenerowe, wyjazdy np.: do kina, teatru, turystyczne),</p> <p>- prowadzenie działań związanych z profilaktyką prozdrowotną (odżywianie, ruch, spędzanie czasu wolnego (w formie prelekcji, kursów, wspólnych ćwiczeń itp.)</p>				
1. Orłowo	5. Asystent seniora	5. Asystent seniora	S	Urząd Gminy Płużnica, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Spółdzielnia Socjalna Pomocna Ekipa	Świadczenie wsparcia dla samotnych seniorów mieszkających na terenie wsi Orłowo potrzebujących wsparcia w codziennych czynnościach i w reintegracji społecznej. Grupa beneficjentów to około 10 osób mieszkających samotnie, często z dysfunkcją fizyczną, osoby odizolowane, wykluczone ze społeczności lokalnej.	obszar rewitalizacji - Orłowo	306 420 zł	10 osób objętych pomocą 2 osoby przeszkolone w kierunku asystenta seniora	dokumentacja z odbytych szkoleń w kierunku asystenta seniora podpisane porozumienia z seniorami, na rzecz których świadczona będzie opieka

				<p>Usługi mogą być realizowane przez Spółdzielnię Socjalną Pomocna Ekipa.</p> <p>Zakres działań:</p> <p>1. Przeszkolenie 2 osób spośród mieszkańców obszaru rewitalizacji w zakresie świadczenia usług opiekuńczych.</p> <p>2. Wsparcie będzie obejmować:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pomoc ok 2 godziny dziennie na seniora, - pomoc w zakupach, sprzątaniu, codziennej toalecie, - pomoc w przygotowaniu posiłków, - pomoc w dowozie do specjalistów, lekarzy, rehabilitantów, - wsparcie w załatwianiu spraw urzędowych, - przywracanie do uczestnictwa w życiu społecznym wsi- rozmowy, uczestnictwo w wydarzeniach 				
--	--	--	--	--	--	--	--	--

					wiejskich, nawiązywanie i podtrzymywanie relacji z innymi seniorami				
Cel 2: Zapewnienie dobrych warunków życia i bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej									
1. Orłowo	8. Dostosowanie Infrastruktury sportowo- rekreacyjnej do potrzeb mieszkańców Orłowa	8. Dostosowani e Infrastruktur y sportowo- rekreacyjnej do potrzeb mieszkańców Orłowa	P – F	Urząd Gminy Płużnica, Sołectwo Orłowo	1. Budowa zadaszanej sceny, za świetlicą wiejską z przeznaczeniem na realizację wydarzeń plenerowych. 2. Rozbudowa siłowni zewnętrznej o urządzenia odpowiednie dla seniorów (rowerek, wahadełko, twister) zlokalizowane przy placu zabaw. 3. Zagospodarowanie terenu działki agencyjnej na „Park Wiejski”. Szczegółowa koncepcja parku powstanie na podstawie diagnozy potrzeb mieszkańców i warsztatów	Obszar rewitalizacji – teren przy świetlicy wiejskiej, teren w centrum wsi	100 000 zł	liczba zagospod arowany ch przestrze ni (3)	dokumenta cja projektowa i fotograficzn a monitoring na podstawie danych jednostki realizującej zadanie

				<p>planistycznych z mieszkańcami Orłowa.</p> <p>Wstępne założenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - oczyszczenie terenu, odgrodenie od drogi (plot lub nasadzenia roślinne, nasadzenia zieleni wysokiej i niskiej, - instalacja oświetlenia, - wyposażenie terenu w miejsca do siedzenia dla różnych grup użytkowników, - wyznaczenie i budowa ciągów komunikacyjnych odpowiednich do potrzeb, - tablice informacyjno - edukacyjne (mapa wsi, edukacja przyrodnicza, edukacja historyczna), dostawienie pojemników na odpady. <p>4. Montaż oświetlenia przy boisku do siatkówki i placu zabaw.</p>				
--	--	--	--	---	--	--	--	--

1. Orłowo	9. Bezpieczna Droga	9. Bezpieczna Droga	T	Urząd Gminy Płużnica, Zarząd Dróg Powiatowych w Wąbrzeźnie	<p>Poprawa bezpieczeństwa wzdłuż drogi powiatowej (od świetlicy do skrzyżowania) poprzez budowę ciągu pieszo-rowerowego i infrastruktury dodatkowej.</p> <p>Zakres zadania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Budowa asfaltowego ciągu pieszo-rowerowego wzdłuż drogi powiatowej na odcinku świetlica-skrzyżowanie, 2. Instalacja oświetlenia LED wzdłuż ciągu pieszo-rowerowego, 3. Budowa wyniesionego przejścia dla pieszych na wysokości skrzyżowania, opcjonalne oznakowanie znakami pulsacyjnymi LED. 	obszar rewitalizacji - Orłowo	200 000 zł	Ciąg pieszo - rowerowy o długości 400 m, przejście dla pieszych	<p>Dokumentacja projektowa – fotograficzna</p> <p>monitoring na podstawie danych jednostki realizującej zadanie</p>
--------------	------------------------	------------------------	---	--	--	-------------------------------	------------	---	---

Cel 1: Zapewnienie spójności społecznej i większej aktywności społecznej mieszkańców

2. Mgowo	6. Centrum Integracji Mieszkańców - działania społeczno-kulturalne	6. Centrum Integracji Mieszkańców - działania społeczno-kulturalne	S	Urząd Gminy w Płużnicy - Stanowisko ds. pożytku publicznego i współpracy z organizacjami pozarządowymi, Sołectwo Mgowo, ngo's	<p>Wdrożenie działań w obszarze społeczno - kulturalnym Mgowa poprzez działania realizowane w budynku zaadoptowanych na świetlicę wiejską. Działania i funkcjonowanie budynku będą dostosowane do potrzeb różnych grup wiekowych np. poranne zajęcia dla seniorów, popołudniowe dla młodzieży czy dorosłych.</p> <p>Szczegółowy zakres planowanych przedsięwzięć powinien być ustalany podczas corocznych spotkań z odbiorcami działań. Budynek powinien mieć swojego gospodarza i być ogólnodostępny.</p> <p>Zakres działań: 1. Zatrudnienie</p>	obszar rewitalizacji Mgowo - budynek starej szkoły	133 200 zł	60 zorganizowanych wydarzeń rocznie 1100 osób uczestniczących w działaniach (łącznie na rok)	sprawozdanie animatora z realizacji działań w świetlicy
-------------	---	---	---	---	---	--	------------	---	---

				<p>animatora społeczno kulturalnego na ok. ½ etatu. Animator wyłoniony ze społeczności lokalnej, przygotowanie merytoryczne do pracy poprzez udział w kursach animacji społeczno- kulturalnej na terenach wiejskich.</p> <p>2. Działania podejmowane w świetlicy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizacja zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży oraz dla osób dorosłych, rozwijanie zainteresowań edukacyjnych i rozwojowych (przykłady zajęć: modelarstwo, fotografia, taniec, kulinaria, muzyczne, sportowe, profilaktyka prozdrowotna, florystyka, rękodzieło), -zajęcia wyrównawcze dla dzieci i młodzieży. 				
--	--	--	--	--	--	--	--	--

				<p>Zajęcia dla uczniów wymagających dodatkowych zajęć edukacyjnych (działania prowadzone we współpracy ze szkołą podstawową),</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizacja wydarzeń kulturalnych dla mieszkańców wsi (np.: dzień dziecka, dzień wiosny, koniec lata), - organizacja wystaw i ekspozycji prezentacja prac, - wycieczki do kina, teatru, turystyczne, - organizacja kursów i szkoleń. <p>Roczny program działania świetlicy powinien być opracowany w sposób partycypacyjny przez mieszkańców Mgowa i animatora.</p>				
--	--	--	--	--	--	--	--	--

Cel 2: Zapewnienie dobrych warunków życia i bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej

2. Mgowo	10. Centrum Integracji Mieszkańców- adaptacja budynku szkoły na potrzeby lokalnej społeczności	10. Centrum Integracji Mieszkańców - adaptacja budynku szkoły na potrzeby lokalnej społeczności	T	Urząd Gminy Płużnica, Sołectwo Mgowo	<p>Zadanie polega na adaptacji budynku dawnej szkoły na działania świetlicy wiejskiej - wykonanie remontu i modernizacji budynku.</p> <p>1. Budynek Świetlicy powinien zawierać: salą na większe wydarzenia (np. zebrania wiejskie), salę dla dzieci i młodzieży na parterze, salę dla seniorów, pomieszczenia sanitarne i kuchnię.</p> <p>2. Wyposażenie sal w niezbędne instalacje (wodne, elektryczne, kanalizacyjne, ogrzewanie centralne- pompa ciepła), internet, stoły, regały, krzesła. Kuchnia umeblowana z niezbędnym wyposażeniem umożliwiającym przygotowywanie i</p>	obszar rewitalizacji - budynek po byłej szkole podstawowej	600 000 zł	Liczba zaadoptowanych miejsc (1) Powierzchnia zaadoptowanych miejsc (300 m kw.)	Dokumentacja projektowa i fotograficzna monitoring na podstawie danych jednostki realizującej zadanie
-------------	---	--	---	--------------------------------------	---	--	------------	--	--

					<p>podawanie posiłków. Niezbędny jest internet i wyposażenie multimedialne komputery, nagłośnienie, telewizor, tablica interaktywna.</p> <p>3.Zabezpieczenie środków na bieżące remonty i koszty utrzymania budynku.</p> <p>4.Ostateczny kształt projektu przebudowy budynku powinien być skonsultowany z mieszkańcami.</p> <p>Do realizacji zadania konieczne jest rozwiązanie problemu mieszkania w budynku.</p>				
2. Mgowo	11. Dostosowanie infrastruktury sportowo - rekreacyjnej	11. Dostosowanie infrastruktury sportowo - rekreacyjnej	P - F	Urząd Gminy w Płużnicy - Referat Gospodarki Przestrzennej i Inwestycji, Sołectwo Mgowo	<p>Zakres działań:</p> <p>1. Przeniesienie siłowni zewnętrznej na działkę rekreacyjną. Modernizacja siłowni zewnętrznej o urządzenia dostosowane do</p>	obszar rewitalizacji	74 200 zł	Liczba zagospodarowanych miejsc (3)	Dokumentacja projektowa i fotograficzna

					<p>potrzeb seniorów. Urządzenia do łżejszych ćwiczeń, ćwiczeń stawów, rozciągania. Instalacja miejsc do siedzenia do odpoczynku. Odgrodzenie siłowni od drogi poprzez obsadzenie zielenią, instalacja oświetlenia.</p> <p>2. Instalacja miejsc do siedzenia (w układzie prospołecznym) dokoła altanki wiejskiej, instalacja oświetlenia.</p> <p>3.Instalacja oświetlenia na placu zabaw.</p>				monitoring na podstawie danych jednostki realizującej zadanie
2. Mgowo	12. Bezpieczna droga	12. Bezpieczna droga	T	<p>Urząd Gminy w Płużnicy - Stanowisko ds. gospodarki wodno-ściekowej i drogownictwa</p> <p>Zarząd Dróg Powiatowych w Wąbrzeźnie</p>	<p>Działanie polega na:</p> <p>1. Budowie przejścia dla pieszych na wysokości przystanku autobusowego oraz świetlicy, opcjonalne oznakowanie znakami pulsacyjnymi LED.</p> <p>2. Budowie chodnika po stronie infrastruktury</p>	obszar rewitalizacji	80 000 zł	Powierzchnia przebudowanej drogi (300 m kw)	<p>Dokumentacja projektowa i fotograficzna</p> <p>monitoring na podstawie danych</p>

					sportowo-rekreacyjnej (boiska). 3. Działania prewencyjne i edukacyjne: wzmożenie kontroli, programy edukacyjne.				jednostki realizującej zadanie
Cel 1: Zapewnienie spójności społecznej i większej aktywności społecznej mieszkańców									
3. Wiewiórki	7. Centrum Integracji Mieszkańców- działania społeczno-kulturalne	7. Centrum Integracji Mieszkańców - działania społeczno-kulturalne	S	Urząd Gminy w Płużnicy - Stanowisko ds. pożytku publicznego i współpracy z organizacjami pozarządowymi, Sołectwo Wiewiórki, Stowarzyszenie Kobiet w Wiewiórkach lub inna organizacja pozarządowa	Wdrożenie działań w obszarze społeczno - kulturalnym Wiewiórek poprzez działania realizowane w budynku byłej szkoły. Działania i funkcjonowanie budynku dostosowane do potrzeb różnych grup wiekowych np. poranne zajęcia dla seniorów, popołudniowe dla młodzieży czy dorosłych. Szczegółowy zakres planowanych przedsięwzięć powinien być ustalany podczas corocznych spotkań z odbiorcami działań.	obszar rewitalizacji - budynek po byłej Szkole Podstawowej	133 200 zł	80 zorganizowanych wydarzeń rocznie 1200 osób uczestniczących w działaniach (łącznie na rok)	sprawozdanie animatora z realizacji działań w świetlicy

				<p>Budynek powinien mieć swojego gospodarza i być ogólnodostępny.</p> <p>Zakres działań:</p> <p>1. Zatrudnienie animatora społeczno kulturalnego na ok. ½ etatu. Animator wyłoniony ze społeczności lokalnej, przygotowanie merytoryczne do pracy poprzez udział w kursach animacji społeczno- kulturalnej na terenach wiejskich.</p> <p>2. Realizacja zajęć z zakresu edukacji nieformalnej, plastycznej dla dla dzieci i młodzieży.</p> <p>3. Zajęcia sportowe dla młodzieży - 1 raz w tygodniu z trenerem.</p> <p>4. Spotkania tematyczne, pogadanki, fizjoterapia dla seniorów.</p>				
--	--	--	--	---	--	--	--	--

					5. Szkolenia tematyczne, aktywność mieszkańców, organizacja spotkań z mieszkańcami - organizacje pozarządowe.				
Cel 2: Zapewnienie dobrych warunków życia i bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej									
3. Wiewiórki	13. Centrum Integracji Mieszkańców - adaptacja budynku szkoły na potrzeby lokalnej społeczności	13. Centrum Integracji Mieszkańców - adaptacja budynku szkoły na potrzeby lokalnej społeczności	T	Urząd Gminy Płużnica, Sołectwo Wiewiórki	Zadanie polega na dopasowaniu budynku niedziałającej szkoły do nowych funkcji - szkoła stanie się wiejskim domem kultury. 1. Adaptacja jednego z pomieszczeń na świetlicę dla dzieci: małe krzesła, stoliki, szafki, tablice interaktywne, gry. 2. Przekształcenie jednej z klas na siłownię wewnętrzną: atlas, ławki do ćwiczeń, stepy, maty, materace, rower, bieżnia.	budynek po byłej Szkole Podstawowej	75 000 zł	Powierzchnia zaadaptowanego budynku (650 m kw.)	Dokumentacja projektowa i fotograficzna monitoring na podstawie danych jednostki realizującej zadanie

				<p>3. Adaptacja jednego z pomieszczeń na otwarte miejsce spotkań dla mieszkańców wyposażone w krzesła, fotele, gramofon, stół, gry.</p> <p>4. Przygotowanie sali rekreacji dla seniorów z wyposażeniem: wygodne kanapy, fotele, kino domowe, maty masujące.</p> <p>5. Doposażenie pomieszczeń kuchennych: zmywarka, piekarnik, okap, zamrażarka, chłodziarka, lodówka, meble kuchenne, stół do przygotowania posiłków, pralka. Kuchnia ma być zarządzana przez Stowarzyszenie Kobiet i ma służyć na cele integracji mieszkańców np. warsztaty wspólnego gotowania oraz wynajmowana mieszkańcom np. na</p>				
--	--	--	--	---	--	--	--	--

					przygotowanie imprez rodzinnych. 6. Dostosowanie toalet dla dorosłych, w tym m.in. możliwość wzięcia prysznicza.				
3. Wiewiórki	14. Zielone Wiewiórki- zagospodarowanie terenu przyległego do budynku byłej szkoły	14. Zielone Wiewiórki- zagospodarowanie terenu przyległego do budynku byłej szkoły	P - F	Urząd Gminy w Płużnicy - Referat Gospodarki Przestrzennej i Inwestycji, Sołectwo Wiewiórki	Przedsięwzięcie polega na stworzeniu nowej, dostępnej dla mieszkańców wielofunkcyjnej przestrzeni wokół zaadaptowanego na potrzeby mieszkańców budynku szkoły. Wytyczne do zagospodarowania: - miejsca do siedzenia dla grup (także na potrzeby większych festynów) - miejsce odpoczynku, - miejsce na grilla, - stojaki rowerowe (ukształtne), - między szkołami - kameralne miejsce do siedzenia, - śmietniki,	teren przy budynku byłej Szkoły Podstawowej	96 600 zł	Powierzchnia zagospodarowanych terenów (0,3 ha)	Dokumentacja projektowa i fotograficzna monitoring na podstawie danych jednostki realizującej zadanie

					<ul style="list-style-type: none"> - dostęp do WC (szkoła) - tablice z historią wsi, - miejsce zabaw dla dzieci, - oświetlenie - odtworzenie zaniedbanego trawiastego boiska zlokalizowanego przy budynku szkoły. <p>Dokładna koncepcja zagospodarowania terenu powinna być uzgodniona podczas dodatkowego planistycznego procesu partycypacyjnego z udziałem projektanta.</p>				
3. Wiewiórki	15. Bezpieczna droga	15. Bezpieczna droga	T	Urząd Gminy w Płużnicy - Stanowisko ds. gospodarki wodno-ściekowej i drogownictwa, Sołectwo Wiewiórki	Montaż (2 szt.) wyspowych progów - poduszka berlińska - spowalniająca ruch na drodze gminnej w centrum miejscowości. Montaż oświetlenia w centrum wsi, wzdłuż drogi gminnej.	Wiewiórki - centrum wsi	60 000 zł	Długość przebudowanych dróg pod kątem zwiększenia bezpieczeństwa (500 m)	Dokumentacja projektowa i fotograficzna monitoring na podstawie danych jednostki

										realizującej zadanie
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	----------------------

3.4. Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Obszar rewitalizacji (nr, nazwa)	L.p.	Typ przedsięwzięcia	Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne
1	2	3	4
	<p>Cel 1: Zapewnienie spójności społecznej i większej aktywności społecznej mieszkańców</p> <p>Kierunek działań: Zwiększenie zaangażowania społecznego i obywatelskiego mieszkańców obszaru, poprzez realizację przedsięwzięć budujących i integrujących lokalną wspólnotę oraz wzmacniających liderów społecznych.</p>		
1.Orłowo	1.	społeczny	<p>Podjęcie działań zmierzających do powołania Stowarzyszenia mieszkańców Orłowa i realizacji działań przez stowarzyszenia na rzecz mieszkańców.</p> <p>Działania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Powołanie stowarzyszenia 2. Wybranie władz, składu, określenie celów, narzędzi i metod pracy 3. Zaplanowanie działań (w oparciu o zdiagnozowane potrzeby), i sposobów realizacji 4. Realizacja działań w oparciu i plan roczny i wieloletni 5. Doposażenie świetlicy wiejskiej w materiały i środki niezbędne do realizacji bieżących działań stowarzyszenia: materiały, naczynia, sprzęty kuchenne, środki czystości
1. Orłowo 2. Mgowo 3. Wiewiórki	<p>Cel 1: Zapewnienie spójności społecznej i większej aktywności społecznej mieszkańców</p> <p>Kierunek działań: Dostępna oferta kulturalna oraz oferta spędzania czasu wolnego dla mieszkańców w różnym wieku poprzez wzmocnienie roli świetlic wiejskich w obszarze rewitalizacji oraz stworzenie mieszkańcom warunków i wsparcia do rewitalizacji własnych inicjatyw.</p>		
	2.	społeczny	<p>Kulturalna Rewitalizacja - zorganizowane wyjazdy do teatru, opery dla mieszkańców obszaru rewitalizacji, w szczególności rodzin z dziećmi w wieku szkolnym. Planowany jest jeden wyjazd w roku dla ok. 50 mieszkańców obszaru rewitalizacji. Okres realizacji od 10.10.2017 - do 31.12.2023</p>

1. Orłowo 2. Mgowo 3. Wiewiórki	Cel 1: Zapewnienie spójności społecznej i większej aktywności społecznej mieszkańców	
	Kierunek działań: Zwiększenie zaangażowania społecznego i obywatelskiego mieszkańców obszaru, poprzez realizację przedsięwzięć budujących i integrujących lokalną wspólnotę oraz wzmacniających liderów społecznych	
	3.	społeczny Bank Sąsiedzkiej Pomocy to system wymiany bezgotówkowej, polegający na pomocy sąsiedzkiej. W kontakcie między mieszkańcami pośredniczy koordynator banku czasu - sołtysi poszczególnych sołectw. Bank czasu polega na tym, że osoby chętne do podzielenia się swoją wiedzą, umiejętnościami, talentami czy po prostu towarzystwem wypełniają formularz, który dotyczy, oprócz podstawowych danych, propozycji świadczonych usług oraz własnych potrzeb. Koordynator banku czasu pośredniczy w wymianie usług między mieszkańcami, zbiera informacje i przekazuje je mieszkańcom. Zadanie będzie koordynowane przez organizację pozarządową z terenu gminy.

3.5. Harmonogram i szacunkowe ramy finansowe - główne projekty, przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Obszar rewitalizacji (nr, nazwa)	Termin realizacji projektu	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Podmiot/y realizujący/e projekt	Szacowana wartość projektu (zł)	Poziom dofinansowania		Źródło finansowania			
							%	zł	Środki publiczne			Środki prywatne
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1. Orłowo	01.01.2018-31.12.2023	4. Centrum Integracji Mieszkańców-działania społeczno-kulturalne	S	4. Centrum Integracji Mieszkańców-działania społeczno-kulturalne	Urząd Gminy Płużnica, Sołtys, Sołectwo Orłowo	133 200 zł	85	113 220 zł	EFS	budżet gminy	-	tak (sponsoring niektórych wydarzeń)
	01.01.2018-31.12.2023	8. Dostosowanie Infrastruktury sportowo-rekreacyjnej do potrzeb mieszkańców Orłowa	P - F	8. Dostosowanie Infrastruktury sportowo-rekreacyjnej do potrzeb mieszkańców w Orłowa	Urząd Gminy Płużnica, Sołtys, Sołectwa Orłowo	100 000	63,63	63 630 zł	EFRR	budżet gminy	-	-

	01.10.2018-31.12.2023	5. Asystent seniora	S	5. Asystent seniora	Urząd Gminy Płużnica, Sołtys, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Spółdzielnia Socjalna Pomocna Ekipa	306 420 zł	85	260 457 zł	EFS	budżet gminy	-	-
	01.09.2017-01.10.2018	9. Bezpieczna Droga	T	9. Bezpieczna Droga	Urząd Gminy Płużnica, Zarząd Dróg Powiatowych w Wąbrzeźnie	200 000 zł	-	-	budżet gminy	budżet powiatu	-	-
2. Mgowo	01.01.2018-31.12.2019	10. Centrum Integracji Mieszkańców-adaptacja budynku szkoły na potrzeby lokalnej społeczności	S	10. Centrum Integracji Mieszkańców w-adaptacja budynku szkoły na potrzeby lokalnej społeczności	Urząd Gminy Płużnica, Sołectwo Mgowo	600 000 zł	85	510 000	EFRR	budżet gminy	-	-

	01.01.2018-31.12.2023	6. Centrum Integracji Mieszkańców - działania społeczno-kulturalne	S	6. Centrum Integracji Mieszkańców w - działania społeczno-kulturalne	Urząd Gminy w Płużnicy - Stanowisk o ds. pożytku publicznego i współpracy z organizacjami pozarządowymi, Sołectwo Mgowo, ngo's	133 200 zł	85	113 220 zł	EFS	budżet gminy	-	tak (sponsoring niektórych wydarzeń)
	01.01.2018-31.12.2020	11. Dostosowanie infrastruktury sportowo - rekreacyjnej	P - F	11. Dostosowanie infrastruktury sportowo - rekreacyjnej	Urząd Gminy w Płużnicy - Referat Gospodarki Przestrzennej i Inwestycji, sołectwo Mgowo	74 200 zł	63,63	47 213,46 zł	EFRR	budżet gminy	-	-
	01.01.2018-31.12.2020	12. Bezpieczna droga	T	12. Bezpieczna droga	Urząd Gminy w Płużnicy - Stanowisk o ds. gospodark	100 000 zł	-	-	budżet gminy	budżet powiatu	-	-

					i wodno- ściekowej i drogownic twa Zarząd Dróg Powiatow ych w Wąbrzeźni e							
3. Wiewiórki	01.01.2018- 30.06.2018	13. Centrum Integracji Mieszkańców- adaptacja budynku szkoły na potrzeby lokalnej społeczności	S	13. Centrum Integracji Mieszkańców- adaptacja budynku szkoły na potrzeby lokalnej społeczności	Urząd Gminy Płużnica, Sołectwo Wiewiórki	75 000 zł	63,63	47 722, 50 zł	EFRR	budżet gminy	-	-
	01.01.2018- 31.12.2023	14. Zielone Wiewiórki- zagospodarow anie terenu przyległego do budynku byłej szkoły	P - F	14. Zielone Wiewiórki- zagospodar owanie terenu przyległego do budynku byłej szkoły	Urząd Gminy Płużnica, Sołectwo Wiewiórki	96 600 zł	63,63	61 466, 58 zł	EFRR	budżet gminy	-	-

	01.01.2018-31.12.2023	7. Centrum Integracji Mieszkańców-działania społeczno-kulturalne	S	7. Centrum Integracji Mieszkańców w-działania społeczno-kulturalne	Urząd Gminy Płużnica, Sołectwo Wiewiórki, Stowarzyszenie Kobiet w Wiewiórkach lub inna organizacja pozarządowa	133 200 zł	85	113 220 zł	EFS		-	tak (sponsoring niektórych wydarzeń)
	01.01.2018-30.06.2019	15. Bezpieczna droga	T	15. Bezpieczna droga	Urząd Gminy w Płużnicy - Stanowisko ds. gospodarki i wodno-ściekowej i drogownictwa, Sołectwo Wiewiórki	60 000 zł	-	-	budżet gminy		-	-
1. Orłowo 2. Mgowo 3. Wiewiórki	01.06.2017-31.12.2021	1. Akademia Liderów Lokalnych	S	1. Akademia Liderów Lokalnych	Towarzystwo Rozwoju Gminy Płużnica	240 000	85	152 712 zł	KSOW, budżet gminy	-	-	-
	01.01.2018-31.03.2020	2.	S	2. Akademia	Gminny Ośrodek	720 000 zł	85	459 136 zł	EFS	-	-	-

		Akademia Aktywności Zawodowej		Aktywności Zawodowej	Pomocy Społecznej							
	30.06.2017-31.12.2023	3. Mikrowsparcie inicjatyw mieszkańców	S	3. Mikrowsparcie inicjatyw mieszkańców	Urząd Gminy Płużnica we współpracy z organizacjami pozarządowymi	120 000 zł	-	-	budżet gminy	-	-	-

3.6. Harmonogram i szacunkowe ramy finansowe - uzupełniające projekty, przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Obszar rewitalizacji (nr, nazwa)	L.p.	Typ przedsięwzięcia	Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne	Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (zł)	Źródło finansowania			
					Środki publiczne			Środki prywatne
1	2	3	4	5	6	7	8	9
					EFS	EFRR	inne	
1. Orłowo	1	społeczny	Podjęcie działań zmierzających do powołania Stowarzyszenia mieszkańców Orłowa i realizacji działań przez stowarzyszenia na rzecz mieszkańców.	3 000 zł			Budżet Towarzystwa Rozwoju Gminy Płużnica i/lub fundusz sołecki	-
1. Orłowo 2. Mgowo 3. Wiewiórki	2.	społeczny	Kulturalna Rewitalizacja	79 800 zł	-	-	85 % środki gminy 15 % fundusz sołecki	-
1. Orłowo 2. Mgowo 3. Wiewiórki	3.	społeczny	Bank Sąsiedzkiej Pomocy	50 000 zł	-	-	środki dla ngo	-

4. Mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym programem rewitalizacji

4.1. Koncepcja projektów zintegrowanych

Podczas programowania procesu rewitalizacji nadrzędną zasadą jaką kierowano się przy wyborze projektów rewitalizacyjnych było zapewnienie ich komplementarności w różnych wymiarach, przede wszystkim w zakresie zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami a obecnymi na obszarze rewitalizacji problemami.

Zastosowano również tzw. formułę projektów zintegrowanych, która polega na tym, że w przypadku realizacji projektów infrastrukturalnych finansowanych m. in. z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), planuje się również zrealizować projekty „miękkie” finansowane m. in. ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), ukierunkowane na rozwiązywanie zdiagnozowanych problemów społecznych występujących na obszarze wskazanym do rewitalizacji. Przy czym projekty infrastrukturalne pełnią jedynie funkcję uzupełniającą dla projektów społecznych, a ich realizacja jest niezbędna dla prowadzenia działań społecznych.

Obecnie dostępna baza infrastrukturalna, jej stan i wyposażenie (czyli świetlice wiejskie w obszarze rewitalizacji, w szczególności budynek świetlicy w Mgowie) nie dają możliwości realizowania w obszarach rewitalizacji działań społecznych nastawionych na animację mieszkańców oraz wspieranie osób i grup zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

Dlatego aby podjąć kroki na rzecz podnoszenia jakości życia mieszkańców Orłowa, Mgowy i Wiewiórek poprzez przedsięwzięcia społeczne, pierwszym krokiem jest przeprowadzenie remontu w budynku świetlicy w Mgowie, przeniesienie świetlicy wiejskiej w Wiewiórkach do budynku nieczynnej tzw. nowej szkoły. Świetlice wiejskie w Mgowie, Wiewiórkach i Orłowie wymagają doposażenia i zagospodarowania terenu wokół poprzez stworzenie infrastruktury sportowej i rekreacyjnej. Dopiero w odnowionej infrastrukturze, po zatrudnieniu animatora, będzie możliwe realizowanie projektów społecznych.

Następnym ważnym krokiem będzie zapewnienie łatwej i bezpiecznej drogi do świetlicy w Orłowie i Wiewiórkach i infrastruktury sportowo –rekreacyjnej w Mgowie poprzez budowę chodnika i oznakowanego przejścia dla pieszych (Orłowo), ograniczenie prędkości, montaż elementów spowalniających ruch (Wiewiórki) oraz budowę chodnika pod stronę infrastruktury sportowo-rekreacyjnej (Mgowo). Stworzona w ramach rewitalizacji infrastruktura oczywiście będzie wykorzystywana na potrzeby prowadzenia rewitalizacji w aspekcie społecznym, ale korzystać z niej będą również inni mieszkańcy Gminy.

4.2. Komplementarność problemowa

Zaplanowane projekty rewitalizacyjne dopełniają się tematycznie, a program rewitalizacji będzie oddziaływał na obszar rewitalizacji w niezbędnych aspektach (tj. społecznym i przestrzenno-funkcyjnym). Tym samym prowadzona rewitalizacja ma charakter kompleksowy a nie fragmentaryczny, a realizowane projekty doprowadzą wskazany obszar do pożądanego stanu. Podczas podejmowania strategicznych decyzji przez samorząd lokalny, pod uwagę brane będą zaplanowane działania rewitalizacyjne, aby zapewnić lepszą koordynację tematyczną i organizacyjną działań administracji. Program rewitalizacji wykazuje zgodność z dokumentami strategicznymi m. in. na poziomie gminy i powiatu, tak więc już na poziomie programowania rewitalizacji została zapewniona komplementarność problemowa. Większość zaplanowanych w niniejszym programie projektów jest komplementarna z celami i zadaniami wpisanymi do Strategii Rozwoju Gminy Płużnica na lata 2012-2020.

Realizacja projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych spowoduje wyeliminowanie lub złagodzenie konkretnych problemów, których występowanie zostało zdiagnozowane na terenie objętym rewitalizacją oraz przyczyni się do wzmocnienia występujących potencjałów.

4.3. Komplementarność przestrzenna

Projekty rewitalizacyjne będą realizowane na obszarze rewitalizacji, natomiast zasięg ich oddziaływania będzie dużo większy niż wyznaczony obszar rewitalizacji, gdyż z efektów rewitalizacji przestrzennej (ze zmodernizowanej infrastruktury) i dobrych praktyk z projektów miękkich będą korzystać nie tylko mieszkańcy Orłowa, Mgowy, Wiewiórek, ale również mieszkańcy innych miejscowości. Dzięki tak dużemu promieniowaniu zaplanowanych projektów zapewnione zostanie, że program rewitalizacji będzie efektywnie oddziaływał na całą Gminę. Dodatkowo w ramach działań rewitalizacyjnych zaplanowano przedsięwzięcia, które realizowane będą na większym terenie niż teren wyznaczony do rewitalizacji – projekty te będą mieć pozytywny wpływ na obszar i mieszkańców Gminy, przyczynią się do zwiększenia integracji i aktywizacji społeczności lokalnej oraz podniesienia poziomu przedsiębiorczości.

Prowadzone działania nie spowodują przenoszenia problemów z obszarów rewitalizacji na inne obszary. Nie będą również prowadzić do niepożądanych efektów społecznych takich jak segregacja społeczna i wykluczenie.

4.4. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

System zarządzania realizacją programu rewitalizacji został zaprojektowany w taki sposób aby zapewnić efektywne współdziałanie różnych instytucji na jego rzecz (samorządu gminnego i jego jednostek pomocniczych, organizacji pozarządowych, sektora przedsiębiorców i mieszkańców) oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur. System zarządzania programem rewitalizacji został osadzony w systemie działania i zarządzania Gminą Płużnica w związku z czym zapewniona jest komplementarność proceduralna i instytucjonalna.

4.5. Komplementarność źródeł finansowania

Projekty rewitalizacyjne zawarte w niniejszym programie będą finansowane w oparciu o uzupełniające się środki z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), Funduszy Spójności (FS), środków własnych Gminy Płużnica oraz funduszu sołeckiego. Zakłada się również jest angażowanie w proces rewitalizacji kapitału prywatnego (np. przedsiębiorców).

5. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji

Proces przygotowania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Płużnica prowadzony był w oparciu o mechanizm włączający różnorodne grupy interesariuszy zarówno na etapie diagnozy, przygotowania założeń do samego dokumentu oraz planowanej realizacji procesu rewitalizacji. W proces zaangażowane były następujące grupy interesariuszy: władze Gminy, pracownicy Urzędu Gminy i pracownicy jednostek mu podległych, sołtysi, członkowie i członkinie rad sołeckich, przedstawiciele organizacji pozarządowych, lokalni liderzy, mieszkańcy gminy, w tym osoby zamieszkujące obszar rewitalizacji i lokalni przedsiębiorcy.

Diagnoza

Na etapie diagnozy przeprowadzono 7 wywiadów indywidualnych (IDI) z mieszkańcami, osobami korzystającymi z pomocy społecznej, przedstawicielami Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, seniorami, osobami w wieku średnim – rodzicami. Przeprowadzono także 4 wywiady focusowe (FGI) z następującymi grupami interesariuszy: 2 wywiady z sołtysami z wszystkich sołectw, 1 wywiad z przedstawicielami organizacji pozarządowych

działających w Gminie Płużnica oraz z reprezentantami młodzieży – uczniów gimnazjum. Dodatkowym narzędziem włączającym mieszkańców na etapie diagnozy była ankieta, w formie bezpośredniej i internetowej (wypełniona przez 61 osób, w tym 19 wypełnionych kwestionariuszy internetowych).

Kolejnym krokiem była debata publiczna, podczas której interesariusze rewitalizacji zostali zapoznani z wynikami diagnozy społecznej oraz z proponowanym obszarem rewitalizacji. W debacie w dniu 11.01.2017 r. uczestniczyło 50 osób. W trakcie spotkania dyskutowano o proponowanym obszarze rewitalizacji oraz poinformowano o kolejnych etapach przygotowywania Lokalnego Programu Rewitalizacji.

Fotografia. 4. Spotkanie otwarte - informacyjno-edukacyjne. Dyskusja o wskazanym obszarze rewitalizacji

Planowanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Propozycje przedsięwzięć rewitalizacyjnych zostały wypracowane przy współudziale różnych grup interesariuszy pracujących w grupach roboczych. W każdym z sołectw z obszaru rewitalizacji powołano jedną grupę roboczą. Nabór do grup miał charakter otwarty, trwał ok. 7 dni. W celu zwiększenia zainteresowania mieszkańców w Wiewiórkach (09.02.2017), Mgowie (10.02.2017), Orłowie (11.02.2017) zorganizowano pikniki partycypacyjne. Była to okazja do integracji różnych grup mieszkańców, przybliżenia idei rewitalizacji oraz rozpoczęcia naboru do grup roboczych. W piknikach uczestniczyło: 24 mieszkańców (Wiewiórki), 47 mieszkańców (Mgowo), Orłowo (20 osób).

Fotografia. 5. Zaproszenie dla mieszkańców na piknik partycypacyjny w Wiewiórkach

Fotografia. 6. Zaproszenie do przystąpienia do grupy roboczej

Fotografia. 7. Piknik partycypacyjny w Orłowie

Fotografia. 8. Piknik partycypacyjny z mieszkańcami Mgowa

W każdym sołectwie będącym w obszarze rewitalizacji odbyły się 4 warsztaty grup roboczych. Spotkania grup były poświęcone różnym obszarom problemowym zdiagnozowanym w obszarze rewitalizacji. Każda z grup pracowała pod okiem moderatorów posiadających doświadczenie w procesach partycypacji obywatelskiej. Członkowie grup reprezentowali różne grupy interesariuszy m.in: młodzież, seniorzy, rodziny z dziećmi, osoby w wieku średnim. W każdej z grup pracowali sołtysi i przedstawiciele Rad Sołeckich. Uczestnicy w oparciu o materiał diagnozy wypracowali kierunki zmian oraz propozycje przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Terminy warsztatów:

- Wiewiórki – 16.02.2017, 23.02.2017, 9.03.2017, 16.03.2017
- Mgowo – 16.02.2017, 23.02.2017, 16.03.2017, 28.03.2017
- Orłowo – 17.02.2017, 22.02.2017, 15.03.2017, 22.03.2017.

W pracy grup roboczych zaangażowała się następująca liczba mieszkańców: 27 osób w Wiewiórkach, 17 osób w Mgowie, 15 osób w Orłowie. Jest to liczba osób biorących udział w pojedynczych spotkaniach.

Fotografia. 9. Praca grupy roboczej w Wiewiórkach

Fotografia. 10. Mieszkańcy Orłowa dyskutują o kierunkach działania i przedsięwzięciach rewitalizacyjnych w trakcie warsztatów grupy roboczej

Fotografia. 11. Praca nad przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi w Mgowie

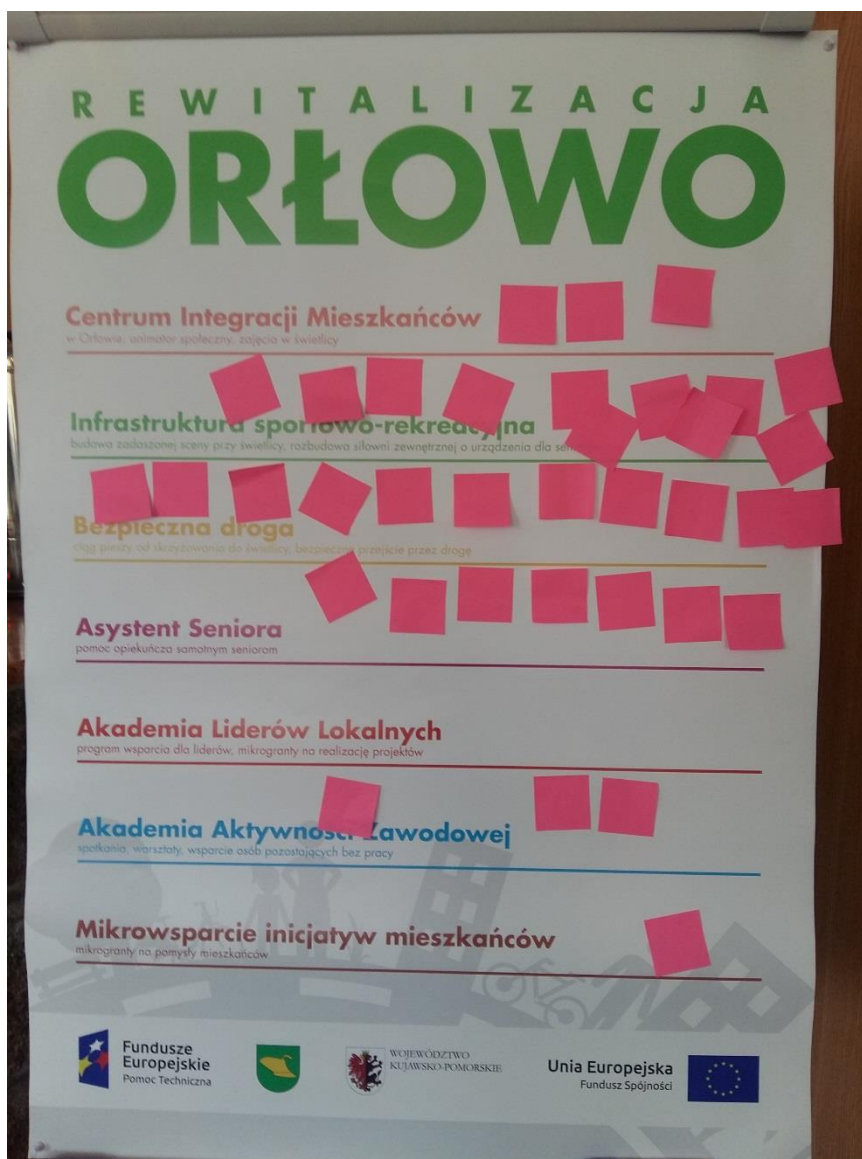

W ramach zwiększenia partycypacji obywatelskiej w trakcie przygotowywania Lokalnego Programu Rewitalizacji powołano Grupę Rekomendacyjną (GR). Grupa miała charakter zespołu roboczego. Składała się z następujących przedstawicieli: wójt, zastępca wójta, przewodniczący Rady Gminy

Fotografia. 12. Jedno ze spotkań Grupy Rekomendacyjnej

Płużnica, dyrektor Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, sołtysi z obszaru rewitalizacji, pracownicy Urzędu Gminy, w tym koordynator projektu rewitalizacyjnego, dyrektor Szkoły Podstawowej w Płużnicy, Dyrektor Gimnazjum w Nowej Wsi Królewskiej, zainteresowani mieszkańcy, przedstawiciele organizacji pozarządowych oraz innych podmiotów ekonomii społecznej. Celem grupy było opiniowanie i weryfikowanie proponowanych rozwiązań. Łącznie odbyły się 4 spotkania GR - na etapie wyznaczania obszaru rewitalizacji, w trakcie i po zakończeniu pracy grup roboczych.

Projekt dokumentu i ostateczna lista głównych i uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych zostały skonsultowane z mieszkańcami obszaru rewitalizacji podczas spotkań informacyjnych o charakterze pikników: Orłowo (19.04.2017), Mgowo (20.04.2017), Wiewiórki (21.04.2017). Mieszkańcy mogli wnieść swoje uwagi oraz wypowiedzieć się w zakresie priorytetyzacji przedsięwzięć.

Fotografia. 13. Piknik konsultacyjny w Orłowie.

Wdrażanie i zarządzanie

Planowane jest także włączenie mieszkańców na etapie wdrażania i monitorowania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Płużnica. Powołany zostanie Zespół ds. Rewitalizacji będący kontynuacją Grupy Rekomendacyjnej. Szczegółowy sposób funkcjonowania zespołu został opisany w rozdziale 6 – System zarządzania realizacją programu rewitalizacji.

6. System zarządzania realizacją programu rewitalizacji

Złożoność procesu rewitalizacyjnego wymaga właściwego zarządzania w celu uzyskania zamierzonych efektów rewitalizacji oraz odpowiadających im kierunków działań służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk.

Zarządzającym rewitalizacją, odpowiedzialnym za osiągnięcie celów rewitalizacji, jest Wójt Gminy Płużnica, który wyznaczy pracownika odpowiedzialnego za wdrażanie programu rewitalizacji – koordynatora operacyjnego.

Do najważniejszych zadań koordynatora operacyjnego należeć będzie:

- realizacja tzw. przedsięwzięć miękkich;
- współpraca ze wszystkimi podmiotami zaangażowanymi w realizację programu;
- koordynowanie działań projektowych wymagających jednoczesnego zaangażowania jednostek Gminy oraz strony społecznej;
- współpraca z zespołem rewitalizacji w sprawach związanych z przygotowaniem, prowadzeniem i oceną rewitalizacji;
- przygotowywanie w uzasadnionych przypadkach projektów aktualizacji programu, w tym w szczególności wykazu projektów;
- promocja programu;
- organizacja i wdrażanie systemu monitorowania rzeczowego i finansowego dla programu;
- dokonywanie okresowych przeglądów realizacji projektów;
- sporządzanie raportów okresowych oraz raportu końcowego z realizacji programu; współpraca z innymi referatami, pracownikami Urzędu Gminy Płużnica w zakresie realizacji programu np. przy realizacji działań infrastrukturalnych z Referatem Gospodarki Przestrzennej i Inwestycji.

Schemat zarządzania rewitalizacją przewiduje następujące szczeble zarządzania:

1. koordynatorem programowym rewitalizacji jest Wójt Gminy Płużnica lub Zastępca Wójta Gminy Płużnica,
2. koordynator operacyjny odpowiedzialny za wdrażanie Lokalnego Programu Rewitalizacji – pracownik Referatu Organizacyjno-Administracyjnego.
3. zespół ds. rewitalizacji.

6.1. Zespół ds. rewitalizacji

Zespół ds. rewitalizacji - stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy rewitalizacji z organami władzy Gminy Płużnica w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniodawczo-doradczą Wójta Gminy Płużnica w zakresie rewitalizacji. Zespół zostanie powołany w terminie maksymalnie trzech miesięcy po uchwaleniu Lokalnego Programu Rewitalizacji. Zespół ds. rewitalizacji będzie funkcjonował do czasu zakończenia realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Płużnica tj. co najmniej do roku 2023. Zespół zostanie powołany na mocy zarządzenia Wójta Gminy.

Stanowisko zespołu wyrażane będzie w formie opinii, przyjmowanej zwykłą większością w głosowaniu jawnym, w obecności co najmniej połowy członków zespołu. Członkowie zespołu nie będą pobierać wynagrodzenia za swoją pracę.

Uchwalony regulamin prac zespołu będzie przestrzegał następujących zasad:

- zespół liczyć będzie minimalnie 7, a maksymalnie 15 członków,
- członkowie zespołu będą reprezentować sektor społeczny (przedstawiciele mieszkańców, organizacji pozarządowych, podmiotów ekonomii społecznej, rad sołeckich, w tym sołtysi, pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, przedstawiciele władz samorządowych – Rady Gminy Płużnica, Wójt Gminy lub co najmniej Zastępca Wójta, koordynator operacyjny, przedstawiciele przedsiębiorców, szkoły podstawowej oraz zainteresowanych mieszkańców,
- przy powołaniu członków zespołu stosowane będą kryteria, które zapewniają transparentność wyboru i rzeczywiste osadzenie kandydata w sferze, którą chce reprezentować,
- zespół będzie spotykał się co najmniej raz na rok,
- członkowie zespołu powoływani są na kadencje, przy czym pierwsza kadencja zespołu wynosi 2 lata, a kolejne będą trzyletnie.

Proponowana liczba członków zespołu wynika zarówno z konieczności zachowania zasady reprezentacji, a także jak największej ilości środowisk mogących zaangażować się w proces rewitalizacji i konieczności zachowania sprawności działania tego ciała. Zespół będzie spotykał się co najmniej raz na rok.

Do zadań zespołu ds. rewitalizacji należy przede wszystkim:

- opiniowanie wszelkich zmian w LPR,
- opiniowanie projektu oraz aktualizacji LPR,

- wyrażanie opinii w sprawach dotyczących funkcjonowania partycypacji w realizacji LPR,
- monitorowanie realizacji przedsięwzięć,
- opiniowanie raportów rocznych z realizacji LPR oraz raportu końcowego.

Obsługę organizacyjną zespołu zapewnia Wójt Gminy Płużnica poprzez koordynatora operacyjnego. Zespół ds. rewitalizacji przygotowuje swoje opinie i stanowiska w drodze głosowania, gdzie każdy z członków dysponuje jednym głosem. Zespół może zapraszać na swoje posiedzenia osoby nie będące jego członkami. Zespół może powoływać grupy robocze zajmujące się zarówno konkretnymi podobszarami rewitalizacji, jak i określonymi zagadnieniami tematycznymi. Sposób powoływania grup roboczych i ich liczebność zostanie określony w regulaminie działania zespołu ds. rewitalizacji. Zespół przygotowuje i uchwali (najdalej w ciągu trzech miesięcy od momentu powołania) regulamin działania zespołu. Projekt regulaminu i regulamin zostaną podane do wiadomości publicznej.

7. Monitorowanie programu rewitalizacji

Monitorowanie programu rewitalizacji to ważny etap procesu zarządzania zmianami. Pozwoli określić, w jakim stopniu gmina realizuje założone cele rewitalizacji i ocenić postęp we wdrażaniu poszczególnych przedsięwzięć.

Monitoring obejmie zarówno terminowość jak i osiągnięte zakładane rezultaty poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Za monitoring całego programu odpowiedzialny będzie koordynator operacyjny rewitalizacji, za poszczególne przedsięwzięcia ich realizatorzy.

System monitorowania musi być obiektywnym narzędziem do oceny projektów rewitalizacyjnych. Punktem wyjścia do ich wyboru były wnioski z pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji. Na ich podstawie dobrano wskaźniki, które pozwolą ocenić, czy projekty zaspokajają konkretne potrzeby, na które miały odpowiadać

Coroczne raporty z bieżącej analizy wskaźników będą poddane ocenie przez zespół ds. rewitalizacji, który będzie mógł na każdym etapie wdrażania LPR zaproponować inne, dodatkowe wskaźniki realizacji programu rewitalizacji, jeśli uzna to za stosowne.

Monitorowanie zmian będzie realizowane na dwóch poziomach:

- na poziomie poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- na poziomie całego programu rewitalizacji.

Monitorowanie opierać się będzie na analizie trzech grup wskaźników:

- wskaźniki realizacji celów programu,

- terminy – harmonogram realizacji poszczególnych przedsięwzięć,
- wskaźniki rezultatu bezpośredniego przedsięwzięć.

7.1. Monitorowanie realizacji celów rewitalizacji

Osiągnięcie zakładanych rezultatów przypisanych do celów rewitalizacji jest priorytetowe w końcowej ocenie całego programu. Wysiłek organizacyjny i finansowy powinien mieć swoje odzwierciedlenie w poziomie zakładanych wskaźników efektów zmian. Tylko w przypadku osiągnięcia wartości docelowej wszystkich wskaźników, można będzie mówić o sukcesie programu rewitalizacji.

Ocena osiągania celów Lokalnego Programu Rewitalizacji będzie dokonywana etapami rocznymi (ocena roczna), etapami trzyletnimi (ocena etapowa) oraz na koniec 2023 roku (ocena końcowa).

Realizacja celów rewitalizacji będzie mierzona zarówno wskaźnikami wskazującymi na zmianę poprzez określone produkty, jednak przede wszystkim poprzez zmniejszenie skali negatywnych zjawisk występujących w obszarze rewitalizacji, które mierzone będą wskaźnikami przyjętymi w diagnozie gminy i obszaru rewitalizacji.

Tabela 17. Wskaźniki realizacji celów rewitalizacji.

Cel 1. Zapewnienie spójności społecznej i większej aktywności społecznej mieszkańców	Średnia dla sołectwa Mgowo (2015)	Średnia dla sołectwa Orłowo (2015)	Średnia dla sołectwa Wiewiórki (2015)	Poziom docelowy (2023)
Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze	18%	16,9%	17,6%	10,3%
Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze	6%	12%	10%	6%
Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze	19,6%	30,2%	25,4%	16%

środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze				
Udział osób z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej wśród ogółu bezrobotnych na danym obszarze	50%	29,3%	26,5%	25%
Udział mieszkańców biorących udział w zebraniach sołectkich (2016) wśród ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze	15%	20,3%	30,7%	35%
Cel 2. Zapewnienie dobrych warunków życia i bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej	Średnia dla sołectwa Mgowo (2015)	Średnia dla sołectwa Orłowo (2015)	Średnia dla sołectwa Wiewiórki (2015)	Poziom docelowy (2023)
Liczba doposażonych miejsc sportu i rekreacji	-	-	-	3
Liczba dróg, w których zastosowano rozwiązania poprawiające bezpieczeństwo	-	-	-	3

7.2. Monitorowanie przedsięwzięć

Monitorowanie przedsięwzięć polega na bieżącym śledzeniu zgodności realizacji przedsięwzięcia z założonym harmonogramem (terminowości realizacji) oraz na weryfikowaniu założonych wskaźników (produktu i rezultatu bezpośredniego). Monitorowanie na tym poziomie jest zadaniem osób odpowiedzialnych za poszczególne przedsięwzięcia. Odbywać się będzie w trybie ustalonym indywidualnie dla danego przedsięwzięcia, jednak nie rzadziej, niż raz na rok.

8. Powiązania Programu Rewitalizacji Gminy Płużnica z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Płużnica na lata 2017-2023 został opracowany zgodnie z Zasadami programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 (Toruń, 27 stycznia 2016 r.). Ponadto niniejszy LPR wykazuje powiązania z dokumentami strategicznymi i planistycznymi na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym.

8.1. Spójność z dokumentami strategicznymi na szczeblu krajowym

Narodowy Plan Rewitalizacji 2022. Zapisy zawarte w Narodowym Planie Rewitalizacji definiują rewitalizację jako wyprowadzanie ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez przedsięwzięcia całościowe (integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki), skoncentrowane terytorialnie i prowadzone we współpracy z lokalną społecznością, w sposób zaplanowany oraz zintegrowany przez określenie i realizację programów rewitalizacji. Głównym celem Narodowego Planu Rewitalizacji jest poprawa warunków rozwoju obszarów zdegradowanych w wymiarze przestrzennym, społecznym, kulturowym i gospodarczym. Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Płużnica jest zgodny z powyższym celem.

Strategia Rozwoju Kraju 2020. Dokument wyznacza najważniejsze zadania państwa, których realizacja przyczyni się do szybszego i bardziej zrównoważonego rozwoju kraju i poprawy jakości życia ludności poprzez wzmocnienie potencjałów gospodarczych, instytucjonalnych i społecznych. Główne działania obejmują trzy obszary: sprawne i efektywne państwo, konkurencyjną gospodarkę oraz spójność społeczną i terytorialną. Program Rewitalizacji wpisuje się w następujące obszary i cele:

- Obszar strategiczny: **Sprawne i efektywne państwo**, Cel 3 Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywateli, kierunek: rozwój kapitału społecznego;
- Obszar strategiczny: **Konkurencyjna gospodarka**, Cel 4 Rozwój kapitału ludzkiego, kierunki interwencji: zwiększenie aktywności zawodowej oraz poprawa jakości kapitału ludzkiego;
- Obszar strategiczny: **Spójność społeczna i terytorialna**, Cel 1 Integracja społeczna, kierunki interwencji: zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz zmniejszenie ubóstwa w grupach najbardziej zagrożonych.

Niniejszy program wpisuje się w wyżej wymienione obszary strategiczne, cele i kierunki interwencji.

Strategia Europa 2020. Przedmiotowa Strategia obejmuje trzy wzajemnie powiązane ze sobą priorytety, do których należą:

- **rozwój inteligentny:** rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji;
- **rozwój zrównoważony:** wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej;
- **rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu:** wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

W ich ramach określone zostały następujące cele nadrzędne, które są wzajemnie powiązane: 1. wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 20-64 lat powinien wynosić 75%; 2. na inwestycje w badania i rozwój należy przeznaczyć 3% PKB Unii; 3. należy osiągnąć cele „20/20/20” w zakresie klimatu i energii (w tym ograniczenie emisji dwutlenku węgla nawet o 30%, jeśli pozwolą na to warunki); 4. liczbę osób przedwcześnie kończących naukę szkolną należy ograniczyć do 10%, a co najmniej 40% osób z młodego pokolenia powinno zdobywać wyższe wykształcenie; 5. liczbę osób zagrożonych ubóstwem należy zmniejszyć o 20.

Realizacja założeń przedmiotowego Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Płużnica, przyczyni się do realizacji Priorytetu III i Celów 1 i 5. Zaplanowane w jego ramach działania są komplementarne z założeniami Strategii Europa 2020 i wpływają na efektywniejszą ich realizację.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020 Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020 to kompleksowy średniookresowy dokument strategiczny, odnoszący się do prowadzenia polityki rozwoju społeczno-gospodarczego kraju w ujęciu wojewódzkim.

Głównym celem dokumentu jest efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym.

Przedmiotowy Program Rewitalizacji Gminy Płużnica jest spójny z Celem 2 Strategii: Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych („spójność”).

Powiązania z Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (PROW 2014-2020). Program Rewitalizacji Gminy Płużnica do roku 2023 jest zgodny z zapisami PROW na lata 2014-2020 w szczególności z priorytetem 6, celem szczegółowym 6B, działaniem 7 - Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich i poniższymi poddziałaniami:

- Budowa i modernizacja dróg lokalnych,
- Inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne lub kształtowanie przestrzeni publicznej.

Przedsięwzięcia zaplanowane do realizacji w PR związane są z poprawą bezpieczeństwa na drogach lokalnych, działaniami kulturalnym, zagospodarowaniem przestrzeni publicznej.

Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020. Celem opracowanych przez Ministerstwo Rozwoju Wytycznych jest ujednoczenie warunków i procedur wdrażania programów operacyjnych na lata 2014-2020 w zakresie projektów realizujących cele i procesy rewitalizacji. Wytyczne określają, jak należy rozumieć pojęcie rewitalizacji w odniesieniu do działań współfinansowanych ze środków EFRR, EFS, FS w perspektywie finansowej 2014-2020, wskazują instrumenty realizacji projektów rewitalizacyjnych w ramach programów operacyjnych oraz zapewniają ich spójność oraz kompleksowość.

Niniejszy Program Rewitalizacji został opracowany zgodnie z Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020.

Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020. Wytyczne służą zapewnieniu niezbędnego poziomu koordynacji działań podejmowanych w całym kraju z wykorzystaniem środków EFS w Celu Tematycznym (CT) 9 Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją. Wyznaczają jednolite warunki i procedury wdrażania wsparcia w celu zapewnienia jednolitych standardów usług oferowanych przy udziale środków EFS osobom zagrożonym ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz innym adresatom wsparcia w CT 9.

Program Rewitalizacji Gminy Płużnica został opracowany zgodnie z Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020.

8.2. Spójność z dokumentami strategicznymi na szczeblu regionalnym

Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+, przyjęta uchwałą Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego nr XLI/693/13 z dnia 21 października 2013 r. Zgodnie ze Strategią Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego aktywizacja społeczno-gospodarcza na poziomie lokalnym jest jednym z najważniejszych założeń polityki rozwoju województwa. Świadczą o tym następujące cele strategiczne, z którymi zgodność wykazuje program rewitalizacji: nowoczesne społeczeństwo, modernizacja przestrzeni wsi i miast, konkurencyjna gospodarka oraz kierunki działań: rozbudzanie aktywności obywatelskiej i społecznej, chęci do współpracy, prowadzenia działań edukacyjnych, zachęcania do szerokiego otwarcia na świat oraz dążeń do znacznego przyspieszenia rozwoju obszarów wiejskich i miast. Priorytet modernizacja przestrzeni miast i wsi zakłada dążenie do znacznego przyspieszenia rozwoju obszarów wiejskich oraz aktywizacji społeczno-gospodarczej miast przy uwzględnieniu ich pozycji w sieci osadniczej i dostosowaniu potencjału do oczekiwań stawianych przed nimi w zakresie stymulowania rozwoju regionu, zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju i ładu przestrzennego.

Niniejszy Program swoją tematyką i założonymi celami wpisuje się w zidentyfikowane w Strategii kierunki rozwoju.

Rysunek 4. Priorytety i cele strategiczne województwa kujawsko – pomorskiego. Źródło: Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+.

Przedmiotowy Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Płużnica wpisuje się w priorytety określone dla województwa kujawsko-pomorskiego. Działania rewitalizacyjne wymagają kompleksowego podejścia, mającego na celu aktywizację społeczeństwa i modernizację przestrzeni wsi i miast. W związku z powyższym, realizacja założeń LPR zapewni wzrost aktywności w sferze, społecznej, gospodarczej oraz materialno-przestrzennej Gminy Płużnica.

Założenia polityki terytorialnej województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2014-2020. W dokumencie określono cztery poziomy planowania i wdrażania polityki terytorialnej:

- Poziom wojewódzki – obejmuje miasta Toruń i Bydgoszcz oraz ich obszar funkcjonalny,
- Poziom regionalny i subregionalny - obejmuje miasta Włocławek, Grudziądz i Inowrocław wraz z ich obszarami funkcjonalnymi,
- Poziom ponadlokalny (powiatowy) – obejmuje miasta powiatowe i ich obszary funkcjonalne (ORSG),
- Poziom lokalny – rozwój w ramach idei rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność lokalną (RLKS). Poziom ten obejmuje gminy wiejskie oraz miasta nie będące stolicami powiatów (lokalne centra rozwoju).

Gmina Płużnica objęta jest poziomem lokalnym polityki terytorialnej. W Założeniach polityki terytorialnej przyjęto, że w zakresie regionalnej polityki rozwoju obszarów wiejskich konieczna jest ich aktywizacja społeczno-gospodarcza poprzez stymulowanie rozwoju społecznego oraz rozwoju przedsiębiorczości lokalnej. Gminny Program Rewitalizacji wpisuje się we wskazane założenia.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020.

Program ten zakłada wsparcie działań, które mają spowodować rozwój regionu pod względem społecznym jak i gospodarczym. Głównym celem dokumentu jest uczynienie województwa kujawsko-pomorskiego konkurencyjnym i innowacyjnym regionem Europy oraz poprawa jakości życia jego mieszkańców.

W ramach Programu sformułowano następujące Osie Priorytetowe:

Oś Priorytetowa I – Wzmocnienie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu;

Oś Priorytetowa II – Cyfrowy Region;

Oś Priorytetowa III - Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna w regionie;

Oś Priorytetowa IV- Region przyjazny środowisku;

Oś Priorytetowa V – Spójność wewnętrzna i dostępność zewnętrzna regionu;

Oś Priorytetowa VI - Solidarne społeczeństwa i konkurencyjne kadry;

Oś Priorytetowa VII – Rozwój lokalny kierowany przez społeczność;

Oś Priorytetowa VIII - Aktywni na rynku pracy;

Oś Priorytetowa IX - Solidarne społeczeństwo;

Oś Priorytetowa X – Innowacyjna edukacja;

Oś Priorytetowa XI – Rozwój lokalny kierowany przez społeczność;

Oś Priorytetowa XII – Pomoc Techniczna.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Płużnica, wpisuje się w założenia:

- **Osi Priorytetowej XI,**
- **Osi Priorytetowej VI.**

Program Rewitalizacji Gminy Płużnica jest zgodny z Priorytetem Inwestycyjnym 9d „Inwestycje dokonywane w kontekście strategii na rzecz rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność”, którego celem jest ożywienie społeczne i gospodarcze na obszarach objętych Lokalnymi Strategiami Rozwoju. W ramach tego priorytetu realizowana będzie odnowa społeczno-gospodarcza polegająca na rewitalizacji miejscowości wiejskich, co powinno przyczynić się do uruchomienia uspionych potencjałów społecznych, które przyczynią się do aktywizacji społecznej i zawodowej społeczności lokalnych.

Ponadto niniejszy Program jest zgodny z Priorytetem Inwestycyjnym 9vi „Strategie rozwoju lokalnego kierowane przez społeczność”, którego celem jest wzrost aktywizacji społeczno-zawodowej mieszkańców objętych Lokalnymi Strategiami Rozwoju.

[Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020](#). Przedsięwzięcia rewitalizacyjne na obszarach wiejskich będą wspierane przede wszystkim w ramach:

- Działania 7.1 Rozwój lokalny kierowany przez społeczność (działania infrastrukturalne),
- Działania 11.1 Włączenie społeczne na obszarach objętych Lokalną Strategią Rozwoju (działania społeczne).

W ramach przedmiotowego Programu Rewitalizacji zaplanowane są przedsięwzięcia wpisujące się w powyższe działania.

[Zasady programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020](#). Zasady regionalne definiują pojęcia związane z rewitalizacją oraz określają sposób tworzenia programu rewitalizacji, w tym zwłaszcza zasady jego opracowywania w nowej perspektywie finansowej: kompleksowości, komplementarności, koncentracji, partnerstwa i partycypacji. Wskazują również: sposób wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, obligatoryjne elementy programu rewitalizacji oraz oczekiwane efekty procesów rewitalizacji, prowadzonych w województwie kujawsko-pomorskim.

Niniejszy Program Rewitalizacji został opracowany w oparciu o Zasady regionalne i wykazuje zgodność z regułami opracowania programów rewitalizacji zawartymi w dokumencie.

Strategia Polityki Społecznej Województwa Kujawsko-Pomorskiego do roku 2020. Misją wskazaną w Strategii Polityki Społecznej Województwa Kujawsko-Pomorskiego jest tworzenie warunków dla rozwoju aktywności i samodzielności mieszkańców w życiu społecznym.

Program Rewitalizacji Gminy Płużnica wykazuje zgodność z następującymi celami strategicznymi dokumentu:

- Wzrost poziomu samodzielności życiowej mieszkańców regionu,
- Wzrost poziomu życia mieszkańców regionu poprzez zwiększenie dostępności do różnego rodzaju usług społecznych,
- Wzrost poziomu aktywności w życiu społecznym.

8.3. Spójność z dokumentami strategicznymi na poziomie powiatu

Strategia rozwoju powiatu wąbrzeskiego na lata 2013-2020. Wizja rozwoju powiatu wąbrzeskiego - Powiat Wąbrzeski rozwija się w sposób zrównoważony, wspiera przedsiębiorczość, dba o rozwój stref ekonomicznych oraz promuje aktywność i integrację społeczną. Wykorzystując naturalne walory krajobrazowe jezior sprzyja rozwojowi turystyki.

Mały Powiat Wielkich Szans. W dokumencie określone zostały cztery cele strategiczne i przypisane im cele operacyjne:

1. Rozwój przedsiębiorczości i nowoczesnego rolnictwa.

- 1.1. Rozwój stref ekonomicznych.
- 1.2. Poprawa i rozbudowa infrastruktury technicznej.
- 1.3. Wspieranie inicjatyw otoczenia biznesu.
- 1.4. Przygotowanie kadr.
- 1.5. Promocja nowoczesnych form działalności rolniczej i przetwórczej.

2. Rozwój turystyki, agroturystyki oraz sportu i rekreacji.

- 2.1. Rozbudowa infrastruktury turystycznej.
- 2.2. Zwiększanie ruchu turystycznego.
- 2.3. Kształcenie świadomości ekologicznej mieszkańców.
- 2.4. Rozwój sportu i rekreacji.

3. Wzrost aktywności i integracji mieszkańców.

- 3.1. Rozwój organizacji pozarządowych i grup społecznych.
- 3.2. Aktywizacja środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym i wsparcie rodziny,
- 3.3. Rozwój oferty dla dzieci i młodzieży.
- 3.4. Rozwój oferty dla seniorów.
- 3.5. Podejmowanie działań na rzecz integracji mieszkańców.

4. Poprawa warunków życia.

4.1. Poprawa bezpieczeństwa.

4.2. Poprawa stanu infrastruktury technicznej.

LPR wpisuje się w wizję strategii. Przedsięwzięcia planowane do realizacji w LPR Gminy Płużnica będą wspierały realizację celów strategicznych – 2, 3 i 4 oraz celów operacyjnych 2.4, 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 4.1 oraz 4.2.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Wąbrzeskiego na lata 2016-2020. Misja strategii są zintegrowane działania instytucji funkcjonujących w sferze lokalnej polityki społecznej oraz wykorzystanie potencjału aktywności obywatelskiej w powiązaniu z rozwojem gospodarczym Powiatu drogą do skutecznego rozwiązywania problemów społecznych mieszkańców Powiatu Wąbrzeskiego.

W dokumencie wyróżniono 5 celów strategicznych:

1. Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych.
2. Tworzenie warunków do rozwoju systemu pieczy zastępczej.
3. Podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia osób wykluczonych społecznie lub zagrożonych wykluczeniem społecznym.
4. Rozwój działań zmierzających do przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
5. Budowanie partnerstwa Powiatu Wąbrzeskiego z organizacjami pozarządowymi.

Do każdego z celów strategicznych przyporządkowane cele szczegółowe – operacyjne:

1. Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych

1. Integracja osób niepełnosprawnych ze środowiskiem.
2. Zapewnienie zwiększonego dostępu osób niepełnosprawnych do udziału w życiu publicznym, rehabilitacji i edukacji.
3. Integracja i aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych.

2. Tworzenie warunków do rozwoju systemu pieczy zastępczej

1. Organizacja kompleksowego systemu rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.
2. Zapewnienie wsparcia i pomocy rodzinom, rodzinnym i instytucjonalnym formom pieczy zastępczej w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

3. Podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia osób wykluczonych społecznie lub zagrożonych wykluczeniem społecznym

1. Promocja zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacja zawodowa.
2. Zapewnienie wsparcia usamodzielnianym wychowankom pieczy zastępczej.

4. Rozwój działań zmierzających do przeciwdziałania przemocy w rodzinie

1. Tworzenie powiatowego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

2. Oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie.

5. Budowanie partnerstwa Powiatu Wąbrzeskiego z organizacjami pozarządowymi

1. Umacnianie lokalnych działań oraz stwarzanie warunków dla powstawania nowych inicjatyw na rzecz społeczności lokalnych.
2. Zwiększanie wpływu sektora obywatelskiego na kreowanie polityki społecznej.

Realizacja przedsięwzięć zaplanowanych w niniejszym Programie Rewitalizacji będzie wspierać osiągnięcie celów strategicznych i szczegółowych: 3 (cel szczegółowy - promocja zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacja zawodowa) i 5 (cele szczegółowe - umacnianie lokalnych działań oraz stwarzanie warunków dla powstawania nowych inicjatyw na rzecz społeczności lokalnych, zwiększanie wpływu sektora obywatelskiego na kreowanie polityki społecznej).

8.4. Spójność z dokumentami strategicznymi na poziomie gminy

Spójność ze Strategią Rozwoju Gminy Płużnica na lata 2012-2020. Niniejszy Program Rewitalizacji jest spójny z zapisami Strategii Rozwoju Gminy Płużnica na lata 2012-2020. Przedsięwzięcia zaplanowane w PR zapewniają osiągnięcie celów określonych w dokumencie:

- celu strategicznego - "Dobrze rozwinięta i konkurencyjna gmina".
- celu cząstkowego 1 - cel będzie realizowany poprzez wysoki poziom inwestycji w gminie (wysoka atrakcyjność inwestycyjna gminy, efektywna infrastruktura techniczna m.in. rozbudowa infrastruktury edukacyjnej i sportowej, inwestycje w odnawialne źródła energii) oraz innowacyjne i racjonalne wykorzystanie zasobów gminy (rozwój turystyki i agroturystyki, rozwój przedsiębiorczości, zagospodarowanie produktów rolnych).
- celu cząstkowego 2 - duża ilość mieszkańców uczestnicząca w życiu społecznym i gospodarczym gminy. Zaplanowano realizację celu poprzez: wzrost kwalifikacji i umiejętności mieszkańców, wzrost motywacji i świadomości społecznej mieszkańców oraz rozwój organizacji pozarządowych.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Płużnica.

Studium Gminy Płużnica zostało przyjęte Uchwałą Nr VII/50/2015 Rady Gminy Płużnica z dnia 29 kwietnia 2015 r. Jest to dokument określający uwarunkowania, kierunki i zasady gospodarowania przestrzenią Gminy.

Polityka przestrzenna Gminy Płużnica opiera się na wyznaczeniu:

- **TERENÓW PREDYSPONOWANYCH DO LOKALIZACJI NOWYCH FUNKCJI STRATEGICZNYCH DLA ROZWOJU GMINY**, w tym:

- terenów koncentracji funkcji komercyjnych,
- stref lokalizacji elektrowni wiatrowych i biogazowni o mocy powyżej 100 kW wraz ze strefą ochronną związaną z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu,
- stref lokalizacji farm fotowoltaicznych i innych urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy powyżej 100 kW wraz ze strefą ochronną związaną z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu,
- terenów koncentracji funkcji turystycznych i obsługi ruchu turystycznego,
- terenów eksploatacji złóż surowców naturalnych
- TERENÓW ISTNIEJĄCYCH FUNKCJI STRATEGICZNYCH DLA ROZWOJU GMINY, w tym:
 - terenów rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
 - terenów leśnej przestrzeni produkcyjnej – tereny predysponowane do zalesienia,
 - terenów rolniczych z ekstensywną zabudową.

Prowadzona na terenie Gminy Płużnica gospodarka przestrzenna uwzględnia ochronę istniejącego systemu ekologicznego, a także wpływa na eliminację zagrożeń dotyczących poprawności jej funkcjonowania.

Niniejszy Program Rewitalizacji został opracowany w oparciu o zapisy Studium i nie narusza jego postanowień. Cele i działania zaplanowane w niniejszym Lokalnym Programie Rewitalizacji nie wprowadzają zmian funkcjonalno-przestrzennych.

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Sołectwa będące w obszarze rewitalizacji nie są objęte miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.

Lokalna Strategia Rozwoju na lata 2016-2023 dla obszaru Lokalnej Grupy Działania „Vistula-Terra Culmensis – Rozwój przez Tradycję”. Gmina Płużnica jest jedną z dziesięciu gmin wchodzących w skład Lokalnej Grupy Działania „Vistula-Terra Culmensis – Rozwój przez Tradycję”.

Przedmiotowy Program Rewitalizacji stanowi uszczegółowienie kwestii dotyczących rewitalizacji poruszanych w LSR i wpisuje się w następujące cele ogólne i szczegółowe LSR:

- Cel ogólny 1. Poprawa atrakcyjności obszaru LSR do 2022 r.:
 - a) Poprawa standardu infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej, kulturalnej i drogowej oraz rewitalizacja i poprawa estetyki przestrzeni publicznej na obszarze LSR do 2022 roku,
- Cel ogólny 2. Wzmocnienie kapitału społecznego, wzrost aktywizacji społecznozawodowej, włączenie społeczne, animacja i aktywizacja mieszkańców obszaru LSR oraz promocja obszaru do 2022:
 - a) Aktywizacja społeczno – zawodowa i włączenie społeczne mieszkańców obszaru LSR do 2022 roku.

Załącznik nr 1

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Płużnica.

Diagnoza jest zgodna z Zasadami programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020.

Niniejsza diagnoza została sporządzona zgodnie z przepisami ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, w szczególności z art. 4 ust 1, art. 8 ust 1, art. 9 oraz art. 10. Ustawy (Dz. U. RP z dnia 3 listopada 2015, poz. 1777).

Diagnoza – zgodnie z art. 11 ust 2. ustawy – potwierdza spełnienie przez obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji ustawowych przesłanek ich wyznaczenia.

1. Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych w Gminie Płużnica

Objaśnienia metodyczne

Cel diagnozy

Zgodnie z Ustawą o rewitalizacji, Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 – 2020 (dalej Wytyczne) oraz Zasadami programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 (dalej Zasady) sporządzenie diagnozy rozpoczyna proces przygotowania i uchwalenia Programu Rewitalizacji, na który składają się następujące etapy:

1. Etap wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji:
 - a. etap ten rozpoczyna się diagnozą przestrzennego rozkładu wskazanych w ustawie negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych, ekologicznych, funkcjonalno-przestrzennych i technicznych, obejmującą terytorium całej gminy,
 - b. na podstawie diagnozy rozkładu negatywnych zjawisk wyznacza się **obszar zdegradowany**, a następnie na jego części lub całości – **obszar rewitalizacji**, jako obszar szczególnego natężenia kryzysu lub – o kluczowym znaczeniu dla przezwyciężenia kryzysu.
2. Etap sporządzenia Programu Rewitalizacji – dla tak wyznaczonego obszaru rewitalizacji przygotowuje się Program Rewitalizacji. Etap ten kończy się uchwałą Rady Gminy o jego przyjęciu.

1.1. Metoda wyznaczenia obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji

Zgodnie z *Zasadami programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych województwa kujawsko – pomorskiego* delimitacja **obszaru zdegradowanego** odbywać się będzie poprzez wskazanie miejscowości wykazujących stan kryzysowy (za obszar zdegradowany uważa się całą miejscowość, w której stwierdzono występowanie stanu kryzysowego), a wskazanie **obszaru rewitalizacji** będzie zależne od wybranego celu rewitalizacji.

Dla wszystkich miejscowości gminy należało przeprowadzić diagnozę, mającą na celu identyfikację występowania stanu kryzysowego.

Do **obszaru zdegradowanego** należało zaliczyć miejscowości spełniające jednocześnie następujące kryteria:

- a. na terenie miejscowości identyfikuje się co najmniej 2 problemy społeczne mierzone wskaźnikami spośród tych, które określone zostały na liście

- wskaźników stanu kryzysowego, jednocześnie wskaźniki te przyjmują w miejscowości wartości mniej korzystne od średniej ich wartości dla gminy,
- b. na terenie miejscowości znajdują się przestrzenie zdegradowane lub inne negatywne zjawiska gospodarcze, przestrzenno – funkcjonalne, środowiskowe lub techniczne.

Zgodnie z *Zasadami programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych województwa kujawsko – pomorskiego* obszar zdegradowany może stanowić jedna miejscowość lub kilka miejscowości. Z kolei **obszarem rewitalizacji** może zostać obszar zdegradowany w całości lub jego część jeśli łącznie nie przekracza 20% powierzchni gminy i 30% ludności gminy.

Jednostką analizy występowania negatywnych zjawisk były sołectwa, podział gminy na sołectwa przedstawia poniższa mapa.

Rysunek 1. Podział gminy Płużnica na sołectwa, źródło: Urząd Gminy w Płużnicy, 2015, opracowanie własne

Dalszy etap wyznaczania obszaru rewitalizacji, zgodnie z *Zasadami*, zależał przede wszystkim od zamierzonego celu rewitalizacji.

Gmina wskazując obszar rewitalizacji musi wybrać i spełnić przynajmniej jeden z 4 poniższych zestawów kryteriów w odniesieniu do obszaru zdegradowanego lub jego części i tym samym zdecydować się na określony kierunek bądź kierunki działań rewitalizacyjnych:

1. **Cel rewitalizacji:** przekształcenie przestrzeni zdegradowanej na cele aktywizacji społecznej.

Za obszar rewitalizacji można uznać miejscowości, w których jednocześnie spełnione zostaną następujące warunki:

- a. występuje przestrzeń zdegradowana, która może być zaadaptowana do celów rozwoju społecznego,
- b. na terenie miejscowości i w odległości 1,5 km od zwyczajowo przyjętego centralnego punktu miejscowości, liczonej wzdłuż dróg publicznych i publicznych ciągów pieszych i pieszo-jezdnych brak publicznej infrastruktury aktywizacji społecznej, chyba że interwencja zakłada utworzenie infrastruktury: komplementarnej wobec już istniejącej lub bezpośrednio rozszerzającej (poprzez adaptację istniejących budynków) możliwości lokalowe

2. **Cel rewitalizacji:** przekształcenie przestrzeni zdegradowanej na cele aktywizacji gospodarczej

Za obszar rewitalizacji można uznać miejscowości, w których jednocześnie spełnione są warunki:

- a. występują przestrzenie zdegradowane, które mogą być zaadaptowane do celów rozwoju gospodarczego,
- b. na terenie gminy są zarejestrowane osoby bezrobotne.

3. **Cel rewitalizacji:** rozwój społeczny dzieci i młodzieży w rejonach o niskim poziomie kształcenia w szkołach podstawowych i gimnazjalnych

Za obszary rewitalizacji można uznać miejscowości, w których jednocześnie spełnione są warunki:

- a. miejscowość należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej lub gimnazjum o niskim poziomie kształcenia,
- b. lokalny samorząd może wykazać udokumentowane zainteresowanie prowadzeniem zajęć aktywizujących (np. przez sektor ngo).

4. **Cel rewitalizacji:** zwiększenie partycypacji w życiu społecznym dla społeczności w rejonach o wysokim uzależnieniu od świadczeń pomocy społecznej

Za obszar rewitalizacji można uznać miejscowości, w których jednocześnie spełnione są warunki:

- a. miejscowość wykazuje wyższy od przeciętnej w gminie wskaźnik osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej lub miejscowość znajduje się wśród trzech miejscowości w gminie o największej bezwzględnej liczbie osób objętych sytuacją kryzysową,

- b. lokalny samorząd może wykazać udokumentowane zainteresowanie prowadzeniem zajęć aktywizujących.

2. Diagnoza sytuacji Gminy Płużnica

Wskazanie obszaru zdegradowanego i rewitalizacji gminy powinno zostać poprzedzone analizą występowania negatywnych zjawisk na obszarze całej gminy.

Na początku należy rozstrzygnąć, czy analizowane zjawiska w Gminie Płużnica mają natężenie przeciętne, wyższe czy może niższe w porównaniu z innymi podobnymi gminami. Może bowiem być tak, że jeśli dane zjawisko jest w Gminie Płużnica szczególnie nasilone, to nawet obszary z natężeniem względnie mniejszym w skali gminy są obiektywnie i tak obszarami problemowymi. I odwrotnie: jeśli zjawisko ogólnie w gminie ma bardzo umiarkowane natężenie, to nawet obszary jego największej (względnej) koncentracji nie są kryzysowe.

Aby odróżnić zjawiska faktycznie kryzysowe od typowych zjawisk zachodzących we wszystkich podobnych gminach, zdecydowano się porównać poszczególne zakresy danych dla Gminy Płużnica z analogicznymi zakresami danych dla **grupy porównawczej** (grupy tła) złożonej z gmin wiejskich o zbliżonej liczbie ludności i podobnej specyfice. Grupę skonstruowano wybierając wszystkie gminy wiejskie w Polsce o liczbie ludności do 8 tys. do 4 tys. mieszkańców. Kolejnym etapem wyłaniania grupy porównawczej była analiza gmin w zakresie występowania charakterystycznych i wspólnych dla gmin cech, tj.: udział obszarów rolnych i leśnych, obecność walorów krajobrazowych stwarzających potencjał turystyczno – rekreacyjny gminy, powierzchnia gminy, odległość od większych ośrodków miejskich. W grupie porównawczej znalazły się gminy wiejskie, które spełniły wskazane wyżej kryteria.

Tabela 1. Liczba mieszkańców dla grupy gmin porównawczych

Miejscowość	Województwo	Powiat	Liczba mieszkańców
Dragacz	kujawsko-pomorskie	Świecki	7 202
Bogdaniec	Lubuskie	Gorzowski	7 115
Lubowidz	Mazowieckie	Żuromiński	7 096
Świeszyno	zachodniopomorskie	Koszaliński	6 741
Grodziczno	warmińsko-mazurskie	Nowomiejski	6 386
Przytoczna	lubuskie	Międzyrzecki	5 729
Kiszkowo	wielkopolskie	gnieźnieński	5 436
Przelewce	zachodniopomorskie	Pyrzycki	5 353
Lisewo	kujawsko-pomorskie	Chełmiński	5 320
Czerniewice	łódzkie	Tomaszowski	5 166
Płużnica	kujawsko-pomorskie	Wąbrzeski	4 902

Zródło: BDL 2014, opracowanie własne

Dla wstępnego zobrazowania miejsca gminy Płużnica w grupie porównawczej oceniono potencjał ekonomiczny gmin i ich ludności porównując dochody budżetu *per capita* w poszczególnych gminach z grupy (w 2014 roku).

Potencjał gminy Płużnica na tle grupy porównawczej jest bardzo wysoki, gmina zajmuje najwyższe miejsce wśród grupy gmin porównawczych, wysokość dochodu na mieszkańca jest też wyższa niż średnia dla grupy. Dla lepszego zobrazowania sytuacji ekonomicznej gminy warto dodać, że według danych zawartych w Banku Danych Lokalnych w 2015 roku 100% wydatków majątkowych gminy stanowiły wydatki inwestycyjne będąc jednocześnie połową (51,6%) budżetu gminy. Dochody własne gminy stanowiły natomiast 30,1% w dochodach budżetu gminy ogółem.

Tabela 2. Wysokość dochodu gminy na 1 mieszkańca dla grupy porównawczej

Miejscowość	Wysokość dochodu gminy na 1 mieszkańca
Płużnica	4 800,94
Grodziczno	3 827,86
Przytoczna	4 107,53
Lubowidz	3 395,66
Czerniewice	3 708,24
Przelewice	3 682,85
Świeszyno	3 420,88
Lisewo	3 339,26
Dragacz	3 250,65
Kiszkowo	3 189,79
Bogdaniec	2 761,87
Średnia	3 589,59

Źródło, GUS 2014, opracowanie własne

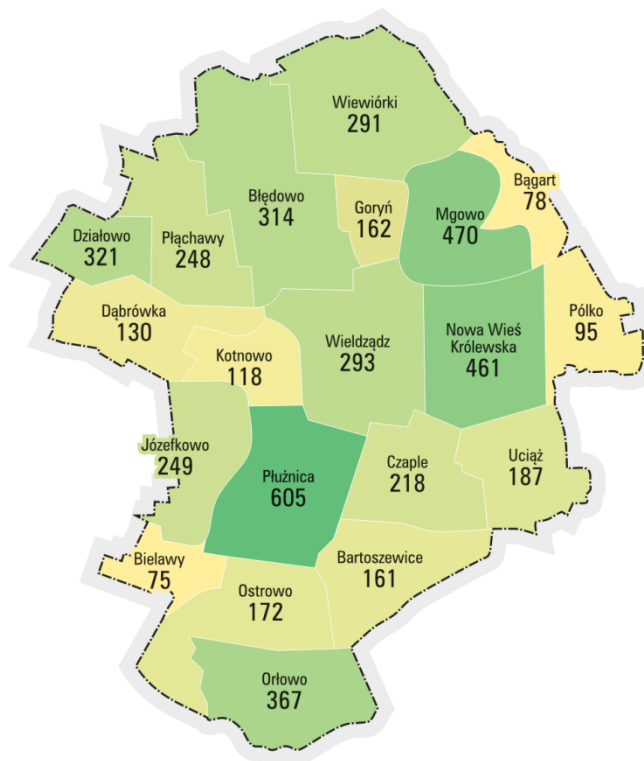
Tło demograficzne

Należy zakładać, że natężenie poszczególnych zjawisk społecznych w dużej mierze zależy od profilu demograficznego ludności w danym obszarze. W obszarach gdzie dominują osoby starsze, mogą ujawniać się inne problemy, niż w obszarach, gdzie większy jest udział w populacji dzieci i młodzieży: w tych pierwszych – problemy zdrowotne, problemy bezpieczeństwa, a także problemy osamotnienia i deprywacji potrzeby włączenia społecznego,

zaś w tych drugich – problemy związane z poziomem oświaty, dostępem do usług opiekuńczych adresowanych do dzieci oraz ubóstwa skorelowanego statystycznie z wielodzietnością i samotnym rodzicielstwem. Z kolei zdecydowana dominacja osób w wieku produkcyjnym może podnosić znaczenie wskaźników bezrobocia.

W gminie Płużnica na koniec 2015 roku zameldowanych na stałe było łącznie 5015 mieszkańców.

Rozkład liczby mieszkańców w poszczególnych sołectwach prezentuje poniższa mapa.

Rysunek 2. Liczba mieszkańców gminy Płużnica w podziale na sołectwa, źródło: Urząd Gminy w Płużnicy, 2015, opracowanie własne

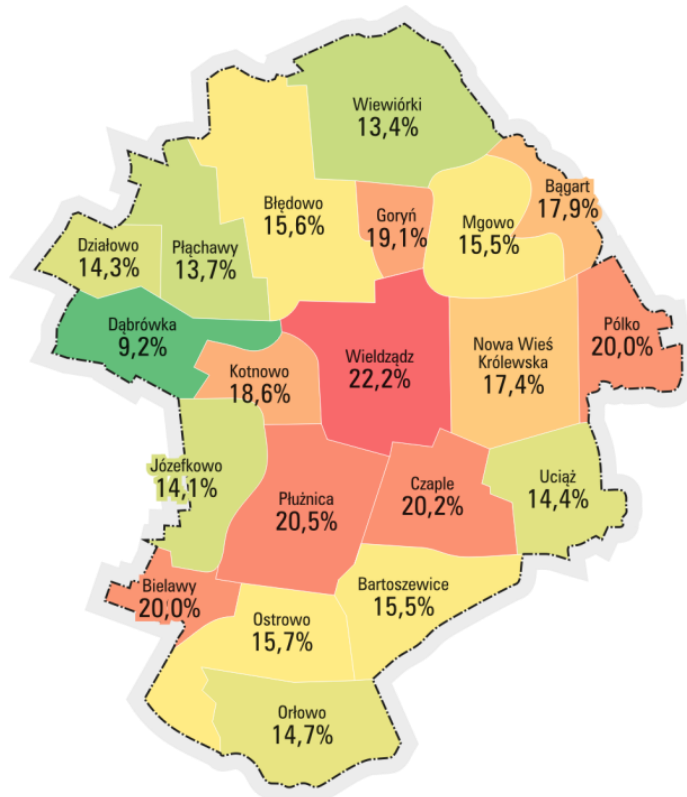
Dla lepszego zobrazowania sytuacji demograficznej gminy warto przytoczyć dane wskazujące na obciążenie demograficzne. W tym celu posłużono się kilkoma wskaźnikami, które zestawia poniższa tabela. W przypadku wszystkich wskaźników wartości dla gminy Płużnica w niewielkim stopniu przekraczają średnią dla grupy porównawczej. Chociaż obecna sytuacja w gminie pod względem starzenia się społeczeństwa jest jeszcze stabilna, to zauważalny wzrost odsetka osób starszych w populacji skłania do podjęcia działań zaradczych i przygotowujących gminę na sytuację starzenia się społeczeństwa gminy i tego negatywnych skutków.

Tabela 3. Wskaźniki obciążenia demograficznego dla grupy porównawczej

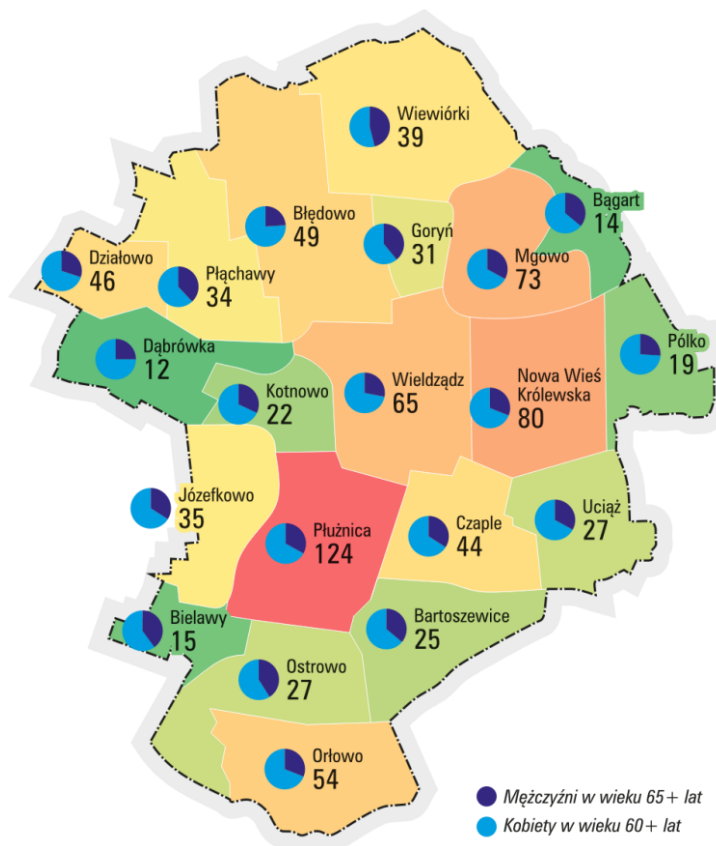
Miejscowość	ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym
Lubowidz	65,6	101,6	33,1
Grodziczno	64,9	68,9	26,5
Czerniewice	59,0	88,2	27,6
Bogdaniec	58,4	79,7	25,9
Kiszkowo	57,2	73,9	24,3
Płużnica	56,8	85,7	26,2
Dragacz	54,8	76,7	23,8
Lisewo	54,8	74,4	23,4
Przelewice	53,7	85,7	24,8
Przytoczna	51,8	96,2	25,4
Świeszyno	48,3	66,1	19,2
Średnia	56,8	81,6	25,5

Źródło: GUS 2014, opracowanie własne

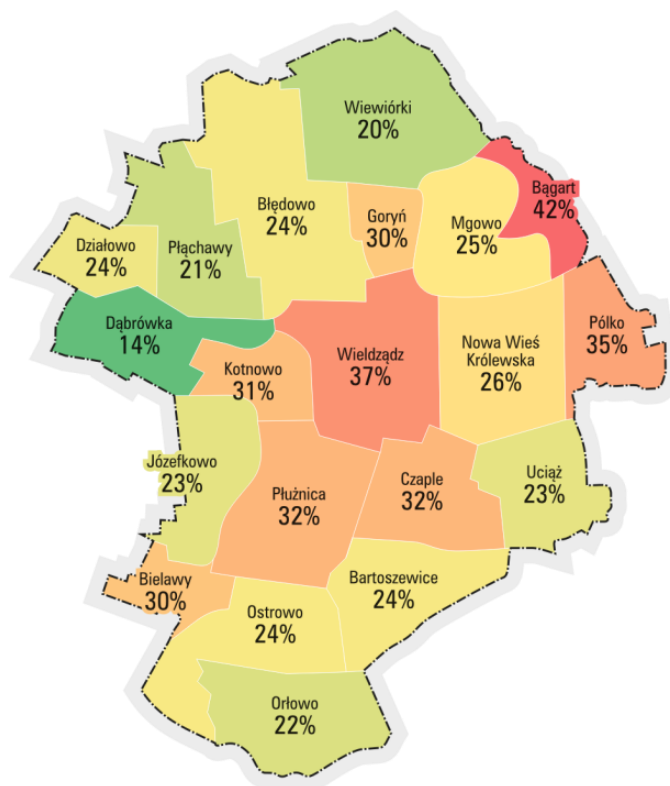
Wyraźne zróżnicowanie wiekowe możemy także zauważyć wśród społeczności poszczególnych sołectw gminy. Największa liczba starszych mieszkańców zamieszkuje Płużnicę, Nową Wieś Królewską, Mgowo oraz Wielzijdz. Dane wyraźnie wskazują także, że wśród osób starszych w gminie zdecydowanie przeważają kobiety.

Rysunek 3. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym w podziale na sołectwa, 2015, źródło Urząd Gminy Płużnica, opracowanie własne

Rysunek 4. Udział osób w wieku poprodukcyjnym względem ludności ogółem w podziale na sołectwa, 2015, źródło Urząd Gminy Płużnica, opracowanie własne

Rysunek 5. Stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym względem ludności w wieku produkcyjnym w podziale na sołectwa, 2015, źródło Urząd Gminy Płużnica, opracowanie własne

Demograficzną sytuację poszczególnych sołectw lepiej obrazują wskaźniki demograficzne. Największy udział osób w wieku poprodukcyjnym wśród ogółu mieszkańców zauważalny jest w Wieldządzu, Płużnicy oraz Czaplach, ale także w zdecydowanie mniejszych sołectwach - Bielawy i Pólko. Z kolei najwyższy stosunek liczby osób w wieku poprodukcyjnym względem ludności w wieku produkcyjnym odnotowujemy w sołectwach Bagart, Wieldządz, Płużnica, Czaple, Pólko, Bielawy.

Bezrobocie

Podstawowym parametrem charakteryzującym zjawiska kryzysowe w obrębie rynku pracy jest **stopa bezrobocia rejestrowanego**, a więc – proporcja liczby bezrobotnych do liczby osób aktywnych ekonomicznie (czyli – zsumowanych liczb bezrobotnych i pracujących).

W całej gminie na koniec 2015 roku zarejestrowanych było 327 osób bezrobotnych, w tym 191 osób długotrwale bezrobotnych.

Udział bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym w gminie Płużnica jest jednym z wyższych wśród gmin z grupy porównawczej. W 2015 roku wskaźnik ten wyniósł 10,2% i w porównaniu z poprzednimi latami spada: 2013 – 13,9%, 2014 – 11,8%.

Wskaźnik dla gminy jest zbliżony do wartości dla powiatu, który wyniósł w 2015 roku 11% i jest wyższy niż dla województwa (8,2%).

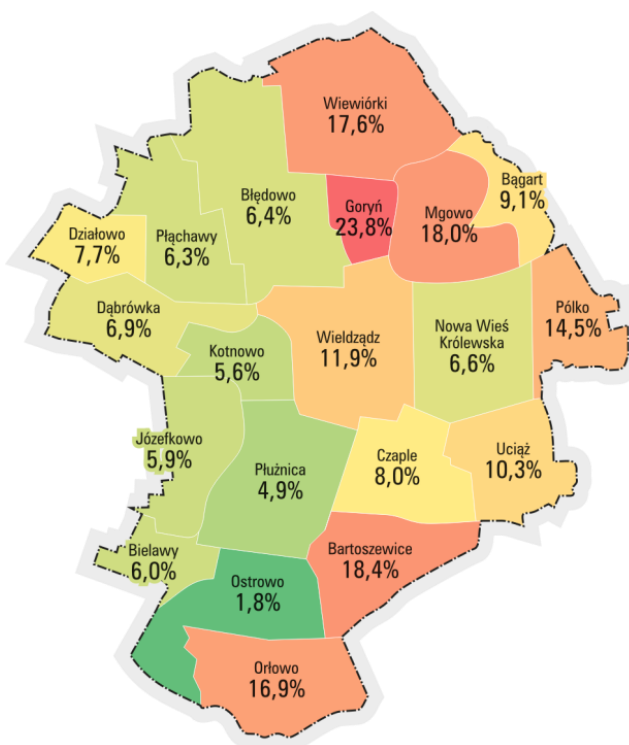
Tabela 4. Udział osób bezrobotnych wśród wszystkich mieszkających na danym terenie osób w wieku produkcyjnym dla grupy porównawczej

Miejscowość	udział osób bezrobotnych wśród wszystkich mieszkających na danym terenie osób w wieku produkcyjnym
Lubowidz	14,5%
Przelewice	12,7%
Lisewo	10,4%
Płużnica	10,2%
Przytoczna	10,0%
Świeszyno	9,4%
Czerniewice	7,2%
Grodziczno	6,9%
Dragacz	6,8%
Bogdaniec	4,0%
Kiszkowo	3,8%
średnia	7,8%
powiat wąbrzeski	11,0%
województwo kujawsko-pomorskie	8,2%

Źródło: Moja polis 2015, opracowanie własne

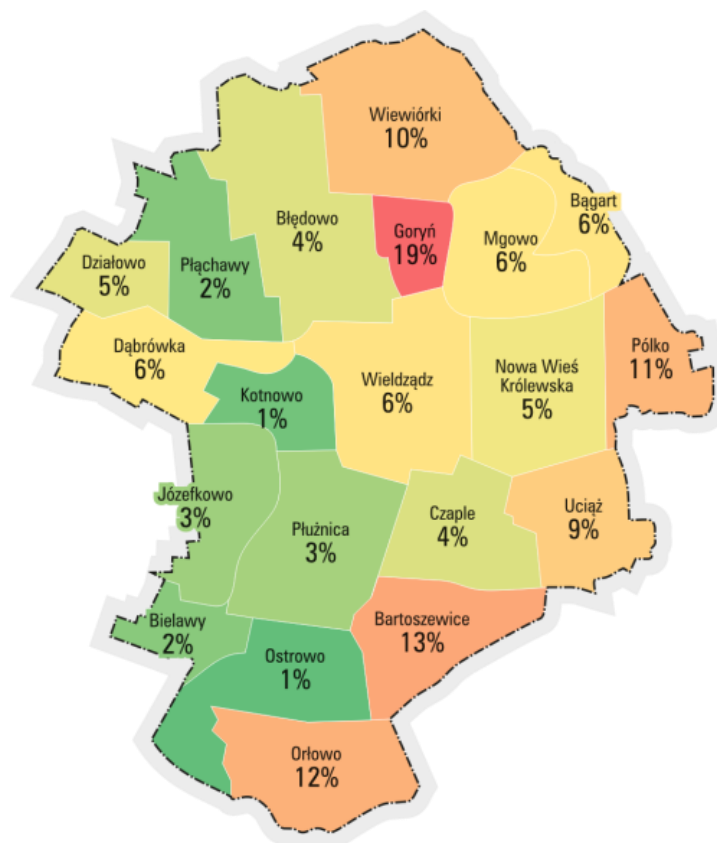
Problem bezrobocia rozkłada się nierównomiernie w gminie. Najwięcej bezrobotnych mieszkańców w stosunku do osób pracujących mieszka w Goryniu, Wiewiórkach, Mgowie, Bartoszewicach i Orłowie. Analizując zamieszczone na poniższej mapie dane należy zaznaczyć, że w Goryniu zlokalizowane są mieszkania socjalne, w których w dużej mierze mieszkają osoby bezrobotne. Goryń jest też sołectwem, w którym mieszka niewielu mieszkańców, co w

zestawieniu ze stosunkowo dużą liczbą osób bezrobotnych daje nam wysoki wskaźnik udziału bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym.

Rysunek 6. Udział osób bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym w podziale na sołectwa, 2015, źródło Urząd Gminy Płużnica, opracowanie własne

Długotrwałe bezrobocie nie jest w gminie problemem o tak dużej skali jak bezrobocie krótkotrwałe. Jednak w większości sołectw, w których wskaźnik stopy bezrobocia jest wysoki, występuje także wysoki stosunek osób długotrwałe bezrobotnych w stosunku do osób w wieku produkcyjnym, wyjątek w tym przypadku stanowi sołectwo Mgowo z wysokim wskaźnikiem stopy bezrobocia, jednak stosunkowo niskim bezrobociem długotrwałym.

Rysunek 7. Stosunek osób bezrobotnych powyżej 12 miesięcy względem ludności w wieku produkcyjnym w podziale na sołectwa, 2015, źródło Urząd Gminy Płużnica, opracowanie własne

Zjawisko ubóstwa

Pierwszym kryterium diagnozującym skalę ubóstwa w gminie Płużnica jest **natężenie korzystania z zasiłków pomocy społecznej, czyli liczba osób w gminie, która korzysta z pomocy społecznej.**

W 2015 roku 804 mieszkańców gminy korzystało z pomocy społecznej, co stanowi około 15,8% wszystkich mieszkańców. Dla województwa kujawsko – pomorskiego wskaźnik ten wyniósł w 2015 roku 9,7%, a dla powiatu wąbrzeskiego 12,2%.

Poziom udziału mieszkańców, którzy korzystają z pomocy społecznej w gminie waha się i w ostatnich latach zaczyna spadać: 2011 rok – 16,6%, 2012 – 19,2%, 2013 – 20,1%, 2014 – 18,8%.

Na tle grupy gmin porównawczych gmina Płużnica plasuje się jako jedna z gmin o gorszej sytuacji, wynik gminy jest też gorszy niż średnia dla grupy.

Tabela 5. Udział osób korzystających z pomocy społecznej w liczbie mieszkańców ogółem dla grupy porównawczej

Miejscowość	Udział osób korzystających z pomocy społecznej w liczbie mieszkańców ogółem (%)
Przytoczna	19,0
Czerniewice	18,8
Lubowidz	18,6
Płużnica	15,8
Grodziczno	15,4
Dragacz	13,8
Przelewice	12,5
Lisewo	11,7
Bogdaniec	9,7
Świeszyno	8,7
Kiszkowo	6,3
Średnia	13,7
Powiat wąbrzeski	9,7
Województwo kujawsko-pomorskie	12,2

Źródło: BDL 2015, opracowanie własne

Wysoki udział osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej generuje wysokie koszty obsługi dla gminy, co obrazuje poniższa tabela.

Tabela 6. Wydatki na pomoc społeczną i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej w przeliczeniu na mieszkańca dla grupy porównawczej

Miejscowość	Wydatki na pomoc społeczną i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej w przeliczeniu na mieszkańca
Przytoczna	5736,1
Grodziczno	4951,2
Dragacz	4693,0
Lisewo	4381,7
Lubowidz	4367,1
Bogdaniec	4099,3
Płużnica	4037,6
Przelewice	3956,9
Świeszyno	3209,5
Czerniewice	3089,3
Kiszkowo	2416,4
Średnia	4085,3

Źródło: BDL 2015, opracowanie własne

Dodatkowym wskaźnikiem obrazującym koncentrację ubóstwa jest wyodrębniona z całkowitego strumienia świadczeń socjalnych **pomoc w zakresie dożywiania dzieci**. Zapewnienie posiłku osobom jego pozbawionym jest obowiązkowym zadaniem własnym gminy, wynikającym z ustawy o pomocy społecznej. W Płużnicy w 2015 roku dożywianie objęło 343 dzieci, z czego najwięcej dzieci objętych wsparciem było w Orłowie – 48, Mgowie – 35 oraz Wiewiórkach – 35.

Tabela 7. Udział liczby udzielanych świadczeń socjalnych do osób poniżej 18 r.ż. dla Gminy Płużnica, 2015

Sołectwo	Udział liczby udzielanych świadczeń socjalnych do osób poniżej 18 r.ż.
Bartoszewice	55,9
Bągart	60,0
Bielawy	17,6
Błędowo	10,0
Czaple	15,0
Dąbrówka	42,9
Działowo	35,1
Goryń	22,2
Józefkowo	28,8
Kotnowo	34,8
Mgowo	32,4
Nowa Wieś Król.	27,3
Orłowo	70,6
Ostrowo	13,9
Płachawy	20,0
Płużnica	26,7
Pólko	8,7
Uciąż	28,6
Wieldzadz	43,6
Wiewiórki	54,7
Średnia dla gminy	33,4

Źródło: Urząd Gminy Płużnica, opracowanie własne

Edukacja

W gminie Płużnica funkcjonują dwie szkoły: Szkoła Podstawowa w Płużnicy oraz Gimnazjum w Nowej Wsi Królewskiej.

Jedną z możliwości porównywania szkół między sobą, która jednocześnie zapewnia dostępność danych jest porównywanie wyników uzyskanych z egzaminów gimnazjalnych i szóstoklasistów.

Wśród grupy gmin porównano procent punktów uzyskanych ze sprawdzianu szóstoklasisty w 2014 roku. Wskaźnik ten informuje o średnim wyniku sprawdzianu po 6 klasie szkoły podstawowej, uzyskanym przez uczniów szkół podstawowych na danym obszarze. Przedstawiany jest jako procent najlepszego wyniku odnotowanego na poziomie gminy. Średni wynik dla gminy Płużnica wynosi 73,9% i jest nieco niższy niż wynik średniej dla grupy. Wynik gminy jest też porównywalny z pozostałymi gminami wchodzącymi w skład powiatu wąbrzeskiego: Dębowa Łąka – 72,7%, Książki – 75, 2%, a także niecały punkt procentowy niższy niż średni wynik dla powiatu, który wyniósł w 2014 roku 74,6% oraz kilka punktów procentowych niższy niż dla województwa – 79%.

Tabela 8. Procent punktów uzyskanych ze sprawdzianu szóstoklasisty (język polski i matematyka 2014) dla grupy porównawczej

Miejscowość	Procent punktów uzyskanych ze sprawdzianu szóstoklasisty (język polski i matematyka 2014)
Czerniewice	86,2
Grodziczno	78,2
Bogdaniec	76,3
Przytoczna	74,5
Płużnica	73,9
Kiszkowo	73,5
Świeszyno	73,5
Lisewo	73
Dragacz	72,7
Przelewice	72,7
Lubowidz	64,9
Średnia	74,5

Źródło: Moja Polis 2014, opracowanie własne

Wśród grupy gmin porównano także średni wynik uzyskany z części matematycznej testu kończącego gimnazjum. Wskaźnik informuje o średnim wyniku egzaminu gimnazjalnego z matematyki, uzyskanym przez uczniów gimnazjów danego obszaru. Przedstawiany jest jako procent maksymalnej liczby punktów możliwych do uzyskania. Średni wynik dla gminy Płużnica wynosi 39% i jest niższy o kilka punktów procentowych niż wynik średniej dla grupy. Wynik gminy jest też porównywalny z pozostałymi gminami wchodzącymi w skład powiatu wąbrzeskiego: Dębowa Łąka – 38%, Książki – 44%, a także kilka punktów procentowych niższy niż średni wynik dla powiatu, który wyniósł w 2015 roku 42% oraz dla województwa – 47%.

Tabela 9. Procent punktów uzyskanych z testu gimnazjalnego (matematyka 2015) dla grupy porównawczej

Miejscowość	Procent punktów uzyskanych z testu gimnazjalnego (matematyka 2015)
Czerniewice	51
Lubowidz	46,3
Lisewo	46
Przelewice	45,8
Kiszkowo	45,7
Grodziczno	45
Świeszyno	43,6
Dragacz	42,0
Bogdaniec	41,7
Przytoczna	40,3
Płużnica	39
Średnia	44,2

Źródło: Moja polis 2015, opracowanie własne

Przedsiębiorczość

Potencjał przedsiębiorczości to nie tylko potencjał istniejących podmiotów gospodarczych, ale też potencjał postawy przedsiębiorczej wśród mieszkańców, a więc gotowość do podejmowania aktywności z własnej inicjatywy. Ilość przedsiębiorstw jest pośrednim wskaźnikiem stanu przedsiębiorczości. Natomiast potencjał postawy przedsiębiorczej można pośrednio wywnioskować z dynamiki rejestrowania nowych firm.

Potencjał istniejących firm

Jeśli chodzi o pierwszy ze wskaźników, gmina Płużnica plasuje się w okolicy środka grupy tła i zdecydowanie poniżej średniej dla grupy gmin porównawczych. Warto jednak odnotować, że liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie gminy wzrasta: w 2013 liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym wynosiła 1008, w 2014 – 1014 i 2015 – 1035. Liczba podmiotów gospodarczych w gminie w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców jest zbliżona do wartości dla powiatu.

Tabela 10. Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności dla grupy porównawczej

Miejscowość	Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności
Świeszyno	1167
Bogdaniec	1059
Przytoczna	813
Kiszkowo	809
Przelewice	741
Dragacz	708
Płużnica	660
Lubowidz	640
Czerniewice	603
Lisewo	504
Grodziczno	500
Średnia	746
Powiat wąbrzeski	699
Województwo kujawsko-pomorskie	919

Źródło: BDL 2015, opracowanie własne

Postawa przedsiębiorcza – gotowość podejmowania ryzyka

Pośrednim wskaźnikiem postawy przedsiębiorczej jest dynamika rejestrowania nowych podmiotów w bazie REGON ogółem. Pod tym względem gmina Płużnica wypada słabo na tle grupy porównawczej zajmując jedną z niższych pozycji w grupie oraz wartość wskaźnika zdecydowanie niższą niż średnia dla grupy. Warto zwrócić uwagę, że w porównaniu z rokiem 2010 obecny wskaźnik dla gminy jest o wiele niższy, w 2010 roku nowo zarejestrowanych jednostek na 10 tys. mieszkańców było w gminie 63 (w stosunku do 47 w 2015 roku). Z kolei spada liczba jednostek wykreślonych z rejestru, w 2010 roku wskaźnik wynosił 55. Świadczy to o dość stabilnej sytuacji działających przedsiębiorstw w gminie.

Tabela 11. Jednostki nowo zarejestrowane i wykreślone w rejestrze REGON na 10 tys. dla grupy porównawczej

Miejscowość	Jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys.	Jednostki wykreślone w rejestrze REGON na 10 tys.
Świeszyno	104	90
Przytoczna	101	68
Przelewice	88	60
Bogdaniec	84	70
Lubowidz	72	48
Kiszkowo	68	64
Czerniewice	60	70
Grodziczno	52	41
Płużnica	47	43
Dragacz	43	51
Lisewo	41	41
Średnia	69	59
Powiat wąbrzeski	70	55
Województwo kujawsko pomorskie	82	78

Źródło: BDL 2015, opracowanie własne

Należy w tym miejscu podkreślić, że gmina podejmuje działania dla dalszego rozwoju gospodarczego. Najważniejszym zadaniem planowanym na najbliższe 3 lata jest dalszy rozwój

Płużnickiego Parku Inwestycyjnego. Pod Park przeznaczono teren położony we wschodniej części Gminy Płużnica w miejscowości Bartoszewice, w odległości 7 km od węzła autostradowego autostrady A1, przy drodze wojewódzkiej nr 548 Wąbrzeźno-Stolno. Powierzchnia przewidziana do zagospodarowania wynosi 22,20 ha. Na terenie parku planowana jest budowa inkubatora przedsiębiorczości o powierzchni ok. 2 000 m². Uzupełnieniem tych zadań jest wspieranie rozwoju budownictwa jedno- i wielorodzinnego oraz rozbudowa infrastruktury turystycznej nad jeziorami. W ten sposób gmina zamierza wykorzystać szansę, jaką stwarza przebiegająca przez jej teren autostrada A1.

W gminie funkcjonują także wyspecjalizowane gospodarstwa, wytwarzające produkty rolne wysokiej jakości. Stwarza to duże możliwości w zakresie rozwoju przetwórstwa rolno-spożywczego, przechowalnictwa czy produkcji ekologicznej.

Kapitał społeczny

Kapitał społeczny, aktywność społeczna i kulturalna

Gmina ma duży potencjał społeczny i aktywizowania mieszkańców. W strukturach urzędu gminy funkcjonuje Pełnomocnik ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi, działa Rada Pożytku Publicznego oraz Młodzieżowa Rada Gminy.

W gminie działają trzy organizacje pozarządowe na skalę regionalną, 6 organizacji działających na skalę gminną i 18 działających lokalnie, na poziomie sołectw, w tym 10 ochotniczych straży pożarnych.

W gminie działa także Rada Pożytku Publicznego, a organizacje pozarządowe mogą startować w konkursach na dofinansowanie działań dla organizacji pozarządowych organizowanych przez gminę.

Mieszkańcy mogą współdecydować o części wydatków gminy poprzez fundusz sołecki.

Gmina coraz częściej zaprasza również mieszkańców do współdecydowania poprzez organizowane konsultacje społeczne.

Na podstawie analizy istniejących w gminie struktur, podmiotów oraz narzędzi można stwierdzić, że potencjał możliwości zaangażowania mieszkańców w życie społeczne gminy jest wysoki.

Aktywność kulturalna

Jednym ze wskaźników, który w jakiś sposób pozwala określić aktywność kulturalną mieszkańców jest poziom czytelnictwa. Jeżeli chodzi o liczbę mieszkańców gminy korzystających z biblioteki publicznej w gminie Płużnica znajduje się na dość niskim poziomie wśród gmin z grupy porównawczej i ze zdecydowanie niską wartością w porównaniu ze średnią dla grupy. Jednak ze względu na stopień czytelnictwa gmina wypada zdecydowanie lepiej, co świadczyć może o tym, że czytelnicy, jeśli już są – są aktywni.

Tabela 12. Poziom czytelnictwa dla grupy porównawczej

Miejscowość	Czytelnicy w bibliotekach publicznych	Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika (w woluminach)
Lubowidz	971	19
Lisewo	955	16
Grodziczno	924	15
Kiszkowo	840	18
Świeszyno	682	15
Przelewice	629	24
Przytoczna	542	14
Dragacz	536	20
Płużnica	504	18
Czerniewice	461	19
Bogdaniec	435	14
Średnia	680	17

Źródło, BDL 2015, opracowanie własne

2.1. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego w Gminie Płużnica

Przystępując do wyznaczenia obszaru zdegradowanego należało zdiagnozować miejscowości spełniające jednocześnie następujące kryteria:

- a. na terenie miejscowości identyfikuje się co najmniej 2 problemy społeczne mierzone wskaźnikami spośród tych, które określone zostały na liście wskaźników stanu kryzysowego, jednocześnie wskaźniki te przyjmują w miejscowości wartości mniej korzystne od średniej ich wartości dla gminy,
- b. na terenie miejscowości znajdują się przestrzenie zdegradowane lub inne negatywne zjawiska gospodarcze, przestrzenno – funkcjonalne, środowiskowe lub techniczne.

2.1. Zjawiska kryzysowe w sferze społecznej w Gminie Płużnica

Analizując zjawiska kryzysowe w sferze społecznej występujące w Gminie Płużnica wzięto pod uwagę następujące wskaźniki (zgodnie z listą wskaźników dla ujawnienia stanu kryzysowego i macierzą wykluczeń wskaźników zawartą w *Zasadach programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych województwa kujawsko – pomorskiego*):

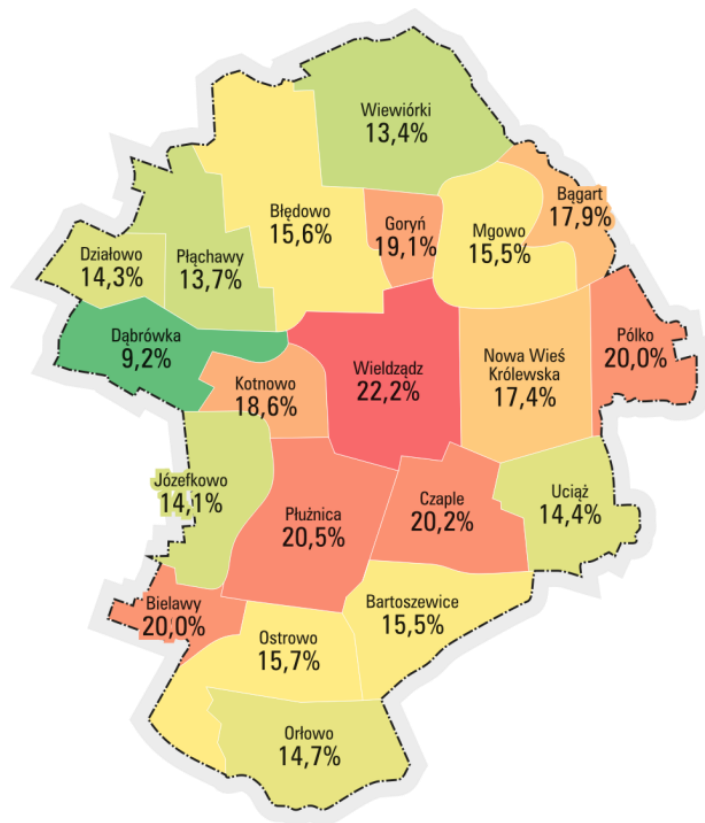
1. udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze,
2. udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze,
3. stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze,
4. udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze.

Wskaźnik delimitacyjny 1

Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze

Największy udział osób w wieku poprodukcyjnym wśród ogółu mieszkańców występuje w **Wieldządzu, Płużnicy** oraz **Czaplach**, ale także w zdecydowanie mniejszych sołectwach - **Bielawy i Pólko**.

Średnia wartość tego wskaźnika dla gminy wynosi 16,7%.

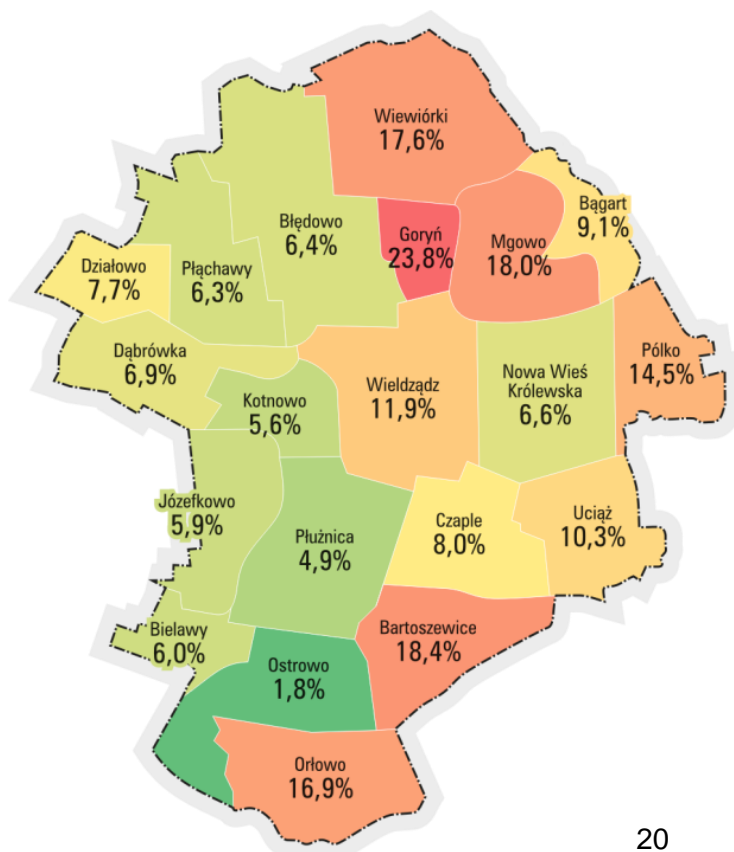
Rysunek 8. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze, 2015, źródło Urząd Gminy Płużnica, opracowanie własne

Wskaźnik delimitacyjny 2

Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze

Najwięcej bezrobotnych mieszkańców w stosunku do osób pracujących mieszka w **Goryniu, Wiewiórkach, Mgowie, Bartoszewicach i Orłowie**.

Średnia wartość tego wskaźnika dla gminy wynosi 10,3%.

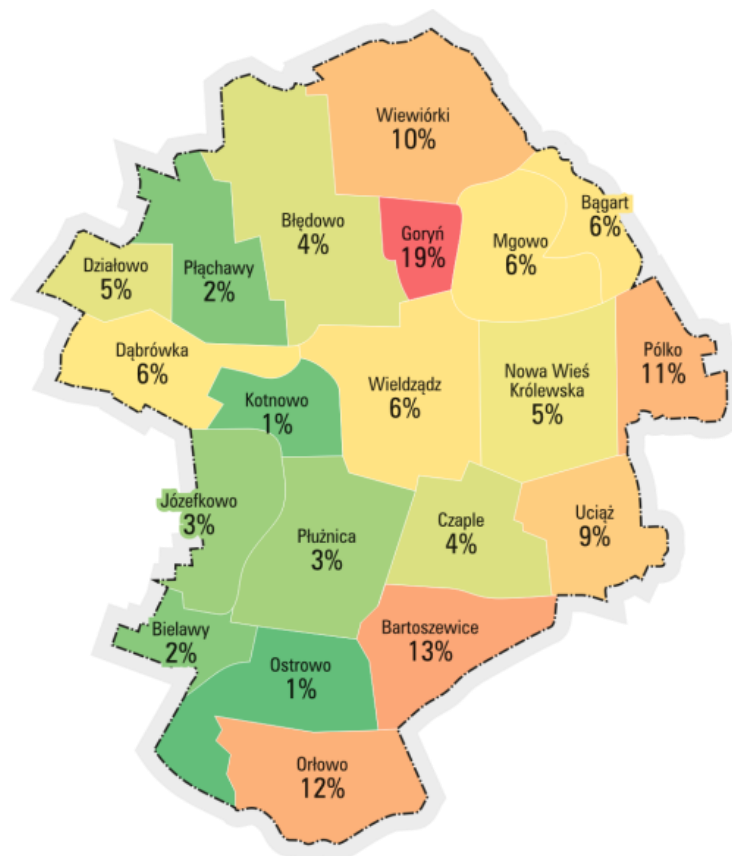
Rysunek 9. Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze, 2015, źródło Urząd Gminy Płużnica, opracowanie własne

Wskaźnik delimitacyjny 3

Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze

Długotrwałe bezrobocie nie jest w gminie problemem o tak dużej skali jak bezrobocie krótkotrwałe. Jednak w większości sołectw, w których wskaźnik stopy bezrobocia jest wysoki, występuje także wysoki stosunek osób długotrwałe bezrobotnych w stosunku do osób w wieku produkcyjnym, wyjątek w tym przypadku stanowi sołectwo Mgowo z wysokim wskaźnikiem stopy bezrobocia, jednak stosunkowo niskim bezrobociem długotrwałym. Wskaźnik osiąga największe wartości w **Goryniu, Orłowie, Bartoszewicach, Wiewiórkach.**

Średnia wartość tego wskaźnika dla gminy wynosi 6%.

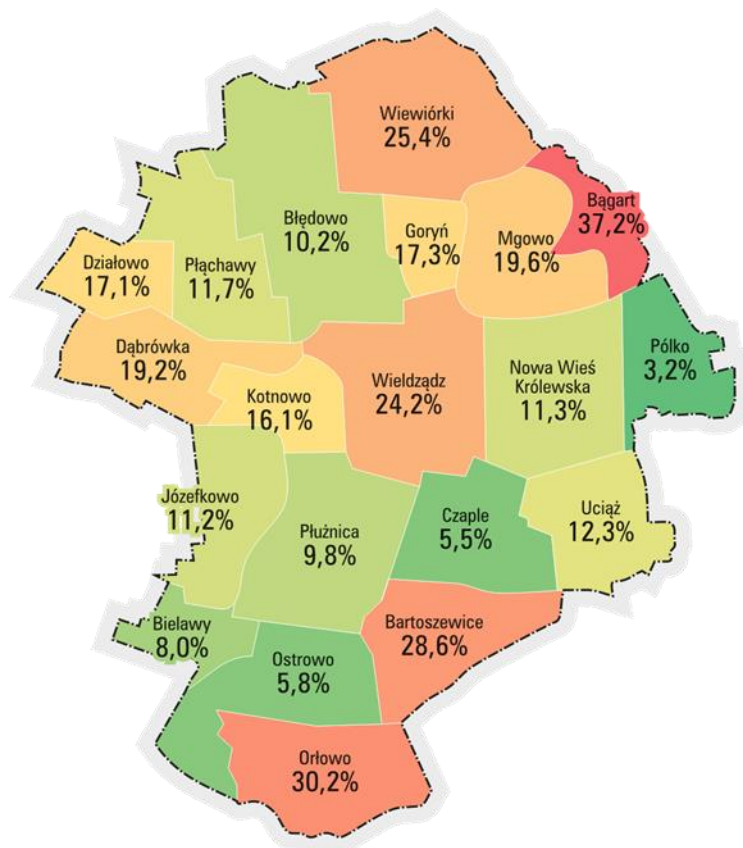
Rysunek 10. Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze , 2015, źródło Urząd Gminy Płużnica, opracowanie własne

Wskaźnik delimitacyjny 4

Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze

Najwyższą wartość tego wskaźnika przyjmują sołectwa **Bagart, Orłowo, Bartoszewice, Wiewiórki, Wieldządz, Mgowo.**

Średnia wartość tego wskaźnika dla gminy wynosi 16%.

Rysunek 11. Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze, 2015, źródło Urząd Gminy Płużnica, opracowanie własne

Zjawiska kryzysowe w sferze społecznej – podsumowanie

Wybór obszarów zdegradowanych społecznie

Poniższa tabela zestawia wszystkie wartości analizowanych wskaźników w sferze społecznej. W 8 sołectwach wartości wskaźników są niższe niż średnia dla gminy i jednocześnie wskazują na występowanie minimum dwóch problemów społecznych.

Zdecydowano dodać dodatkowe kryteria na etapie wyboru sołectw najbardziej zdegradowanych społecznie:

- wskaźniki wskazujące na problem bezrobocia i ubóstwa zostały uznane za priorytetowe w stosunku do problemu starzejącego się społeczeństwa i bezrobocia długotrwałego,
- priorytetowo potraktowano sołectwa z największą liczbą mieszkańców – w konsekwencji pozwoli to na większą skalę oddziaływania działań rewitalizacyjnych (w sołectwach o mniejszej liczbie ludności, w której występuje diagnozowany problem nawet na niewielkim poziomie wartości wskaźników są wyższe).

W wyniku zastosowania przyjętych kryteriów za obszary w największym stopniu zdegradowane społecznie uznano sołectwa Wiewiórki, Orłowo, Mgowo, Bartoszewice oraz Goryń. Są to sołectwa, w których przynajmniej jeden wskaźnik (wskazujący na problem bezrobocia lub ubóstwa) przyjmuje wartość zdecydowanie wyższą niż średnia wartość dla gminy i jednocześnie są to sołectwa z największą liczbą mieszkańców w gminie.

Należy zaznaczyć, że sołectwo Goryń znajduje się w innej sytuacji niż pozostałe miejscowości wskazane jako obszary zdegradowane społecznie. W Goryniu znajdują się budynki socjalne, które zamieszkują osoby bezrobotne (najczęściej długotrwałe) oraz trwale korzystające z pomocy społecznej. W zestawieniu z blisko o połowę mniejszą liczbą mieszkańców niż w pozostałych sołectwach wskazanych jako obszary zdegradowane (poza Bartoszewicami) analizowane wskaźniki przyjmują wysokie wartości często z tego względu zawyżone w stosunku do pozostałych sołectw. Z tego względu zdecydowano wykluczyć sołectwo Goryń z obszaru zdegradowanego i dalszych analiz.

Tabela 13. Zestawienie wskaźników sfery społecznej

Sołectwo	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze	Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze	Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze
Bartoszewice	15,5%	18,4%	0,13	28,6%
Bągart	17,9%	9,1%	0,06	37,2%
Bielawy	20,0%	6,0%	0,02	8,0%
Błędowo	15,6%	6,4%	0,04	10,2%
Czapple	20,2%	8,0%	0,04	5,5%
Dąbrówka	9,2%	6,9%	0,06	19,2%
Działowo	14,3%	7,7%	0,05	17,1%
Goryń	19,1%	23,8%	0,19	17,3%
Józefkowo	14,1%	5,9%	0,03	11,2%
Kotnowo	18,6%	5,6%	0,01	16,1%
Mgowo	15,5%	18,0%	0,06	19,6%
Nowa Wieś Król.	17,4%	6,6%	0,05	11,3%
Orłowo	14,7%	16,9%	0,12	30,2%
Ostrowo	15,7%	1,8%	0,01	5,8%
Płachawy	13,7%	6,3%	0,02	11,7%
Płużnica	20,5%	4,9%	0,03	9,8%
Pólko	20,0%	14,5%	0,11	3,2%
Uciąż	14,4%	10,3%	0,09	12,3%

Wieldządz	22,2%	11,9%	0,06	24,2%
Wiewiórki	13,4%	17,6%	0,10	25,4%
Średnia dla gminy	16,7%	10,3%	0,06	16,0%

Źródło: Urząd Gminy Płużnica, opracowanie własne

2.2. Zjawiska kryzysowe w pozostałych sferach w Gminie Płużnica

Analizując zjawiska kryzysowe w pozostałych sferach występujące w Gminie Płużnica wzięto pod uwagę autorski zestaw wskaźników, które odzwierciedlają problemy występujące w gminie:

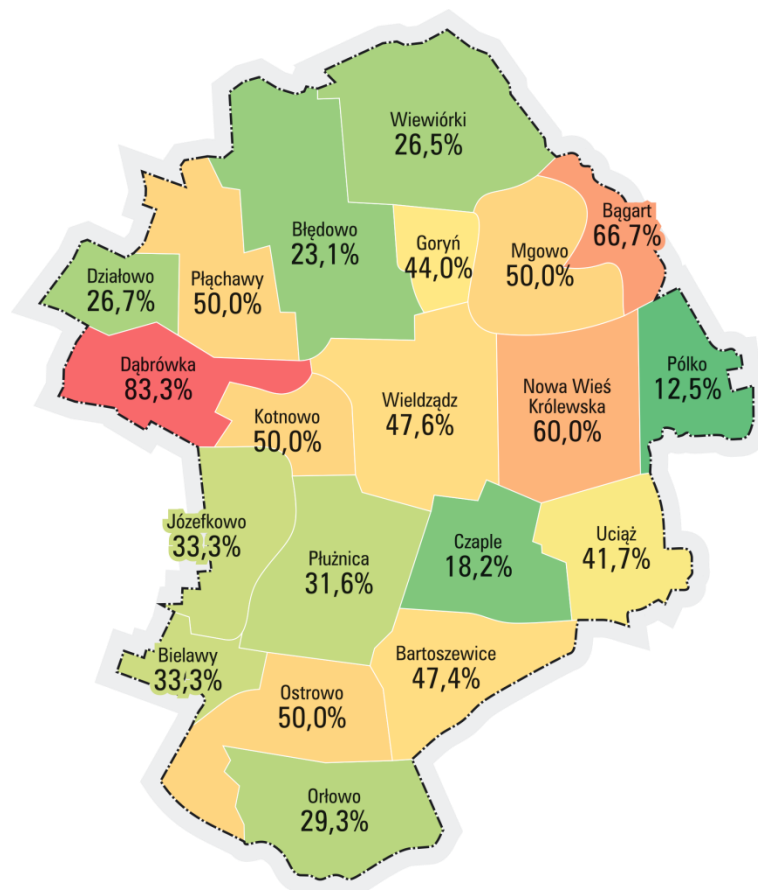
1. w sferze gospodarczej – udział osób z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej wśród ogółu bezrobotnych na danym obszarze,
2. w sferze przestrzenno – funkcjonalnej - dostępność oraz stan publicznej infrastruktury aktywizacji społecznej na danym obszarze,
3. w sferze technicznej – stan infrastruktury drogowej na danym obszarze,
4. w sferze środowiskowej – udział gospodarstw domowych wyposażonych w szamba wśród ogółu gospodarstw domowych na danym obszarze.

Wskaźnik delimitacyjny w sferze gospodarczej

Udział osób z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej wśród ogółu bezrobotnych na danym obszarze.

Wykształcenie mieszkańców jest jednym z elementów, który świadczy o potencjale pracowniczym gminy, który z kolei przekłada się na potencjał gospodarczy gminy, a w wymiarze indywidualnym na szanse na rynku pracy oraz niejednokrotnie wpływa na poziom przedsiębiorczości mieszkańców.

Sytuację na lokalnym rynku pracy jeszcze silniej determinuje poziom wykształcenia osób bezrobotnych. W gminie Płużnica najwięcej osób bezrobotnych o najniższym wykształceniu mieszka w **Dąbrówce, Bągartcie, Nowej Wsi Królewskiej, Mgowie, Kotnowie** oraz **Ostrowie**. Średnia wartość wskaźnika dla gminy wynosi **41,3%**.

Rysunek 12. Udział osób z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej wśród ogółu bezrobotnych na danym obszarze, 2015, źródło Urząd Gminy Płużnica, opracowanie własne

Warto także zauważyć, że szczególnie w przypadku gmin wiejskich wskaźnik ten zdecydowanie lepiej obrazuje sytuację gospodarczą gminy niż liczba podmiotów gospodarczych na danym terenie, które w gminach wiejskich koncentrują się zazwyczaj w centralnej miejscowości.

Wskaźnik delimitacyjny w sferze przestrzenno – funkcjonalnej

Dostępność oraz stan publicznej infrastruktury aktywizacji społecznej na danym obszarze.

Ponieważ w gminie odnotowano pojedyncze przestrzenie zdegradowane zgodnie z definicją przyjętą w *Zasadach programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych województwa kujawsko – pomorskiego* zdecydowano zastosować wskaźnik pozwalający ocenić dostępność oraz stan publicznej infrastruktury aktywizacji społecznej, który w większym stopniu pozwoli na zdiagnozowanie problemów przestrzenno – funkcjonalnych w gminie.

Wskaźnik oparty jest na ocenie dokonanej przez pracowników Urzędu Gminy w Płużnicy w zakresie dostępności oraz możliwości wykorzystania przez mieszkańców publicznej infrastruktury aktywizacji społecznej dostępnej w gminie.

Na podstawie poniższej tabeli można stwierdzić, że dostęp do publicznej infrastruktury aktywizacji społecznej w gminie jest na wysokim poziomie.

Jedynie dwa sołectwa (Pólko oraz Bągart) nie mają w miejscowości świetlicy wiejskiej bądź innego miejsca spotkań mieszkańców. Połowa świetlic wiejskich jest dobrym i bardzo dobrym stanie użytkowania, pozostałe wymagają doposażenia bądź remontów w zakresie wymiany ogrzewania lub termomodernizacji (w tabeli zaznaczone kolorem pomarańczowym), jedynie świetlica w Mgowie wymaga kapitalnego remontu i nie nadaje się do użytkowania przez mieszkańców. Warto jednak zauważyć, że świetlice nie są w pełni dostępne dla mieszkańców – można z nich korzystać po udostępnieniu lokalu przez sołtysa miejscowości, są także udostępniane okazjonalnie na potrzeby organizacji lokalnych wydarzeń czy imprez okolicznościowych. W przypadku Józefkowa, Nowej Wsi Królewskiej, Wielządza, Wiewiórek i Orłowa świetlice dostępne są przez 15 godzin w miesiącu jako zorganizowana forma spędzania czasu dla dzieci w wieku szkolnym.

W Mgowie, Płużnicy, Orłowie, Nowej Wsi Królewskiej oraz Wiewiórkach dostępne są również inne lokale i instytucje, które mogą stanowić miejsca aktywności i spotkań mieszkańców (oznaczone w tabeli kolorem zielonym). Należy jednak zaznaczyć, że w przypadku Mgowy i Orłowa potencjał tych miejsc nie jest wykorzystywany – oferta oraz dostępność miejsc dla mieszkańców jest na niskim poziomie.

Należy w tym miejscu zauważyć, że brak dostępności do miejsc spotkań mieszkańców może wpływać na poziom ich aktywności i zaangażowania społecznego.

Podobnie dobrze wypada gmina pod względem dostępności do miejsc uprawiania sportu i rekreacji oraz miejsc do zabaw dla dzieci. Jedynie w sołectwie Bartoszewice, Bągart, Pólko brakuje miejsc uprawiania sportu czy rekreacji (w tabeli oznaczone kolorem czerwonym), w placu zabaw wyposażona jest natomiast każda miejscowość poza Bągartem.

Infrastruktura jest w większości sołectw dobrym stanie często jednak wymaga doposażenia, a boiska renowacji.

Dużym problemem jest natomiast dostępność do terenów sportu, rekreacji i miejsc zabaw dla dzieci. W wielu miejscowościach (w tabeli oznaczonych kolorem pomarańczowym) problemem jest brak bezpiecznego dojścia, co może utrudniać korzystanie z dostępnej infrastruktury, szczególnie w przypadku dzieci.

Tabela 14. Dostępność oraz stan publicznej infrastruktury aktywizacji społecznej w Gminie Płużnica

Sołectwo		Czy w miejscowości jest świetlica wiejska	Ocena stanu technicznego świetlicy	Ocena dostępności świetlicy (czy każdy może skorzystać z miejsca, kiedy jest otwarte itp.)	Jeśli w miejscowości są inne miejsca do spędzania czasu / dostępu do kultury wymienić jakie (np. biblioteka, dom kultury itp.)	Czy w miejscowości jest miejsce do uprawiania sportu / rekreacji (boisko, plaża, siłownia)	Ocena stanu technicznego miejsc do uprawiania sportu / rekreacji	Ocena dostępności miejsc do uprawiania sportu / rekreacji (czy jest bezpieczne dojście, czy miejsce jest oświetlone itp.)	Czy w miejscowości jest miejsce do zabaw dla młodszych mieszkańców	Ocena stanu technicznego miejsca do zabaw dla młodszych mieszkańców	Ocena dostępności miejsca do zabaw dla młodszych mieszkańców (czy jest bezpieczne dojście, czy miejsce jest oświetlone itp.)
Bartoszewice	Tak	przeciętny, pomieszczenia świetlicy wymagają odświeżenia i wymiany źródła ciepła	Z pomieszczeń świetlicy mogą korzystać mieszkańcy po wypożyczeniu kluczy od sołtysa miejscowości; brak godzin i dni kiedy jest otwarta	Brak	nie	-	-	Plac zabaw	dobry, ponieważ wszystkie urządzenia są sprawne i są dobrej jakości	w centrum wsi, przy świetlicy, oświetlenie drogowe, chodniki, bezpieczne, nieogrodzone	
Bagart	Nie	-	-	Brak	nie	-	-	Brak	-	-	

Bielawy	Tak	dobry, świetlica jest wyremontowana i nowo wyposażona	Z pomieszczeń świetlicy mogą korzystać mieszkańcy po wypożyczeniu kluczy od sołtysa miejscowości; brak godzin i dni kiedy jest otwarta	Brak	urządzenia siłowni i zewnętrznej	dobry; siłownia wymaga doposażenia w urządzenia	w centrum wsi, przy świetlicy, oświetlenie; brak chodników, niebezpieczne ze względu na bliskość szosy	Plac zabaw	dobry, ponieważ wszystkie urządzenia są sprawne i są dobrej jakości (nowy); stary przy świetlicy - wymaga usunięcia	w centrum wsi, przy świetlicy, nowy plac nie oświetlony; brak chodników, niebezpieczne ze względu na bliskość szosy
Błędowo	Tak	dobry, świetlica jest wyremontowana i wyposażona	Z pomieszczeń świetlicy mogą korzystać mieszkańcy po wypożyczeniu kluczy od sołtysa miejscowości; brak godzin i dni kiedy jest otwarta	Brak	siłownia zewnętrzna, boisko siatkówka i piłka nożna	stan dobry; siłownia wymaga doposażenia w urządzenia	przy świetlicy, oświetlenie drogowe brak typowego tylko dla miejsca; brak chodników, niebezpieczne dojście	Plac zabaw	dobry, ponieważ wszystkie urządzenia są sprawne i są dobrej jakości	przy świetlicy, oświetlenie drogowe brak typowego tylko dla miejsca; brak chodników, niebezpieczne dojście
Czaple	Tak	przeciętny, pomieszczenia świetlicy wymagają odświeżenia oraz termomodernizacji	Z pomieszczeń świetlicy mogą korzystać mieszkańcy po wypożyczeniu kluczy od sołtysa miejscowości; brak godzin i dni kiedy jest otwarta	Brak	siłownia zewnętrzna,	stan dobry; siłownia wymaga doposażenia w urządzenia	przy świetlicy, oświetlenie drogowe brak typowego tylko dla miejsca; brak chodników, niebezpieczne dojście; teren ogrodzony i bezpieczny	Plac zabaw	dobry, ponieważ wszystkie urządzenia są sprawne i są dobrej jakości	przy świetlicy, oświetlenie drogowe brak typowego tylko dla miejsca; brak chodników, niebezpieczne dojście; teren ogrodzony i bezpieczny

Dąbrówka	Tak	przeciętny, pomieszczenia świetlicy wymagają odświeżenia oraz termomodernizacji	Z pomieszczeń świetlicy mogą korzystać mieszkańcy po wypożyczeniu kluczy od sołtysa miejscowości	Brak	siłownia zewnętrzna,	stan dobry; siłownia wymaga doposażenia w urządzenia	przy świetlicy, oświetlenie; brak chodników, niebezpieczne dojście; teren ogrodzony i bezpieczny	Plac zabaw	dobry, ponieważ wszystkie urządzenia są sprawne i są dobrej jakości	przy świetlicy, oświetlenie; brak chodników, niebezpieczne dojście; teren ogrodzony i bezpieczny
Działowo	Tak	przeciętny, pomieszczenia świetlicy wymagają odświeżenia oraz termomodernizacji	Z pomieszczeń świetlicy mogą korzystać mieszkańcy po wypożyczeniu kluczy od sołtysa miejscowości; brak godzin i dni kiedy jest otwarta	Brak	siłownia zewnętrzna; boisko	boisko wymaga odnowienia i renowacji	w centrum wsi, oświetlenie drogowe brak typowego oświetlenia dla miejsc; chodniki - bezpieczne dojście; teren ogrodzony i bezpieczny	Plac zabaw	dobry, ponieważ wszystkie urządzenia są sprawne i są dobrej jakości	w centrum wsi, oświetlenie drogowe brak typowego oświetlenia dla miejsc; chodniki - bezpieczne dojście; teren ogrodzony i bezpieczny
Goryń	Tak	bardzo dobry, świetlica jest nowym pomieszczeniem wraz z wyposażeniem	Z pomieszczeń świetlicy mogą korzystać mieszkańcy po wypożyczeniu kluczy od sołtysa miejscowości; brak godzin i dni kiedy jest otwarta	Brak	boisko piłkarskie, plaża, koszykówka, siłownia	dobry, boisko wymaga renowacji - wyrównania terenu	oświetlenie drogowe brak typowego oświetlenia dla miejsc; częściowo chodniki - bezpieczne dojście; teren ogrodzony i bezpieczny	Plac zabaw	dobry, ponieważ wszystkie urządzenia są sprawne i są dobrej jakości	oświetlenie drogowe brak typowego oświetlenia dla miejsc; częściowo chodniki - bezpieczne dojście; teren ogrodzony i bezpieczny

Józefkowo	Tak	przeciętny, pomieszczenia świetlicy wymagają odświeżenia oraz termomodernizacji	Z pomieszczeń świetlicy mogą korzystać mieszkańcy po wypożyczeniu kluczy od sołtysa miejscowości; brak godzin i dni kiedy jest otwarta, 15h w miesiącu funkcjonuje świetlica dla dzieci	Brak	siłownia, boisko siatkówki i koszykówka	dobry	przy świetlicy, oświetlenie; brak chodników, niebezpieczne dojście; teren ogrodzony i bezpieczne	Plac zabaw	dobry, ponieważ wszystkie urządzenia są sprawne i są dobrej jakości	przy świetlicy, oświetlenie; brak chodników, niebezpieczne dojście; teren ogrodzony i bezpieczny
Kotnowo	Tak	przeciętny, pomieszczenia świetlicy wymagają odświeżenia oraz termomodernizacji	Z pomieszczeń świetlicy mogą korzystać mieszkańcy po wypożyczeniu kluczy od sołtysa miejscowości; brak godzin i dni kiedy jest otwarta	Brak	siłownia, boisko piłkarskie	dobry, wymaga pielęgnacji i wyrównania	przy świetlicy, oświetlenie drogowe brak typowego dla miejsca; brak chodników, niebezpieczne dojście; przejście między siłownią, świetlicą a boiskiem wymaga przejścia przez ulicę bez pasów, itp.	Plac zabaw	dobry, ponieważ wszystkie urządzenia są sprawne i są dobrej jakości	przy świetlicy, oświetlenie drogowe brak typowego dla miejsca; brak chodników, niebezpieczne dojście; przejście między siłownią, świetlicą a boiskiem wymaga przejścia przez ulicę bez pasów, itp.

Mgowo	Tak	bardzo zły, świetlica nie nadaje się do użytku wymaga generalnego remontu i przebudowy	Z pomieszczeń świetlicy mogą korzystać mieszkańcy po wypożyczeniu kluczy od sołtysa miejscowości; brak godzin i dni kiedy jest otwarta	pomieszczenie Stowarzyszenia Emerytów i Rencistów w Gminie Płużnica (lokal tylko dla członków stowarzyszenia)	boisko piłkarskie, siatkówka, siłownia	wymaga pielęgnacji, zostało wyrównane, ale wymaga częstego koszenia i dbania	przy świetlicy, oświetlenie drogowe, brak typowego dla miejsca; częściowy brak chodników, niebezpieczne dojście; przejście między, świetlicą a boiskiem wymaga przejścia przez ulicę bez pasów, itp.	Plac zabaw	dobry, ponieważ wszystkie urządzenia są sprawne i są dobrej jakości	przy świetlicy, oświetlenie drogowe, brak typowego dla miejsca; częściowy brak chodników, niebezpieczne dojście; przejście między, świetlicą a boiskiem wymaga przejścia przez ulicę bez pasów, itp.
Nowa Wieś Król.	Tak	bardzo dobry, świetlica jest wyremontowanym pomieszczeniem wraz z wyposażeniem	Z pomieszczeń świetlicy mogą korzystać mieszkańcy po wypożyczeniu kluczy od sołtysa miejscowości; brak godzin i dni kiedy jest otwarta, 15h w miesiącu funkcjonuje świetlica dla dzieci	pomieszczenie Stowarzyszenia Jesień życia w Nowej Wsi Królewskiej (lokal tylko dla członków stowarzyszenia); biblioteka szkolna; lokale OSP w NWK; gimnazjum	boisko trawiatyczne, sztuczne, siłownia, sala sportowa - przy gimnazjum; stare boisko na nowym osiedlu	boisko na nowym osiedlu nie nadaje się do użytku, pozostałe przy szkole bardzo dobry stan	w centrum wsi, oświetlenie; chodniki - bezpieczne dojście; teren ogrodzony i bezpieczny; boisko sztuczne udostępniane po kontakcie z opiekunem obiektu	Plac zabaw	dobry, ponieważ wszystkie urządzenia są sprawne i są dobrej jakości	w centrum wsi, oświetlenie; chodniki - bezpieczne dojście; teren ogrodzony i bezpieczny; boisko sztuczne udostępniane po kontakcie z opiekunem obiektu

Ortowo	Tak	bardzo dobry, świetlica jest dobrym stanie, po remontach pomieszczeń, wraz z wyposażeniem	Z pomieszczeń świetlicy mogą korzystać mieszkańcy po wypożyczeniu kluczy od sołtysa miejscowości; brak godzin i dni kiedy jest otwarta, 15h w miesiącu funkcjonuje świetlica dla dzieci	Centrum Edukacji Ekologicznej	boisko do piłki nożnej, siatki, siłownia; CEE - boisko siatkowe i siłownia	bardzo dobry stan; wymaga stałej pielęgnacji	w centrum wsi, oświetlenie; chodniki - bezpieczne dojście; niebezpieczne przejście do świetlicy i CEE - ruchliwa droga powiatowa, brak chodników, nieoświetlenie dojście	Plac zabaw	dobry, ponieważ wszystkie urządzenia są sprawne i są dobrej jakości	w centrum wsi, oświetlone; chodniki - bezpieczne dojście; niebezpieczne przejście do świetlicy i CEE - ruchliwa droga powiatowa, brak chodników, nieoświetlenie dojście
Ostrowo	Tak	przeciętny, pomieszczenia świetlicy wymagają odświeżenia oraz termomodernizacji	Z pomieszczeń świetlicy mogą korzystać mieszkańcy po wypożyczeniu kluczy od sołtysa miejscowości; brak godzin i dni kiedy jest otwarta	Brak	stare boisko do siatki, siłownia; plaża - siłownia	stare boisko k/świetlicy wymaga renowacji	przy świetlicy, oświetlenie drogowe brak typowego dla miejsca; brak chodników, niebezpieczne dojście; teren ogrodzony i bezpieczny; plaża oświetlenie solarne	Plac zabaw	dobry, ponieważ wszystkie urządzenia są sprawne i są dobrej jakości	przy świetlicy, oświetlenie drogowe brak typowego miejsca; brak chodników, niebezpieczne dojście; teren ogrodzony i bezpieczny; plaża oświetlenie solarne

Płachawy	Tak	przeciętny, pomieszczenia świetlicy wymagają odświeżenia oraz termomodernizacji	Z pomieszczeń świetlicy mogą korzystać mieszkańcy po wypożyczeniu kluczy od sołtysa miejscowości; brak godzin i dni kiedy jest otwarta	Brak	boisko siatkówka, piłka nożna, siłownia	dobry stan; wymaga stałej pielęgnacji	przy świetlicy, oświetlenie drogowe brak typowego oświetlenia dla miejsca; brak chodników, niebezpieczne dojście; teren ogrodzony i bezpieczny	Plac zabaw	dobry, ponieważ wszystkie urządzenia są sprawne i są dobrej jakości	przy świetlicy, oświetlenie drogowe brak typowego oświetlenia dla miejsca; brak chodników, niebezpieczne dojście; teren ogrodzony i bezpieczny
Płużnica	Nie	Brak	-	lokal Towarzystwa Rozowju Gminy Płużnica; niedostopowana biblioteka gminna; szkoła podstawowa; lokal po byłym GOPS - obecnie siedziba projektu M20 (klub młodzieżowy)	boisko siatkówka, piłka nożna, siłownia, sala sportowa	dobry, wymaga dostosowania pod profesjonalne mecze; wymaga stałej pielęgnacji	w centrum wsi; oświetlenie drogowe, częściowe typowego oświetlenia dla miejsca; chodniki - bezpieczne dojście;	Plac zabaw	dobry, ponieważ wszystkie urządzenia są sprawne i są dobrej jakości	w centrum wsi; oświetlenie drogowe, częściowe typowego oświetlenia dla miejsca; chodniki - bezpieczne dojście;
Pólko	Nie	Brak	-	Brak	nie	-	-	-	-	-

Uciąż	Tak	przeciętny, pomieszczenia świetlicy wymagają odświeżenia oraz termomodernizacji	Z pomieszczeń świetlicy mogą korzystać mieszkańcy po wypożyczeniu kluczy od sołtysa miejscowości; brak godzin i dni kiedy jest otwarta	Brak	boisko piłkarskie, siłownia,	dobry - wymaga zabiegów pielęgnacyjnych	przy świetlicy, oświetlenie drogowe brak typowego oświetlenia dla miejsca; brak chodników, niebezpieczne dojście;	Plac zabaw	dobry, ponieważ wszystkie urządzenia są sprawne i są dobrej jakości	przy świetlicy, oświetlenie drogowe brak typowego oświetlenia dla miejsca; brak chodników, niebezpieczne dojście;
Władza	Tak	bardzo dobry, świetlica jest w dobrym stanie, po remontach pomieszczeń, wraz z wyposażeniem	Z pomieszczeń świetlicy mogą korzystać mieszkańcy po wypożyczeniu kluczy od sołtysa miejscowości; brak godzin i dni kiedy jest otwarta, 15h w miesiącu funkcjonuje świetlica dla dzieci	Brak	boisko siatkarskie, siłownia, plaża	dobry	nad jeziorem - plaża, oświetlenie lampy solarne; częściowy brak chodników, niebezpieczne dojście;	Plac zabaw	dobry, ponieważ wszystkie urządzenia są sprawne i są dobrej jakości	nad jeziorem - plaża, oświetlenie lampy solarne; częściowy brak chodników, niebezpieczne dojście;

Wiewiórki	Tak	przeciętny, pomieszczenia świetlicy wymagają odświeżenia oraz termomodernizacji	Z pomieszczeń świetlicy mogą korzystać mieszkańcy po wypożyczeniu kluczy od sołtysa miejscowości; brak godzin i dni kiedy jest otwarta, 15h w miesiącu funkcjonuje świetlica dla dzieci	lokal przy szkole podstawowej	boisko piłkarskie, siłownia	zanieczyszczenia - wymaga wykoszenia i renowacji, itp.	przy świetlicy, oświetlenie drogowe brak typowego oświetlenia dla miejsc; nieoświetlone boisko, brak chodników, niebezpieczne dojście;	Plac zabaw	dobry, ponieważ wszystkie urządzenia są sprawne i są dobrej jakości	przy świetlicy, oświetlenie drogowe brak typowego oświetlenia dla miejsc; nieoświetlone boisko, brak chodników, niebezpieczne dojście;
-----------	-----	---	---	-------------------------------	-----------------------------	--	--	------------	---	--

Źródło: Urząd Gminy Płużnica, opracowanie własne

Wskaźnik delimitacyjny w sferze technicznej

Stan infrastruktury drogowej na danym obszarze

Podobnie jak w przypadku wskaźnika w sferze przestrzenno – funkcjonalnej zdecydowano się zastosować wskaźnik, który adekwatnie opisuje problemy techniczne w gminie. Wskaźnik oparty jest na ocenie dokonanej przez pracowników Urzędu Gminy w Płużnicy w zakresie jakości infrastruktury drogowej i bezpieczeństwa na drodze w gminie.

W poniższej tabeli kolorem czerwonym oznaczono deficyty w zakresie infrastruktury – wysoki udział dróg wymagających remontu w stosunku do ogółu dróg (w kilometrach) w danym sołectwie oraz brak chodnika i/lub bezpiecznego pobocza.

W 9 sołectwach w gminie brakuje chodnika i bezpiecznego pobocza. W 7 sołectwach drogi asfaltowe wymagają w dużym zakresie remontu, w tym są to przede wszystkim drogi powiatowe (co ma duże znaczenie odnośnie dostępnych środków na przebudowę i tempo prac).

Solectwo	Liczba asfaltowych ulic gminnych (km)	Liczba asfaltowych ulic powiatowych lub wojewódzkich (km)	Liczba asfaltowych ulic gminnych do remontu	Liczba asfaltowych ulic powiatowych/wojewódzkich do remontu	Czy jest chodnik w centrum miejscowości	Czy jest oświetlenie w centrum miejscowości	Liczba innych utwardzonych dróg	Liczba innych utwardzonych dróg wymagających remontu	Jeśli nie ma chodnika - czy jest bezpieczne pobocze
Bartoszewice	1,10	3,60		2	Tak	Tak	3	2	
Bagart		1,60		1		Tak	2	1	Nie
Bielawy	1.5	1,50	1	1		Tak	2		Nie
Błędowo	5.5	4,90	1	1		Tak	1	2	Nie
Czaple	5,00	3,06		2		Tak			Nie
Dąbrówka	1,22	2,88		1		Tak	2	2	Nie
Działowo	0,40	3,00		1	Tak	Tak	2	1	

Goryń	1,05	1,40	1	1	Tak	Tak			
Józefkowo	2,00	5,60		2		Tak	2		Nie
Kotnowo		4,05		1		Tak	1		Nie
Mgowo		3,00		1	Tak	Tak	1		
Nowa Wieś Król.	1,50	4,50		3	Tak	Tak	3		
Orłowo	0,60	1,80		1	Tak	Tak	1		
Ostrowo	2,40	1,80		1		Tak	4		Nie
Piąchawy	3,50	1,90				Tak	2		Nie
Płużnica	1,25	6,60		2	Tak	Tak	3		
Pótko	1,88	1,70	1	1		Tak	4		Nie

Uciąż	1,90	2,69	1	2		Tak	2		Nie
Wielki	2,00	3,00		1	Tak	Tak	3		
Wiewiórki	2,50	4,80		1		Tak	2		Nie

Tabela 15. Stan infrastruktury drogowej w Gminie Płużnica, źródło: Urząd Gminy Płużnica, opracowanie własne

Wskaźnik delimitacyjny w sferze środowiskowej

Za wskaźnik w sferze środowiskowej uznano udział gospodarstw domowych wyposażonych w szamba wśród ogółu gospodarstw domowych w Gminie Płużnica. Brak podłączenia budynków mieszkalnych do sieci wodno – kanalizacyjnej lub bark przydomowych oczyszczalni w dużej mierze obniżają jakość środowiska w gminie. Udział gospodarstw domowych wyposażonych w szamba w poszczególnych sołectwach w gminie zestawiono w poniższej tabeli. W 11 sołectwach udział takich budynków jest większy niż średni udział dla gminy.

Tabela 16. Udział gospodarstw domowych wyposażonych w szamba wśród ogółu gospodarstw domowych w Gminie Płużnica

Sołectwo	Udział gospodarstw domowych wyposażonych w szamba wśród ogółu gospodarstw domowych
Bartoszewice	26,2%
Bagart	85,7%
Bielawy	50%
Błędowo	69,7%

Czaple	23,07%
Dąbrówka	40,7%
Działowo	0%
Goryń	3,6%
Józefkowo	48,2%
Kotnowo	58,6%
Mgowo	2%
Nowa Wieś Król.	25,9%
Orłowo	0,9%
Ostrowo	78,0%
Płachawy	51,8%
Płużnica	13,5%
Pólko	65,3%
Uciąż	76,7%
Wieldzadz	27,3%
Wiewiórki	67,9%
Średnia dla gminy	31,3

Źródło: Urząd Gminy w Płużnicy, 2015, opracowanie własne

Najwięcej gospodarstw domowych wyposażonych w szamba znajduje się w sołectwach Bałart, Błędowo, Kotnowo, Ostrowo, Pólko, Uciąż, Wiewiórki.

Kolejnym problemem środowiskowym występującym w gminie jest obecność wyrobów zawierających azbest na terenie gminy.

Na terenie Gminy Płużnica najwięcej azbestu znajduje się w następujących miejscowościach: Płużnica – 29 617,75 m kw., Nowa Wieś Królewska – 23 392,00 m kw., Ostrowo – 21 774,50 m kw. Najmniej natomiast w miejscowości Orłowo – 1 021,00 m kw. .

Wykaz ilości azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Płużnica przedstawia poniższa tabela.

Tabela 17. Ilość azbestu i wyrobów zawierających azbest

Sołectwo	Ilość azbestu i wyrobów zawierających azbest
Bartoszewice	6 102,00
Bągart	6 210,00
Bielawy	7 549,00
Błędowo	13 554,00
Czaple	15 656,00
Dąbrówka	5 654,0
Działowo	5 233,00
Goryń	6 268,00
Józefkowo	19 379,00
Kotnowo	8 238,00
Mgowo	19 252,00
Nowa Wieś Król.	23 392,00
Orłowo	1 021,00
Ostrowo	21 774,50
Płachawy	10 572,00
Płużnica	29 617,75
Pólko	7 226,00
Uciąż	10 160,00
Wieldzadz	14 884,00
Wiewiórki	11 092,00
Średnia dla gminy	12 141,71

Źródło: Urząd Gminy w Płużnicy, 2015, opracowanie własne

Zjawiska kryzysowe w pozostałych sferach – podsumowanie

Gmina wykazuje duży potencjał w zakresie zagospodarowania przestrzenno – funkcjonalnego. W prawie całej gminie znajduje się publiczna infrastruktura aktywizacji mieszkańców, zarówno dla działań społecznych, jak i rekreacyjno – sportowych. Dużym problemem jest natomiast niski stopień wykorzystania dostępnych miejsc oraz ich dostępności, zarówno w zakresie możliwości korzystania z miejsc jak i dotarcia do nich. **Problemy te zdiagnozowano w sołectwach wskazanych jako obszary zdegradowane społecznie – Bartoszewicach,**

Mgowie, Orłowie i Wiewiórkach. Warto w tym miejscu zaznaczyć, że sołectwo Mgowo, Wiewiórki oraz Orłowo posiadają dodatkowe potencjalne miejsca aktywizacji mieszkańców, które stanowią duży potencjał aktywizacji mieszkańców, jednak obecnie wykorzystywane są w bardzo ograniczonym stopniu.

Wiele sołectw w gminie boryka się także z problemami infrastrukturalnymi, które w dużej mierze obniżają także ich potencjał przestrzenno – funkcjonalny. Największym problemem jest niska jakość dróg oraz brak bezpieczeństwa na drogach (brak przejść dla pieszych, chodników i poboczy, brak bezpiecznego dojścia do miejsc infrastruktury publicznej – świetlic, boisk, placów zabaw). **Problemy te zdiagnozowano w sołectwach wskazanych jako obszary zdegradowane społecznie –Orłowie i Wiewiórkach, w mniejszym zakresie w Mgowie i Bartoszewicach.**

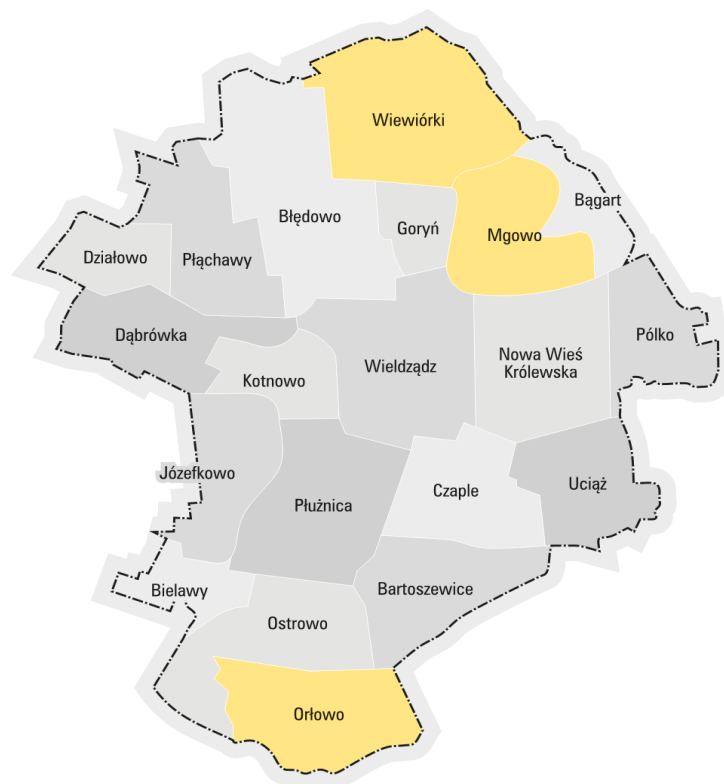
2.3. Obszar rewitalizacji w Gminie Płużnica

Na podstawie analizy zebranych danych wskazano sołectwa wykazujące stan kryzysowy ze względu na występowanie zdiagnozowanych problemów społecznych oraz w pozostałych aspektach: gospodarczej, przestrzenno – funkcjonalnej, technicznej lub środowiskowej.

Do sołectw tych należą Mgowo, Orłowo, Wiewiórki, Bartoszewice.

Uwzględniając kryteria dotyczące wielkości powierzchni oraz liczby mieszkańców w określeniu obszaru rewitalizacji zdecydowano, że *obszar rewitalizacji Gminy Płużnica stanowiąc będą sołectwa Mgowo, Orłowo, Wiewiórki.*

Dodatkowym kryterium stanowiącym o wykluczeniu sołectwa Bartoszewice z obszaru rewitalizacji jest duży potencjał rozwojowy miejscowości ze względu na powstawanie Płużnickiego Parku Inwestycyjnego w sąsiadującym sołectwie Bartoszewice.

Rysunek 14. Obszar rewitalizacji w Gminie Płużnica, opracowanie własne

Obszar rewitalizacji Gminy Płużnica zajmuje łącznie 19,04 km kw., co stanowi 16% powierzchni gminy.

Obszar rewitalizacji zamieszkiwany jest przez 1130 osób, co stanowi 23% wszystkich mieszkańców gminy.

Jednocześnie przy ostatecznym wskazaniu obszaru rewitalizacji zdecydowano o wyborze głównego celu rewitalizacji:

Zwiększenie partycypacji w życiu społecznym dla społeczności w rejonach o wysokim uzależnieniu od świadczeń pomocy społecznej:

Za obszar rewitalizacji można uznać miejscowości, w których jednocześnie spełnione są warunki:

- a. miejscowość wykazuje wyższy od przeciętnej w gminie wskaźnik osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej lub miejscowość znajduje się wśród trzech miejscowości w gminie o największej bezwzględnej liczbie osób objętych sytuacją kryzysową,
- b. lokalny samorząd może wykazać udokumentowane zainteresowanie prowadzeniem zajęć aktywizujących (np. przez sektor ngo).

Uzasadnienie

Rewitalizację należy rozumieć jako wyprowadzanie ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez przedsięwzięcia całościowe (integrujące interwencje na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki), skoncentrowane terytorialnie i prowadzone we współpracy z lokalną społecznością, w sposób zaplanowany oraz zintegrowany przez określenie i realizację programów rewitalizacji. Udział w takim procesie jest ważny dla wielu osób i podmiotów z obszaru objętego działaniami rewitalizacyjnymi – w tym dla samorządu gminy, mieszkańców tego miejsca, organizacji społecznych, przedsiębiorców, zaś w szczególności sposób wszystkich grup społecznych zagrożonych kryzysem na obszarze objętym procesami rewitalizacyjnymi. Opracowanie Lokalnego Programu Rewitalizacji zostało poprzedzone szczegółową diagnozą w szeroko rozumianym obszarze zagadnień społecznych, a w drugiej kolejności także gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych i środowiskowych. Program jest zgodny z „Zasadami programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020”. Przeprowadzona analiza pozwoliła dokonać pełnej diagnozy problemów i zagrożeń, wskazać obszary o największej koncentracji zjawisk kryzysowych, a w konsekwencji wyznaczyć obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji. To na nich ostatecznie zdefiniowano katalog działań. W programie ujęto działania, które w najbliższych latach powinny być realizowane z wykorzystaniem środków unijnych oraz innych środków publicznych i prywatnych. Połączenie aktywności wielu osób i instytucji ma pozwolić rozwiązać zdiagnozowane w dokumencie problemy.